

STAROSTWO POWIATOWE W STRYZÓWIE

**RAPORT O STANIE
POWIATU STRYZÓWSKIEGO
1999 - 2002**

Strzyżów, kwiecień 2003 r.

SPIS TREŚCI:

1. Wprowadzenie	3
2. Ludność i podstawowe tendencje demograficzne	5
3. Sytuacja gospodarcza powiatu, rynek pracy, przeciwdziałanie bezrobociu	6
4. Przekształcenia w rolnictwie na terenie powiatu strzyżowskiego	14
5. Administracja samorządowa i tworzenie struktur powiatu	16
6. Budżet i stan finansów Powiatu, pozyskiwanie środków zewnętrznych, wydatki inwestycyjne i remontowe w kolejnych latach	21
7. Stan mienia Powiatu Strzyżowskiego	28
8. Rozwój rynku usług edukacyjnych i przekształcenia w szkolnictwie. Program stypendialny dla młodzieży szkół powiatowych i studentów	31
9. Proces zmian w organizacji ochrony zdrowia na terenie powiatu, rozwój usług medycznych i zaawansowanie prac w poprawie bazy lokalowej lecznictwa	36
10. Powiatowy system opieki społecznej	38
11. Organizacja systemu bezpieczeństwa publicznego w powiecie Strzyżowskim	45
12. Stan i jakość środowiska naturalnego w powiecie strzyżowskim. Działalność na rzecz ochrony środowiska naturalnego i inicjatywy proekologiczne	48
13. Działalność kulturalna, ochrona dziedzictwa kulturowego, sport, turystyka i rekreacja	51
14. Rozwój infrastruktury, drogi powiatowe	56
15. Działania aktywizujące społeczność lokalną, współpraca z organizacjami pozarządowymi	62
16. Wybrane informacje o organizacji oraz potrzebach inwestycyjnych i remontowych jednostek Powiatu Strzyżowskiego	65
17. Najważniejsze zadania do podjęcia przez samorząd powiatowy w Strzyżowie w kadencji 2002 – 2006	75
18. Zakończenie	80
19. Bibliografia	81

WPROWADZENIE

Zakończyła się pierwsza kadencja Zarządu i Rady Powiatu w Strzyżowie – organów samorządu powiatowego, który powstał na mocy *Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 7 sierpnia 1998 r. w sprawie utworzenia powiatów* (Dz. U. z 1998 r. Nr 103, poz. 652). Działalność samorządowa, zakreślona kadencyjnością demokratycznego systemu sprawowania władzy w lokalnej społeczności, nastawiona być musi na realizację zadań w poszczególnych dziedzinach życia społecznego pozostających w kompetencji danych jednostek samorządu terytorialnego. Tak właśnie było przez mijające 4 lata funkcjonowania – po 24 letniej przerwie - Powiatu Strzyżowskiego.

Powstały w 1999 r. samorząd musiał rozwiązać podstawowe dla siebie problemy: wobec braku wcześniej na tym terenie pełnych struktur Urzędu Rejonowego, wielu instytucji powiatowych, należało przygotować pełne funkcjonowanie administracji powiatowej, m.in. zapewniając siedzibę dla najważniejszego z urzędów wchodzących w skład administracji zespolonej powiatu, jakim jest Starostwo Powiatowe. Zadania te zostały wykonane – działalność samorządu powiatowego, Starostwa Powiatowego i innych jednostek administracyjnych, ale także szkół, placówek pomocy społecznej, Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Szpitala i podmiotów ochrony zdrowia dzięki samorządowi powiatowemu zyskała nowe możliwości działania i nowe impulsy rozwoju.

Powiat, jak każda administracja publiczna w demokratycznym państwie nie funkcjonuje sam dla siebie. Jego rolą jest rozwiązywanie problemów społecznych, wypełnianie zadań pozostających w jego kompetencji, ale także inicjowanie i kreowanie pozytywnych zmian służących społeczności lokalnej. Tak było w minionej kadencji Zarządu i Rady Powiatu. Działalność administracyjna wypełniana była przez Starostwo Powiatowe i jednostki wchodzące w skład administracji powiatu poprawnie – potwierdza ten fakt niewielka ilość skarg i odwołań wnoszonych przez interesantów, pozytywne wyniki wielu kontroli, które w tym czasie poddawały ocenie działalność poszczególnych jednostek i komórek organizacyjnych a także niskie koszty działalności administracyjnych struktur powiatu, o czym świadczy porównanie w skali regionu i całego kraju.

Przede wszystkim jednak w latach 1999 – 2002 rozpoczęto na szeroką skalę likwidację zaniedbań powstałych na tym terenie przez kilka dziesięcioleci niemal we wszystkich dziedzinach. Działania te objęły sferę infrastruktury, oświaty, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego, ochrony środowiska i in.. Zainicjowano w tym okresie przebudowę systemu edukacji, w celu nadania mu w większym niż do tej pory stopniu funkcji progresywnych, przygotowano szereg programów służących zwalczaniu bezrobocia i tworzeniu miejsc pracy na terenie powiatu, impulsy rozwojowe zostały też wprowadzone do systemu pomocy społecznej, zmodyfikowano system ochrony zdrowia, dostosowując go do współczesnych potrzeb i uwarunkowań, rozpoczęto na szeroką skalę likwidację występującej na tym terenie luki infrastrukturalnej, w szczególności w zakresie infrastruktury telekomunikacyjnej, drogowej, chroniącej środowisko naturalne.

Dzięki tym działaniom jako społeczność powiatowa jesteśmy obecnie w zupełnie innym miejscu rozwoju niż przed czterema laty. Jest sprawą oczywistą, że w ciągu tych lat nie wszystkie problemy udało się rozwiązać, przed nami ciągle jeszcze wiele zadań, nie każda też z podejmowanych inicjatyw zakończyła się pełnym sukcesem. Na pewno jednak udało się zrobić wiele – świadczą o tym konkretne efekty naszych działań widoczne i dostrzegane przez wiele środowisk i – co najbardziej cieszy – niemal we wszystkich miejscowościach w naszym powiecie. Dlatego też obecnie, po czterech latach funkcjonowania całkowicie nieaktualne jest już pytanie stawiane jeszcze kilka lat temu przez wiele środowisk, nawet z naszego terenu o sens powstania i funkcjonowania samorządu powiatowego w Strzyżowie. Również w obecnej sytuacji politycznej, gdy przez centrum polityczne rozważana jest możliwość likwi-

dacji samorządów powiatowych, ważne jest podsumowanie działalności naszego samorządu w okresie pierwszej jego kadencji. Niech będzie wolno stwierdzić, że na podstawie przedstawionego materiału widać wyraźnie, iż powstanie i funkcjonowanie Powiatu Strzyżowskiego stało się niezwykle ważnym impulsem dla rozwoju naszego terenu i wzmocnienia aktywności obywatelskiej naszej społeczności lokalnej, istotnym uzupełnieniem działalności samorządowej naszych gmin oraz katalizatorem pozytywnych zmian w zakresie zadań realizowanych na naszym terenie przez instytucje ponadgminne. Powiat w sposób naturalny i zarazem bardzo konkretny przyjął rolę partnera dla instytucji regionalnych, przede wszystkim samorządu województwa i urzędu wojewody, ale także agencji rządowych i instytucji międzynarodowych w kreowaniu rozwoju regionalnego oraz w reprezentowaniu lokalnych społeczności.

Te działania nie byłyby możliwe bez dobrej współpracy wielu środowisk, bez zaangażowania wielkiej rzeszy obywateli oraz pracy, osobistego zaangażowania a nawet poświęcenia wielu osób. W imieniu swoim i władz samorządowych powiatu pragniemy wszystkim tym osobom - życzliwie patrzącym na nasz samorząd, pozytywnie przyjmującym nasze inicjatywy, szczególnie dyrektorom, kierownikom i pracownikom jednostek powiatowych, powiatowych służb inspekcji i straży, w swojej codziennej pracy realizującym wyznaczone cele i zadania, złożyć serdeczne podziękowanie za wykonywaną pracę. To, czego dokonaliśmy jest i pozostanie naszym wspólnym sukcesem.

Przedstawiając niniejszy materiał, stanowiący podsumowanie działalności naszego samorządu w pierwszej jego kadencji chcielibyśmy na podstawie naszych doświadczeń skierować nasze wspólne myślenie na sposób wypełnienia zadań i celów pozostających w kompetencji organów powiatu oraz stojących przed powiatową społecznością w kadencji 2002 – 2006. Wyrażamy przekonanie, że dzięki działalności Rady Powiatu i jej komisji, Zarządu Powiatu, jednostek organizacyjnych naszego samorządu, dobrej współpracy z samorządami gminnymi, samorządem województwa i administracją rządową a także organizacjami pozarządowymi, poprzez wsłuchanie się w oczekiwania i głosy naszych mieszkańców możliwy będzie dalszy dynamiczny rozwój naszego terenu, zmierzenie się z problemem bezrobocia, wsparcie działalności naszych firm., przedsiębiorców i rolników oraz realizacja kolejnych zadań wynikających ze *Strategii Rozwoju Powiatu Strzyżowskiego*.

Strzyżów, dn. 09.04.2003 r.

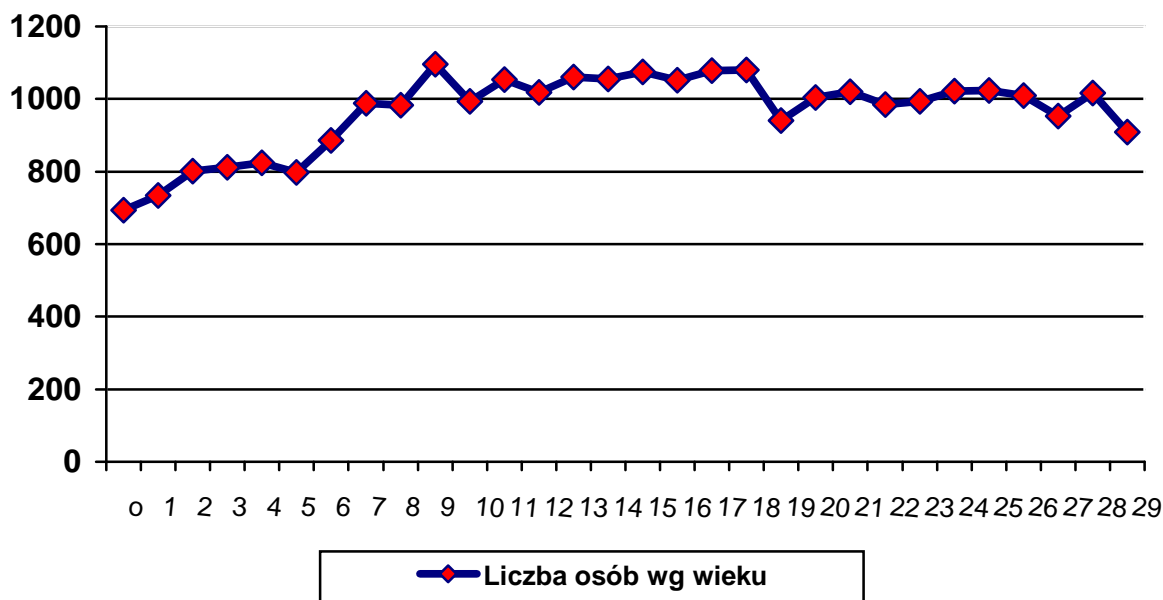
Robert Godek
Starosta Strzyżowski
Zarząd Powiatu w Strzyżowie

1. Ludność i podstawowe tendencje demograficzne

Obszar powiatu strzyżowskiego, zajmujący 503 km² w 1998 r. wg danych Urzędu Statystycznego w Rzeszowie zamieszkiwało 62303 osób. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2001 r. liczba to wynosiła 62633 osoby. W tym czasie więc liczba mieszkańców powiatu zwiększyła się o 330 osób. W poszczególnych gminach przedstawiało się to następująco: w gminie Czudec nastąpił wzrost o 165 osób, w gminie Frysztak o 63 osoby, w gminie Niebylec o 13 osób, w mieście Strzyżowie o 74 osoby, w gminie Strzyżów o 30 osób, w gminie Wiśniowa nastąpił spadek liczby mieszkańców o 15 osób.

Najistotniejszym zjawiskiem demograficznym kształtującym w tym okresie sytuację społeczną i rzutującym na sytuację gospodarczą powiatu jest wchodzenie w wiek dorosły kolejnych roczników wyżu demograficznego z lat osiemdziesiątych. Przyjmując wiek 19 lat za właściwy do wejścia na rynek pracy w latach 1999 – 2002 potencjalnymi pracobiorcami stało się ok. 4103 młodych ludzi, z których znaczna część podejmowała jednak dalsze kształcenie, najczęściej poza terenem powiatu.

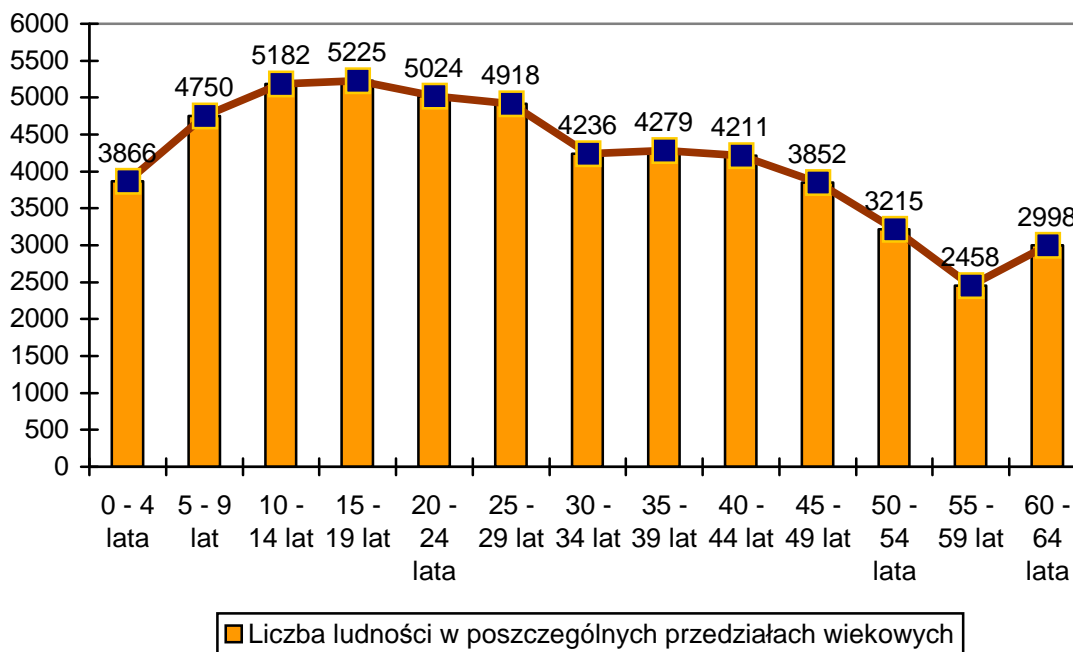
Wykres nr 1 - Liczba osób na terenie powiatu strzyżowskiego wg stanu na dzień 31 grudnia 2000 r. w wieku 0 – 29 lat

Za *Strategią rozwoju powiatu strzyżowskiego*¹ można powtórzyć, iż w latach 1998 – 2002 zauważalna jest w populacji powiatu tendencja zmniejszania udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do ogółu ludności – z 27,8% w 1999 r. do 26,6% w 2001 r. oraz zwiększania udziału ludności w wieku produkcyjnym – z 56,4% w roku 1999 do 57,6% w 2002 r. a także w wieku poprodukcyjnym – z 15,7% w r. 1999 do 15,8% w 2000 r.

¹ Por. *Strategia rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010*, Strzyżów 2002.

Wykres nr 2 - Liczba ludności wg czteroletnich przedziałów wiekowych na terenie powiatu stryżowskiego w roku 2000

Wśród pozostałych istotnych czynników obrazujących sytuację demograficzną powiatu wymienić należy: spadek przyrostu naturalnego – z 3,3 osób na 1000 ludności w 1998 r. do 1,3 osób w r. 2001, niewielki spadek wskaźnika liczby zawieranych małżeństw na 1000 ludności – z 5,5 do 5,2. Pozytywnym zjawiskiem jest zmniejszanie się ujemnego salda migracji ludności dla obszaru powiatu – z - 45 osób w 1998 r. do - 11 w 2001 r.

W latach 2003 – 2006 w wiek produkcyjny wejdzie 4.261 młodych ludzi, których znaczna część poszukiwać będzie zatrudnienia na powiatowym rynku pracy. W następnym czteroleciu liczba ta wyniesie 4.126 osób, a jeszcze w następnym 3.953. Z tych zestawień widać wyraźnie, że w latach 2002 – 2006 na rynek pracy wchodzić będą kolejne roczniki wyżu demograficznego, dla których konieczne jest przygotowanie dobrej oferty oświatowej oraz tworzenie nowych miejsc pracy, w tym samym okresie wiek poprodukcyjny osiągnie bowiem tylko ok. 2.998 osób².

2. Sytuacja gospodarcza powiatu, rynek pracy, przeciwdziałanie bezrobociu

W latach 1998 – 2002 nastąpił dalszy dynamiczny przyrost liczby podmiotów gospodarczych na terenie powiatu stryżowskiego wskazujący na intensywny rozwój sektora prywatnego w gospodarce powiatu. W większości powstające podmioty były to małe przedsiębiorstwa, zakłady osób fizycznych zatrudniające poniżej 9 pracowników. W tym okresie pojawiły się także na obszarze powiatu nowe podmioty gospodarcze, ze względu na liczbę zatrudnionych należące do sektora średnich przedsiębiorstw – przykładem może być powstanie zakładu przetwórstwa drzewnego „Drewnotech” w Czudcu. Ze względu na dążenie do obniżenia kosztów działalności kilka przedsiębiorstw z terenu powiatu uzyskało status zakładu pracy chronionej. W tym okresie nastąpił też dalszy, dynamiczny rozwój sektora usług, przede wszystkim usług rynkowych, zwłaszcza handlu, w którym wzrosła liczba

² Por. *Strategia rozwoju powiatu stryżowskiego na lata 2002 – 2006*, s. 74.

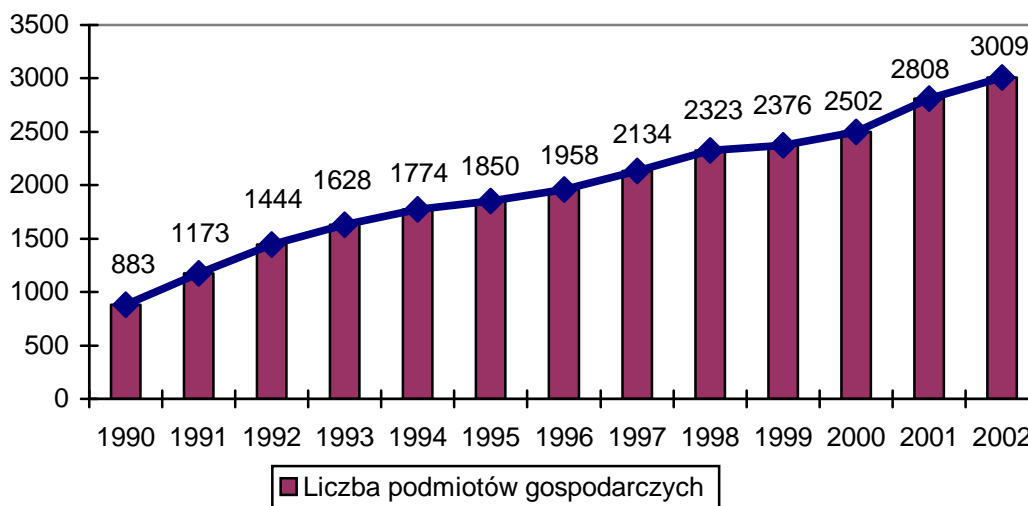
podmiotów gospodarczych, jak i osób pracujących w tym sektorze. Pozytywnym zjawiskiem obserwowalnym w dziedzinie gospodarki w tym okresie było m.in. przejmowanie wolnych obiektów do działalności gospodarczej przez mocniejsze firmy (zakup nieruchomości byłego „Polsportu” w Strzyżowie przez PHUSP „Auto – Service”), nowe inwestycje w sektorach usług rynkowych, pojawienie się inwestorów zewnętrznych na terenie powiatu (Drewnotech w Czudcu, zabudowania Igloopolu w Bonarówce i in.)

Nowoczesna lakiernia w PUSP Auto – Service w Strzyżowie

Ogółem w omawianym okresie liczba podmiotów gospodarczych zwiększyła się z 2446 w 1998 r. do 2860 w 2002 r.³, tj. o 16,9 %. (Wg stanu na dzień 31.05.2002 r. Wg stanu na dzień 31.12. 2002 r. w powiecie strzyżowskim funkcjonowały 3009 podmioty gospodarcze, w tym w sektorze prywatnym 2828, a 181 w sektorze publicznym) Największe przyrosty zanotowano w sektorach: budownictwo o 19,3%, obsługa nieruchomości i firm o 51,7%, ochrona zdrowia i opieka socjalna o 28,7 %, edukacja o 34,2%.

Wykres nr 3 – Liczba podmiotów gospodarczych na terenie powiatu strzyżowskiego w latach 1990 – 2002 – wg danych Urzędów Gmin i Urzędu Statystycznego w Rzeszowie (wg stanu na dzień 31.12.)

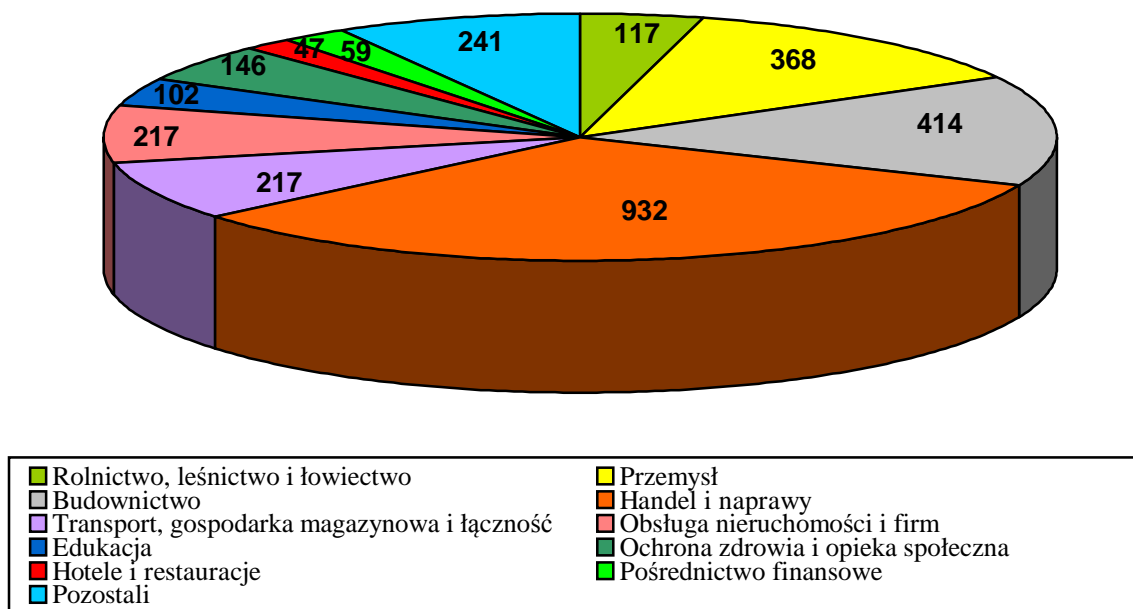

W roku 2002 największą grupę podmiotów gospodarczych na obszarze powiatu stanowiły przedsiębiorstwa działające w sektorze „handel i naprawy” – 932, następnie „budow-

³ Dane na podstawie informacji własnej Urzędu Statystycznego w Rzeszowie.

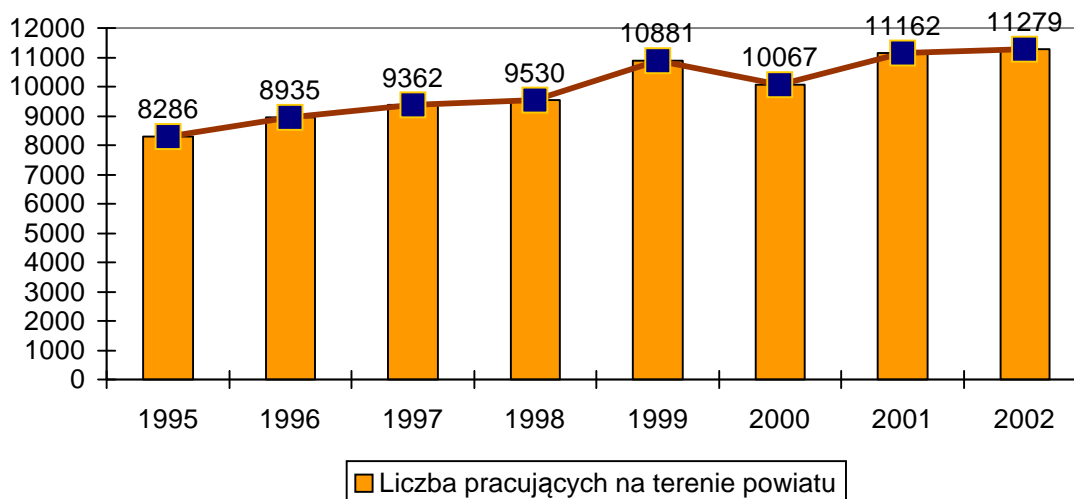
nictwo” 414 i „przemysł” 368. Ogółem w tym roku struktura podmiotów gospodarczych działających na obszarze powiatu przedstawiała się następująco:

Wykres nr 4 – Podmioty gospodarki narodowej według wybranych rodzajów działalności w 2002 r.⁴

Dynamiczny rozwój sektora prywatnego w gospodarce powiatu przekłada się także na wzrastającą liczbę miejsc pracy na tym terenie. Liczba osób pracujących poza rolnictwem indywidualnym ogółem na terenie powiatu strzyżowskiego zwiększyła się w omawianym okresie z 9530 osób w 1998 r. do 11279 osób w r. 2002, tj. o 1749 osób (o 18,3%)

Wykres nr 5 - Liczba osób pracujących ogółem na terenie powiatu poza rolnictwem indywidualnym w latach 1995 –2002 wg rejestru REGON

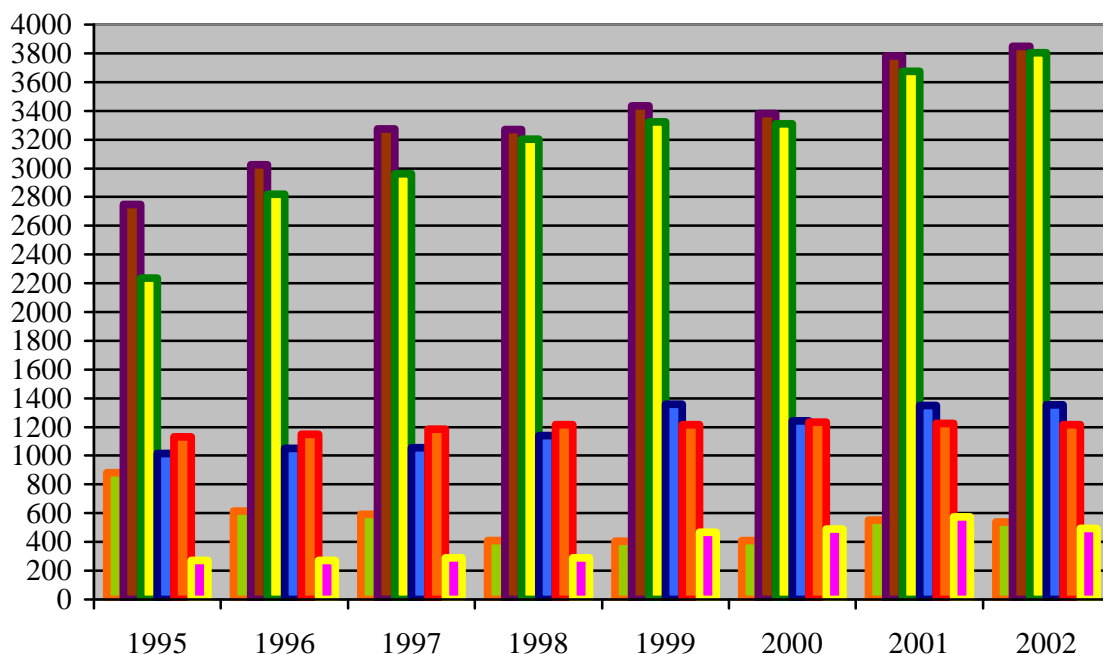

Największe zwiększenia liczby osób pracujących zanotowano w sektorach: przemysł i

⁴ Wg stanu na dzień 31.05.2002 r.

budownictwo (o 580 osób, tj. o 17,7%), usługi rynkowe (o 599 osób, tj. o 18,7%), administracja publiczna i obrona narodowa (o 206 osób, tj. o 71%).

Wykres nr 6 - Dynamika liczby osób pracujących⁵ w poszczególnych działach gospodarki narodowej w powiecie strzyżowskim w latach 1995 - 2002

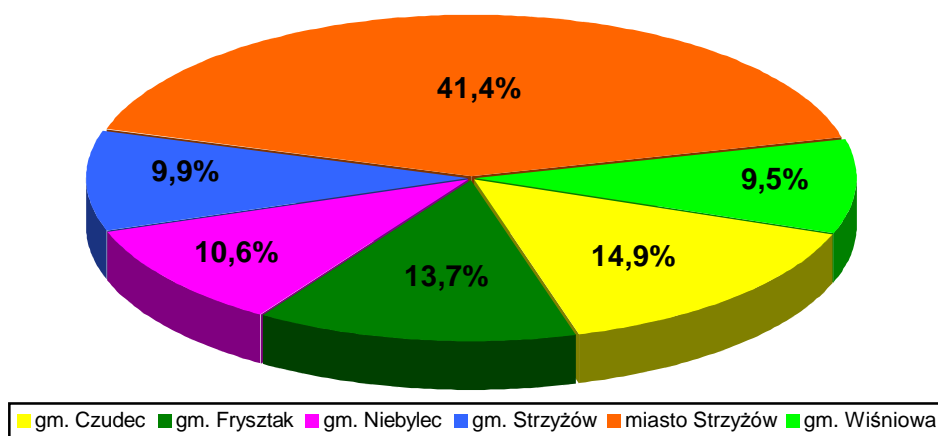

Rolnictwo i łowiectwo	Przemysł i budownictwo
Usługi rynkowe	Edukacja
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	Administracja publiczna i obrona narodowa

W rozmieszczeniu przestrzennym pracujących na obszarze powiatu dominuje miasto Strzyżów, które skupia 41,4 % liczby pracujących ogółem. W gminie Czudec liczba pracujących stanowi 14,9 % liczby pracujących w powiecie, w gminie Frysztak 13,7 %, w gminie Strzyżów 9,9 %, w gminie Niebylec 10,6 %, zaś w gminie Wiśniowa 9,5 % ogółu pracujących w powiecie.

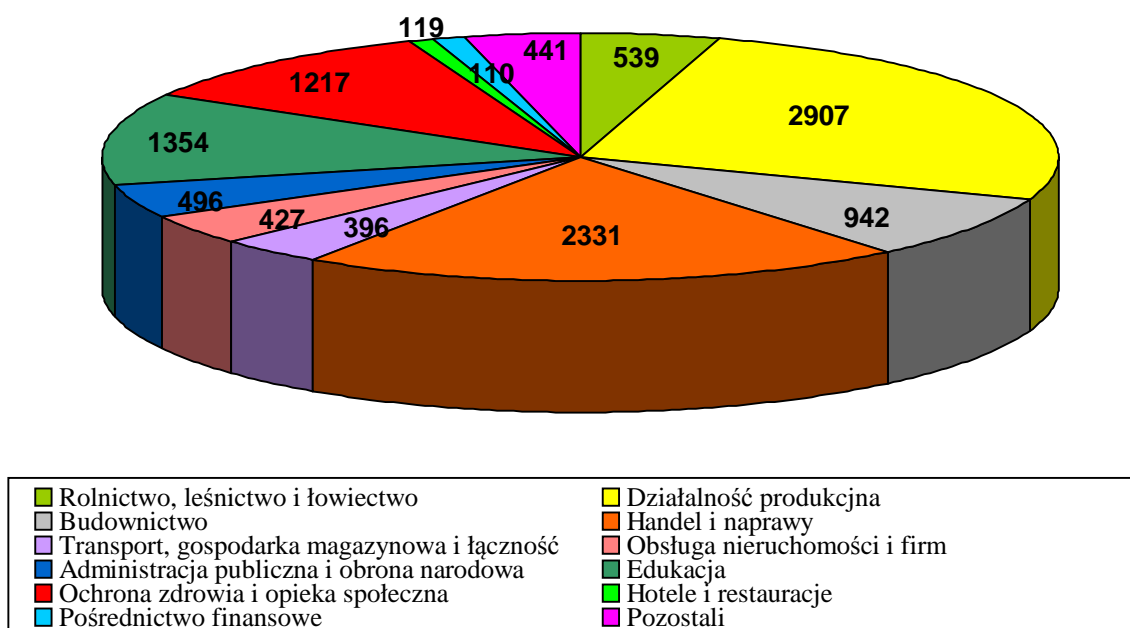
⁵ Dane nie obejmują rolników indywidualnych i duchownych – wg rejestru REGON na podstawie materiałów własnych Urzędu Statystycznego w Rzeszowie.

Wykres nr 7 - Struktura przestrzenna pracujących poza rolnictwem indywidualnym w powiecie strzyżowskim w 2002 r.

Największą grupę osób pracujących w powiecie stanowią zatrudnieni w sektorze „działalność produkcyjna”, następnie „handel i naprawy”, „edukacja”, „ochrona zdrowia i opieka społeczna” oraz „budownictwo”.

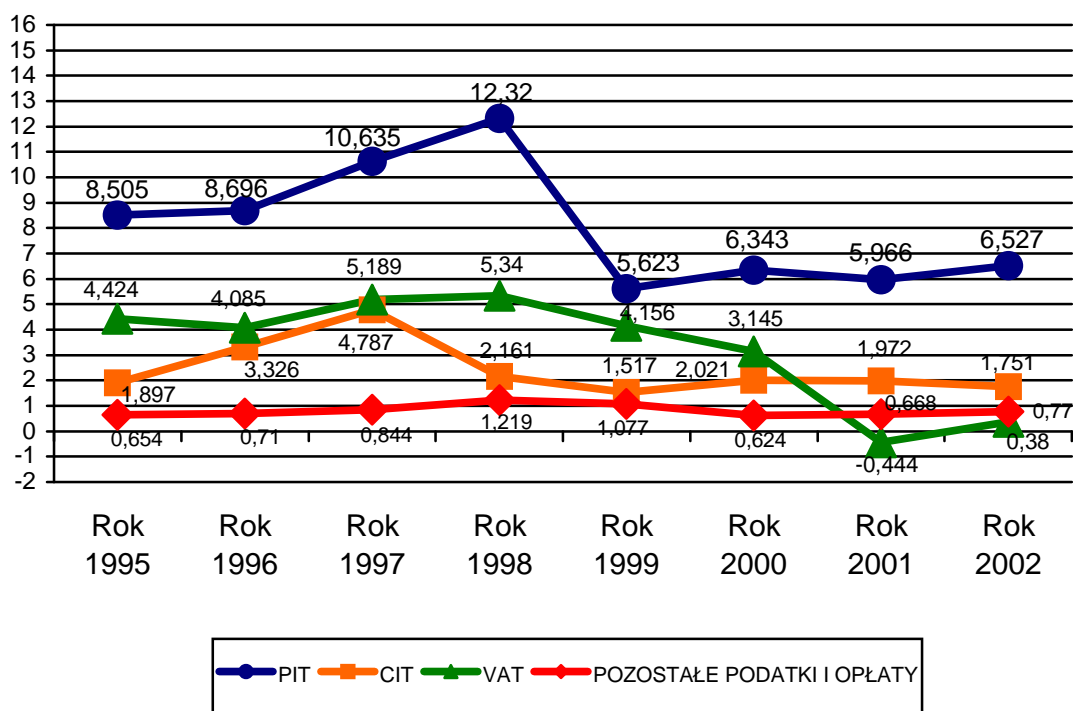
Wykres nr 8 - Struktura pracujących⁶ w powiecie w 2002 r. wg wybranych sekcji EKD

Poziom dochodów ludności w powiecie strzyżowskim odzwierciedlają w pewnym stopniu wpływy podatkowe pozyskiwane przez działający na tym terenie od 1983 r. Urząd Skarbowy w Strzyżowie. Wpływy te największe wartości osiągają w zakresie podatku od dochodów osobistych (PIT), następnie podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) oraz podatku od towarów i usług (VAT).

⁶ Wg rejestru REGON na podstawie informacji własnej Urzędu Statystycznego w Rzeszowie.

Wykres nr 9 - Wpływy podatkowe zbierane przez Urząd Skarbowy w Strzyżowie w latach 1995 – 2002 w mln zł⁷

W roku 1999 ogółem wpływy podatkowe zebrane przez Urząd Skarbowy w Strzyżowie wyniosły 12.373.000 zł, w r. 2000 12.133.000 zł, w r. 2001 8.162.000 zł, w r. 2002 9.428.000 zł.

Sytuacja demograficzna oraz trudności przeżywane zwłaszcza przez powstałe w latach siedemdziesiątych XX w. podmioty gospodarcze zlokalizowane na obszarze powiatu były najważniejszymi przyczynami dalszego wzrostu bezrobocia na tym terenie, podobnie jak w całym województwie podkarpackim. Zjawisko bezrobocia dotyczy przede wszystkim ludzi młodych – w 2001 r. wśród osób bezrobotnych 64,8% stanowiły osoby do 34 roku życia. W latach 1998 – 2002 stopa bezrobocia zwiększyła się w powiecie o 4,5% - z 15,3% do 19,8% - niezmienna pozostała pozycja powiatu (piąta) wśród powiatów podkarpackich ze względu na wysokość stopy bezrobocia. Liczba osób bezrobotnych w powiecie zwiększyła się z 5254 osób w 1998 r. do 6629 w r. 2002 (stan na koniec czerwca). Tak więc bezrobocie pozostaje nadal najistotniejszym problemem społecznym na naszym terenie.

Aby zminimalizować skalę tego zjawiska, w okresie 1999 – 2002 samorząd powiatowy poprzez działalność Starosty, Zarządu Powiatu, administracji zespolonej podejmował szereg działań w celu aktywizacji zawodowej bezrobotnych, wspierania powstających miejsc pracy, poszukiwania metod i środków finansujących działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Podstawowym instrumentem finansowym w realizacji tego zadania są środki

⁷ Na podstawie informacji własnej Urzędu Skarbowego w Strzyżowie. Do roku 1999 wpływy podatkowe obejmują także gminę Lubenia, która od 1999 r. weszła w skład Powiatu Rzeszowski i podlega właściwości Urzędu Skarbowego w Rzeszowie. Od roku 1999 również podatek dochodowy od osób fizycznych pomniejszany jest o składkę na ubezpieczenia zdrowotne, obniżone wpływy z VAT związane są zaś z ustawowymi zwrotami tego podatku.

Funduszu Pracy kierowane na teren powiatu. W latach 1999 – 2002 pozyskano na ten cel 6.232.459 zł m.in. dzięki przygotowaniu programów finansowanych następnie przez Krajowy Urząd Pracy i Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa. Na uwagę zasługuje zwłaszcza ostatni z programów, realizowany w roku 2002 we współpracy z Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa, dzięki niemu bowiem okresowe zatrudnienie znalazło 69 osób trwale bezrobotnych – byłych pracowników Państwowych Gospodarstw Rolnych i członków ich rodzin.

Pozyskane środki pozwoliły w tym okresie na wypłatę zasiłków dla 5777 osób, skierowanie do pracy 1880 osób, utworzenie w tym okresie 910 trwałych stanowisk pracy, tzn. takich, w których kontynuowano zatrudnienie po zakończeniu finansowania środkami Funduszu Pracy. W tym okresie przeszkolono ogółem 491 bezrobotnych i udzielono 23 pożyczek bezrobotnym rozpoczynającym własną działalność gospodarczą.

Tabela nr 1 – Działalność interwencyjna Powiatowego Urzędu Pracy na rynku pracy w latach 1999 - 2002

Rok	Stopa bezrobocia	Korzystający z zasiłków – liczba osób	Liczba osób skierowanych do pracy przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzyżowie	Środki przekazane pracodawcom na aktywizację zawodową bezrobotnych w zł	Liczba dofinansowanych efektywnych miejsc pracy trwających po zakończeniu finansowania	Liczba osób skierowanych na szkolenia przez Powiatowy Urząd Pracy	Liczba osób korzystających z pożyczek dla bezrobotnych
1999	17,1	1537	700	2.074.823	248	173	14
2000	18,8	1505	466	1.784.180	321	115	3
2001	20,0	1479	411	1.176.000	244	55	0
2002	19,8	1256	303	980.000	97	148	6
Razem/ Średnio	18,9	5.777	1.880	6.015.003	910	491	23

Interwencja samorządu powiatowego sprzyjająca wzrostowi zatrudnienia, rozwojowi gospodarczemu powiatu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy możliwa była także poprzez wykorzystanie środków z innego funduszu celowego pozostającego w dyspozycji Powiatu, jakim jest Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, z którego przed powstaniem powiatu przedsiębiorcy z tego terenu i osoby niepełnosprawne korzystały tylko sporadycznie. Środki angażowane na tzw. rehabilitację zawodową niepełnosprawnych w okresie ostatnich czterech lat wspierały przedsiębiorstwa powiatowe, finansowane z nich nowe miejsca pracy stanowiły istotne wsparcie dla osób niepełnosprawnych, ale także były poważną pomocą w inwestowaniu w rozwój firm. W latach 1999 – 2002 na utworzenie nowych stanowisk pracy przekazano w formie bezpośrednich dotacji do podmiotów gospodarczych ogółem 869.187 zł, a na finansowanie kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych kwotę 1.328.458 zł, tj. w sumie 2.197.645 zł. Środki te pozwoliły na długookresowe zatrudnienie 89 osób niepełnosprawnych oraz zrefundowanie wynagrodzeń dla 115 osób. W omawianym okresie udzielono także 5 osobom niepełnosprawnym pożyczki na rozpoczęcie samodzielnej działalności gospodarczej.

Poszukując możliwości skutecznego przeciwdziałania bezrobociu Zarząd Powiatu podjął działania zmierzające do ścisłej współpracy w tym zakresie z samorządami gminnymi, samorządem województwa oraz organizacjami pozarządowymi. W roku 2000 podpisana została deklaracja o współpracy w aktywizacji rynku pracy przez wszystkie samorzady z terenu powiatu, w tym też roku, dzięki programowi Urzędu Marszałkowskiego wsparto jednorazowymi dotacjami w wysokości 3.600 zł kilkadziesiąt podmiotów z terenu powiatu rozpoczynających działalność gospodarczą. W roku 2002 we współpracy z Powiatowym Forum Gospo-

darczym w Strzyżowie podjęto intensywne prace nad projektami Powiatowego Inkubatora Przedsiębiorczości i Powiatowego Centrum Wspierania Przedsiębiorczości w Strzyżowie, które to projekty stanowiłyby istotne elementy powiatowego systemu wspierania rozwoju gospodarczego. Od lutego br. realizowany jest przez Powiatowe Forum Gospodarcze projekt Centrum Wspierania Przedsiębiorczości w Strzyżowie opracowany we współpracy ze Starostwem Powiatowym i Urzędem Gminy i Miasta Strzyżów, finansowany ze środków Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich Banku Światowego i rządu polskiego.

W *Strategii rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010* sprawie rozwoju gospodarczego poświęcony został priorytet nr 2 pod nazwą „Tworzenie warunków oraz wspieranie rozwoju gospodarki i przedsiębiorczości ze szczególnym uwzględnieniem sektora małych i średnich przedsiębiorstw jako podstawowe działanie w zakresie przeciwdziałania bezrobociu na terenie powiatu strzyżowskiego”. Znaczna część zadań do wypełnienia w ramach tego priorytetu leży po stronie sektora prywatnego, (w tym w formach spółdzielczych) dominującego w gospodarce powiatu. Do tych zadań należy m.in. wzmocnienie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw w powiecie, restrukturyzacja przedsiębiorstw o trudnej sytuacji ekonomicznej, pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych. W części tych zadań istotną rolę mogą odegrać struktury administracji rządowej i samorządowej m.in. poprzez wspieranie środkami publicznymi procesów restrukturyzacyjnych i progresywnych, przygotowanie i wdrożenie strategii pozyskiwania inwestorów zewnętrznych, jednak najistotniejszą rolę sfera administracji publicznej ma do spełnienia w pobudzaniu rozwoju przedsiębiorczości na terenie powiatu, tworzeniu sprzyjających warunków dla podejmowania działalności gospodarczej, w tym w rozwoju sfery otoczenia biznesu.

Stoisko firmy MARMAX na targach polsko – ukraińskich w Rzeszowie

Dla tych zadań istotne będzie wykorzystanie różnorodnych dostępnych środków finansowych, w tym środków Funduszu Pracy, środków pochodzących ze źródeł pozabudżetowych i z różnych, w tym zagranicznych funduszy pomocowych. Przed nami ciągle utworzenie Powiatowego Inkubatora Przedsiębiorczości, przyjęcie systemu ulg i zachęt podatkowych dla tworzących nowe miejsca pracy i zewnętrznych inwestorów i inne zadania realizowane w ramach przyjętych w *Strategii* celów strategicznych i kierunków działań. Ogółem dotychczasowy poziom realizacji zapisanych w ramach tego priorytetu zadań ocenić można na ok. 20 – 25 % - podjęcie tych, zapisanych w *Strategii* zadań możliwe będzie jednak tylko poprzez umiejętną współpracę samorządów różnych szczebli oraz włączenie się w te inicjatywy samorządów gminnych.

3. Przekształcenia w rolnictwie na terenie powiatu strzyżowskiego

Ze względu na uwarunkowania statystyczne, tj. oparcie większości danych w rolnictwie na powszechnym spisie rolnym z 1996 r. i brak danych ze spisu rolnego w 2002 r. utrudnione jest szersze porównywanie zjawisk zachodzących w rolnictwie powiatu na podstawie mierzalnych wskaźników. W niniejszej analizie oparto się więc na tych danych, które są stale uaktualniane oraz na danych pochodzących z empirycznych obserwacji. Szersze omówienie stanu rolnictwa w powiecie zawarte jest w opracowaniu *Strategia rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010*⁸.

Wg danych Powszechnego Spisu Rolnego w powiecie w 1996 r. funkcjonowało 9033 indywidualne gospodarstwa rolne, stanowiące niemal całkowity potencjał rolniczy powiatu. Były to i są nadal gospodarstwa w większości małe, niskotowarowe, w wielu wypadkach produkujące tylko na zaopatrzenie rodzin wiejskich, o powierzchni w 85% nie przekraczającej 5 ha.

Zbiór malina na plantacji w Połomii

Charakter rolniczy powiatu strzyżowskiego podkreślony jest przez wysoki udział użytków rolnych w powierzchni ogólnej powiatu – w roku 1998 sięgający 67%. Poprzez działania zalesieniowe powoli zmniejsza się udział procentowy użytków rolnych w powierzchni ogólnej powiatu – o 0,2% w latach 1998 – 2001, na korzyść udziału lasów i gruntów leśnych – z 23,9% w 1998 r. do 24,4% w 2001 r.

W omawianym okresie zachodzą na terenie powiatu pozytywne zjawiska w dziedzinie rolnictwa, takie jak m.in. umocnienie się grupy gospodarstw towarowych i specjalistycznych, prowadzących produkcję rolną w zakresie hodowli, nasiennictwa, mleczarstwa i in. W tym okresie pojawiły się na terenie powiatu pierwsze gospodarstwa nastawiające swoją działalność na produkcję ekologiczną i uzyskanie potwierdzającego to certyfikatu, rozwija się działalność gospodarstw agroturystycznych, których liczba stale wzrasta.

Dostosowanie profilu produkcji rolnej do wielkości gospodarstw i uwarunkowań glebowych przejawia się m.in. poprzez dynamiczny przyrost upraw owoców miękkich na tym terenie, dających określone efekty finansowe dla producentów. W sumie jednak dla rolników wciąż podstawową bolączką jest zbyt mała w stosunku do oczekiwań opłacalność produkcji rolnej w większości profili produkcyjnych, co w połączeniu z niską towarowością gospodarstw oraz w większości małą ich powierzchnią stanowi istotne bariery rozwojowe.

Bezpośrednie kompetencje samorządu powiatowego dotyczące rolnictwa nie są wielkie. Jednak ze względu na rolniczy charakter terenu powiatu strzyżowskiego Rada i Zarząd

⁸ Por. *Strategia rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010*, s. 20-26.

Powiatu I kadencji jako organy powiatu wielokrotnie podejmowały sprawy wsi i rolników. W latach 1999 – 2000 podjęto starania o utworzenie samodzielnego Powiatowego Inspektoratu Weterynarii, co zakończyło się powodzeniem i obecnie inspekcja ta funkcjonuje w ramach powiatowej administracji zespolonej, stale nadzorując produkcję zwierzęcą i wprowadzanie do obrotu artykułów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego na tym terenie. W okresie ostatnich 4 lat zainicjowano także imprezę mającą na celu promocję m.in. osiągnięć rolnictwa powiatowego pod nazwą Podkarpackie Prezentacje „Agromania”, dofinansowano badania opryskiwaczy oraz działalność stowarzyszenia gospodarstw agroturystycznych, organizowano spotkania rolników i przetwórców, ułatwiając poszukiwanie rynków zbytu dla producentów z terenu powiatu.

Stałą działalnością, z której korzystali rolnicy na terenie powiatu było, realizowane dzięki środkom powiatu i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, zalesianie gruntów porolnych. Dzięki tym środkom w okresie ostatnich 4 lat zalesiono 165,69 ha gruntów, udzielając pomocy finansowej dla ok. 300 właścicieli na kwotę 230.631,71 zł.

Jednym z najistotniejszych zadań administracyjnych powiatu jest prowadzenie i aktualizacja powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, stanowiącego podstawową bazę danych o nieruchomościach, wykorzystywaną także dla celów rolniczych. W Starostwie Powiatowym poprzez współpracę z przedstawicielem Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa prowadzony jest także dla niektórych gmin z terenu powiatu obrót nieruchomościami rolnymi wchodzącymi w skład zasobu nieruchomości Skarbu Państwa.

Jak do tej pory nie udało się doprowadzić do powstania w powiecie grup producenckich, nie zostały wprowadzone programy dotacji dla gospodarstw rolnych, nie udało się też znacząco wpłynąć na poprawę dochodowości gospodarstw rolnych, która byłaby skutkiem inicjatyw ze strony samorządu powiatowego.

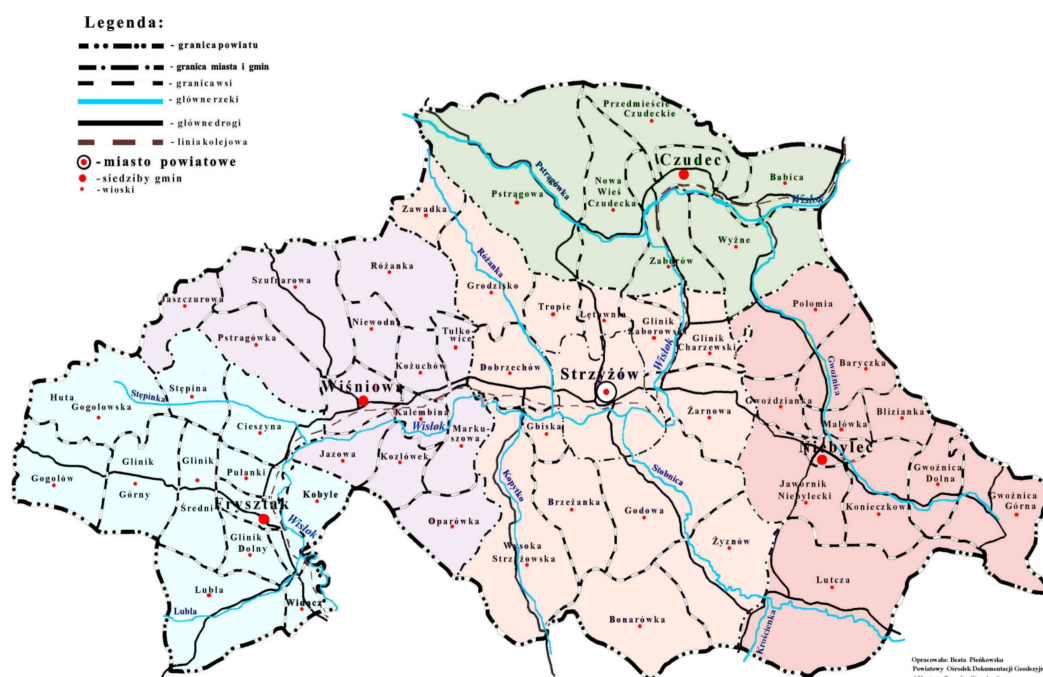
W *Strategii rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010* sprawy wsi i rolnictwa ujęto jako priorytet nr 1 pod nazwą „Wykorzystanie warunków glebowo – klimatycznych i walorów przyrodniczo – krajobrazowych obszaru powiatu w celu rozwoju opłacalnych gałęzi produkcji rolniczej oraz różnych form rekreacji i turystyki”. W realizacji tego priorytetu ważne będzie zarówno dążenie do poprawy opłacalności samej produkcji rolnej, co oznacza unowocześnianie a niejednokrotnie zmiany profilu działalności gospodarstw, jak i tworzenie pozarolniczych źródeł dochodów dla rodzin rolników, a także miejsc pracy na terenach wiejskich. Szczególną szansą dla gospodarstw rolnych pozostaje ciągle produkcja owoców miękkich, rozwój produkcji ekologicznej, towarowa produkcja żywności, w tym mleka, drobiu, bydła, żywca wieprzowego, nowe możliwości stwarza produkcja biopaliw. Szczególnie w tej ostatniej dziedzinie dążyć należy do poparcia wysiłków mających na celu stworzenie zakładu przetwórstwa biopaliw na terenie powiatu.

W wielu z tych zadań aktywnie może uczestniczyć administracja publiczna, w tym samorządowa, która, wspierając pozytywne trendy, tworzyć będzie sprzyjające warunki dla rozwoju nowoczesnych form rolnictwa. Jeszcze większą rolę do odegrania samorządy mają w dziedzinie kreowania sprzyjających warunków dla wykorzystania warunków glebowo – klimatycznych dla rozwoju różnych form turystyki i rekreacji, co przyczyni się m.in. do wzrostu dochodowości rodzin wiejskich oraz w tworzeniu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, na którą składają się m.in. wyciągi narciarskie, hale sportowe, ścieżki i szlaki turystyczne, muzea, baseny i in. W latach 2002 – 2006 należy się skupić na przygotowaniu do turystycznej eksploatacji największych atrakcji powiatu takich jak: obszary chronionego krajobrazu, zespół schronów kolejowych w Stępinie – Cieszynie i Strzyżowie, ruiny zamku w Czudcu, zabytki architektury dworskiej, sakralnej i drewnianej. Podjąć należy także przygotowanie do wykorzystania do celów turystycznych zasobów wód geotermalnych z odwiertu w Wiśniowej.

Dotychczasowe zaangażowanie w wykonaniu kierunków działań ujętych w ramach w/w. priorytetu *Strategii rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010* ocenić można na 30-35%.

4. Administracja samorządowa i tworzenie struktur powiatu

1 stycznia 1999 r. na mocy *rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 7 sierpnia 1998 r. w sprawie utworzenia powiatów* (Dz. U. z 1998 r. Nr 103, poz. 652) po 24 latach od jego likwidacji powstał na nowo Powiat Strzyżowski. Kompetencje i zadania powiatów jako jednostek samorządu terytorialnego uregulowane zostały *ustawą z dn. 5. czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym* (Dz. U. z dn. 18 lipca 1998 r. Nr 91, poz. 578), zgodnie z tą ustawą także Powiat Strzyżowski powstał jako jednostka samorządu terytorialnego, obejmując obszar gmin Czudec, Niebylec, Strzyżów i Wiśniowa, z jednym ośrodkiem miejskim, jakim jest miasto Strzyżów.

Powiat Strzyżowski w 1999 r.
- powierzchnia: 50336 ha, ludność: 62389 mieszk.

Powiat Strzyżowski w 1999 r. jako jeden z dwóch podkarpackich powiatów, wspólnie z powiatem łańcuckim powstawał na obszarze, na którym nie było wcześniej siedziby Urzędu Rejonowego – struktury administracji rządowej, której powiaty stały się bezpośrednim następcą. Dlatego też tworzenie administracji samorządowej Powiatu Strzyżowskiego w rzeczywistości w większości wypadków oznaczało tworzenie nowych struktur administracyjnych na tym terenie - w roku 1998 w Strzyżowie funkcjonowały bowiem tylko w części zamiejscowe oddziały Urzędu Rejonowego w Rzeszowie, tj. Wydział Komunikacji, Wydział Ewidencji Geodezyjnej, oddział Wojewódzkiego Biura Geodezji Terenów Rolnych w Rzeszowie przekształcony następnie w Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej

w Strzyżowie. W tym okresie brak było większości wydziałów i komórek organizacyjnych niezbędnych od 1999 r. dla funkcjonowania Starostwa Powiatowego, nie funkcjonowały także takie jednostki jak Inspektorat Weterynarii, Inspektorat Nadzoru Budowlanego, Zespół Uzgadniania Dokumentacji Projektowej, pozbawione pełnej samodzielności były jednostki takie jak Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Komenda Powiatowa Policji, Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna, Rejonowa Dyrekcja Budowy Dróg – od 1999 r. przekształcona w Powiatowy Zarząd Dróg z części przydzielonych przez rzeszowską dyrekcję pracowników i in. Reforma administracyjna oznaczała także utworzenie na obszarze powiatu nowych jednostek, które przejęły zadania wykonywane wcześniej przez rządową administrację wojewódzką – przykładem tego jest utworzone w Strzyżowie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizujące zadania z zakresu pomocy społecznej wykonywane wcześniej przez administrację wojewody i oddział wojewódzki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Budynek Starostwa Powiatowego w Strzyżowie

Tak więc powstanie Powiatu Strzyżowskiego w krótkim czasie doprowadziło do zbliżenia usług administracyjnych do obywateli – w latach 1999 – 2002 w Strzyżowie powstały następujące nowe instytucje i urzędy: Starostwo Powiatowe, Powiatowy Zarząd Dróg, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego, Powiatowy Inspektorat Weterynarii, Zespół Uzgadniania Dokumentacji Projektowej, od 2000 r. w skład administracji powiatowej wszedł Powiatowy Urząd Pracy. W pierwszej kadencji samorządu powiatowego, tj. w latach 1999 – 2002 ukształtowany został model administracji powiatowej obejmujący ogółem 21 jednostek wykonujących zadania powiatowe w różnych dziedzinach.

POWIATOWA ADMINISTRACJA ZESPOLONA, JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE I NADZOROWANE POWIATU STRYŻOWSKIEGO W LATACH 1999 - 2002

1. Starostwo Powiatowe w Strzyżowie - 38 – 100 Strzyżów, ul. Przeclawczyka 15,
2. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Strzyżowie – 38-100 Strzyżów, ul Słowackiego 8,
3. Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Strzyżowie – 38-100 Strzyżów, ul. Łukasiewicza 33,
4. Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Strzyżowie – 38-100 Strzyżów, ul. Przeclawczyka 15,
5. Komenda Powiatowa Policji w Strzyżowie – 38-100 Strzyżów, ul. Gen. Andersa 2,

6. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Strzyżowie – 38-100 Strzyżów, ul. Daszyńskiego 2,
7. Powiatowy Urząd Pracy w Strzyżowie – 38-100 Strzyżów, ul. Słowackiego 8,
8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie – 38-100 Strzyżów, ul. Przecławczyka 15,
9. Powiatowy Zarząd Dróg w Strzyżowie – 38-100 Strzyżów, ul. Łukasiewicza 33,
10. Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Strzyżowie – 38-100 Strzyżów, ul. Dąbrowskiego 10,
11. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy we Frysztaku – 38-130 Frysztak, ul. Piętniewicza 15,
12. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Strzyżowie – 38-100 Strzyżów, ul. Patryna 9,
13. Dom Dziecka w Strzyżowie – 38-100 Strzyżów, ul. Sobieskiego 7,
14. Dom Dziecka w Żyżnowie – 38-111 Żyżnów 137,
15. Zespół Szkół w Strzyżowie – 38-100 Strzyżów, ul. Mickiewicza 11,
16. Zespół Szkół w Czudcu – 38-120 Czudec, ul. Parkowa 7, tel.,
17. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Strzyżowie – 38-100 Strzyżów, ul. Patryna 8,
18. Dom Pomocy Społecznej w Gliniku Dolnym – 38-130 Frysztak, Glinik Dolny 230,
19. Dom Pomocy Społecznej w Babicy - 38-119 Babica 2,
20. Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej – 38-100 Strzyżów, ul. Parkowa 7,
21. Zespół Uzgadniania Dokumentacji Projektowej w Strzyżowie – 38-100 Strzyżów, ul. Przecławczyka 15,

Dla prawidłowego wykonywania zadań nowopowstałego Powiatu Strzyżowskiego niezbędne stało się nie tylko utworzenie wszystkich struktur administracyjnych powiatu, ale także wyposażenie ich w odpowiednie środki i instrumenty działania. Było to tym bardziej konieczne, że wiele z instytucji powiatowych, nawet istniejących wcześniej opierało swoją działalność o przestarzały, nieraz zdekapitalizowany sprzęt, potrzebą chwili stało się tworzenie mienia powiatowego, które zabezpieczyłoby działanie nowych jednostek, niezbędne były działania remontowe - w latach 1999 – 2002 wielokrotnie podejmowane tam, gdzie nie były realizowane wcześniej nawet przez kilka dziesięcioleci.

Za szczególnie istotne Zarząd i Rada pierwszej kadencji samorządu powiatowego uznawały umocnienie struktur samorządowych Powiatu, co oznaczało m.in. zapewnienie właściwej siedziby dla nowo tworzonych urzędów. Realizując to zadanie w 2000 r. dokonano zakupu od banku PKO BP S.A. lokalu o powierzchni 972 m² za kwotę 1.600.000 zł sfinansowanego w połowie z zaciągniętego kredytu, a w połowie z pozyskanych środków z budżetu państwa. W roku 2002 dokonano zakupu budynku dla potrzeb Powiatowego Zarządu Dróg w Strzyżowie od rzeszowskiego przedsiębiorstwa MPDiM, w tym okresie też przeniesiono Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną do nowej siedziby, przygotowano nową siedzibę dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Wszystkie jednostki powiatowe, w tym Starostwo Powiatowe wyposażone zostały w nowoczesny sprzęt biurowy. Działania związane z unowocześnieniem funkcjonowania jednostek powiatowych skierowano przede wszystkim do jednostek wykonujących zadania Powiatu w zakresie ochrony zdrowia, oświaty, bezpieczeństwa publicznego, pomocy społecznej, rolnictwa i in. Dla tych jednostek dokonano zakupów sprzętu komputerowego za ok. 500.000. zł., w tym pięciu nowoczesnych pracowni komputerowych dla jednostek oświatowych, poprzez nowe zakupy zmodernizowano tabor samochodowy jednostek powiatowych za kwotę ogółem ok. 800.000. zł, w tym dokonano zakupu nowego samochodu ratowniczo – gaśniczego dla Państwowej Straży Pożarnej przy znacznym

udziale środków zewnętrznych, zakupu samochodu do przewozu osób dla Domu Dziecka w Żyznowie, pozyskano nowoczesną karetkę reanimacyjną dla SP ZOZ w Strzyżowie o wartości ok. 179.000. zł, przejęto też nieodpłatnie samochody dla potrzeb Starostwa Powiatowego, Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego, Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej od administracji rządowej.

Od samego początku tworzenia administracji samorządowej Powiatu Strzyżowskiego Zarząd Powiatu za podstawowy cel jej funkcjonowania uznał efektywne działanie w celu zaspokajania zbiorowych potrzeb samorządowej wspólnoty Powiatu. Dlatego też ze strony struktur administracji powiatowej w latach 1999 – 2002 podejmowane były inicjatywy służące integracji społeczności Powiatu oraz jego rozwojowi. Do tych inicjatyw zaliczyć można przygotowanie, opracowanie, wydanie w formie publikacji i stopniowe wdrażanie *Strategii rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010*, opracowanie i przyjęcie przez Radę Powiatu po uzyskaniu pozytywnej opinii MSWiA herbu i flagi Powiatu Strzyżowskiego, współpracę z samorządami gminnymi z terenu Powiatu i organizacjami pozarządowymi oraz utworzenie nowych stowarzyszeń takich jak: Powiatowe Forum Gospodarcze, Związek Samorządów Powiatu Strzyżowskiego, Stowarzyszenie Bezpieczny Powiat Strzyżowski.

Szczególny i wymierny efekt miały działania administracji samorządowej Powiatu, dzięki którym w różnych formach w tym okresie na teren Powiatu trafiły znaczne środki finansowe przeznaczone na likwidację występujących braków w poszczególnych dziedzinach działalności Powiatu i na finansowanie programów rozwojowych. Ogółem w tym okresie udało się zwiększyć przyznane dla samorządu powiatowego w Strzyżowie pierwotnie w każdym roku środki budżetowe o kwotę 15.450.660 zł. Przy tym struktury administracyjne Powiatu Strzyżowskiego należą do najoszczędniejszych w kraju, czego dowodzi ranking znanego czasopisma samorządowego „Wspólnota” (nr 17-18/633- 634 z dn. 27.04.- 04.05. 2002 r), w którym Powiat Strzyżowski w swojej kategorii powiatów uplasował się na 5 miejscu w Polsce pod względem najtańszych urzędów samorządowych – najwyżej spośród powiatów podkarpackich.

Tabela nr 2 - Decyzje administracyjne wydawane przez poszczególne wydziały Starostwa Powiatowego w Strzyżowie w kolejnych latach

Rok	Wydział Architektury i Budownictwa		Wydział Edukacji, Rozwoju i Spraw Społecznych		Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami		Wydział Komunikacji, Dróg i Transportu		Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich		Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa	
	1	2 (3)	1	2 (3)	1	2 (3)	1	2 (3)	1	2 (3)	1	2 (3)
1999	278	3(2)	20	0(0)	222	0(0)	4818	0(0)	12	0(0)	61	0(0)
2000	249	4(2)	208	0(0)	263	0(0)	4637	0(0)	9	0(0)	73	0(0)
2001	201	1(1)	42	0(0)	394	1(1)	5298	0(0)	17	0(0)	483	1(0)
2002	251	0(0)	37	0(0)	478	2(2)	9076	1(1)	20	0(0)	70	1(1)
RAZEM	979	8(5)	307	0(0)	1357	3(3)	23829	1(1)	58	0(0)	687	2(1)

OBJAŚNIENIA:

1. Liczba wydanych decyzji administracyjnych w danym roku
2. Liczba wniesionych przez strony odwołań od decyzji w danym roku
3. Liczba uchylonych decyzji przez właściwe organy w danym roku

Samorząd powiatowy zyskując stosowne kompetencje, także w zakresie zadań administracyjnych przejmował do realizacji dziedzinę, wcześniej pomijaną, w których zaniedbania

sięgały kilku dziesięcioleci. Koniecznym stało się podejmowanie przyśpieszonych działań modernizacyjnych. I tak – dla przykładu w latach 1999 – 2002 pozyskano kwotę 807.734. zł na realizację różnorodnych zadań w dziedzinie geodezji, w tym na zakupy wyposażenia, sprzętu i oprogramowania dla Wydziału Geodezji Starostwa Powiatowego i Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjno – Kartograficznego, dzięki czemu jedno z najistotniejszych zadań administracyjnych powiatu, jakim jest prowadzenie i aktualizowanie powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego może odbywać się wg współczesnych standardów informatycznych. W latach 1999 – 2002 rozpoczęto na terenie powiatu prace nad uzupełnieniem i zaktualizowaniem bazy danych, jaką jest powiatowy zasób geodezyjno – kartograficzny, co dotyczyło m.in. wykonania map numerycznych dla niektórych obrębów ewidencyjnych, przetwarzania istniejących map i zdjęć lotniczych, modernizacji ewidencji gruntów i zakładania ewidencji budynków, przeklasowano także na koszt własny, pomagając w ten sposób właścicielom, grunty zdegradowane wskutek osuwisk, które wystąpiły na terenie powiatu wiosną 2000 r.

Tabela nr 3 - Wybrane dane o zadaniach w zakresie rejestrowania pojazdów i wydawaniu praw jazdy realizowanych przez Starostwo Powiatowe w Strzyżowie w latach 1999 – 2002

Rok	Liczba wydanych tablic rejestracyjnych	Liczba wydanych dowodów rejestracyjnych	Liczba zatrzymanych dowodów rejestracyjnych	Liczba wydanych praw jazdy i pozostałych dokumentów
1999	2472	2103	549	3218
2000	2829	2138	424	2976
2001	2528	1745	515	4032
2002	3125	3292	641	6371
RAZEM	10954	9278	2129	16597

Działalność samorządu powiatowego w pierwszej kadencji oznaczała wzmożoną pracę nad tworzeniem nowych struktur samorządowych, także w aspekcie formalnym – oznaczało to bowiem przygotowanie i wdrożenie nowych aktów prawnych regulujących działalność jednostek powiatowych, stworzenie nowych zasad finansowania zadań, powołanie wielu nowych na tym terenie ciał społecznych takich jak m.in. Powiatowy Zespół Ochrony Przeciwpozarowej i Ratownictwa, nowe struktury obrony cywilnej, w tym Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego i Powiatowy Ośrodek Analizy Danych i Alarmowania, Powiatowa Rada Zatrudnienia, Rada Społeczna Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Strzyżowie, wdrożenie nowego modelu funkcjonowania służb ratowniczych poprzez powołanie Powiatowego Centrum Powiadamiania Ratunkowego. W pierwszej kadencji Rada Powiatu obradowała na 47 sesjach, podejmując blisko 300 uchwał, odbyło się 246 posiedzeń komisji stałych Rady Powiatu, 216 posiedzeń Zarządu, na których organ wykonawczy Powiatu podjął 546 uchwał.

Obrady i sesji Rady Powiatu w Strzyżowie I kadencji

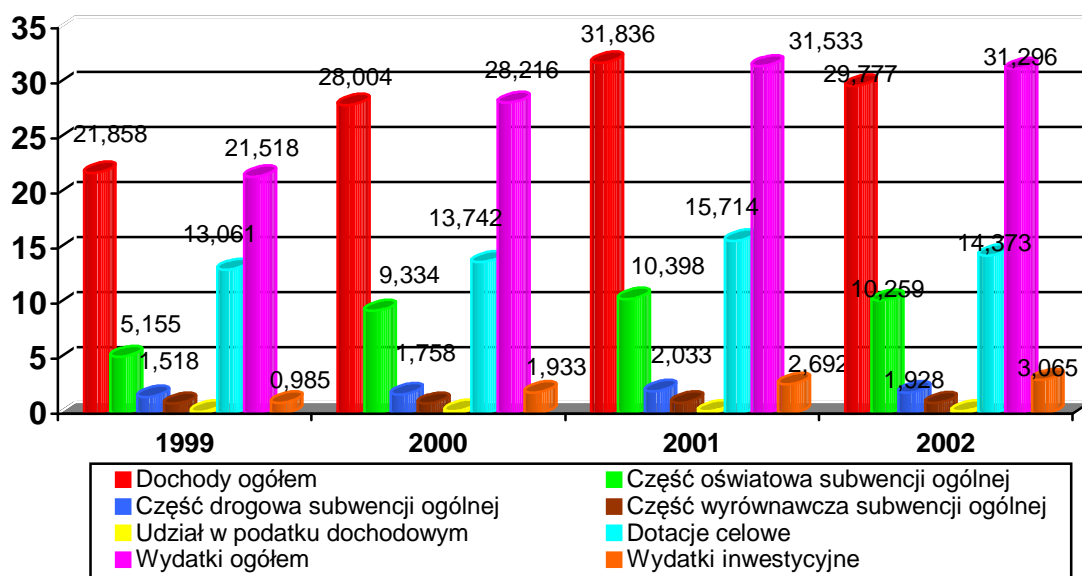
Działania w zakresie tworzenia i umacniania administracji powiatowej muszą być kontynuowane w II kadencji samorządu powiatowego. Przede wszystkim należy zdecydowanie przeciwstawić się tendencjom centralizacyjnym prowadzącym do wyłączania z administracji zespolonej Powiatu kolejnych instytucji, co prowadzi do znacznego osłabienia Powiatu – tak stało się w roku 2002 z inspekcją sanitarną, od roku 2003 na mocy decyzji ustawodawcy wyłączono z systemu finansowego Powiatu Komendę Powiatową Policji, pozbawiając ją całkowicie samodzielności finansowej. Należy dokończyć tworzenie pełnej administracji powiatowej poprzez powołanie Powiatowego Rzecznika Ochrony Konsumentów oraz zmiany organizacyjne w Starostwie Powiatowym, które pozwolą na dalsze zbliżenie urzędu do obywateli a także na sprawne dostosowanie jego działalności do współczesnych zadań i wyzwań rozwojowych, konieczne jest też umocnienie działalności Powiatu na niwie kultury, czego wyrazem będzie utrwalenie działalności biblioteki powiatowej i inne inicjatywy w tym obszarze.

5. Budżet i stan finansów Powiatu, pozyskiwanie środków zewnętrznych, wydatki inwestycyjne i remontowe w kolejnych latach

Podstawowym instrumentem realizacji przypisanych samorządowi powiatowemu zadań oraz wyznaczanych celów jest budżet Powiatu. Dlatego też pierwszy okres funkcjonowania samorządu powiatowego w Strzyżowie oznaczał przede wszystkim pozyskanie właściwych środków do dyspozycji organów Powiatu i jednostek organizacyjnych. W związku z tym, iż pierwszy budżet Powiatu Strzyżowskiego opracowywany był bez udziału jego reprezentantów – w 1998 r. jeszcze nie funkcjonowały nowo powstałe jednostki samorządu terytorialnego, a budżet dla nich przygotowywany był przez terenową i centralną administrację rządową, w Strzyżowie zaś nie było siedziby Urzędu Rejonowego, który weryfikowałby przygotowywane dane - skala niedoszacowań wkrótce okazała się bardzo duża, obejmując praktycznie wszystkie dziedziny działalności nowego samorządu. W tej sytuacji jednym z głównych zadań realizowanych przez Zarząd Powiatu pierwszej kadencji, szczególnie w latach 1999 – 2000 stało się poszukiwanie zewnętrznych środków finansowych, likwidujących występujące braki, ale i umożliwiającących podejmowanie programów rozwojowych. Pierwszy budżet powiatu strzyżowskiego przesłany przez Ministra Finansów jeszcze w 1998 r. wynosił 18.609.000 zł. Po roku działalności został zwiększony o kwotę 3.249.000 zł. Środki te posłużyły głównie dofinansowaniu oświaty, ochrony zdrowia, opieki społecznej, administracji samorządowej i innych zadań realizowanych przez Powiat. Ogółem w latach 1999 – 2002 staraniem Zarządu Powiatu w stosunku do pierwotnych uchwał budżetowych udało się zwiększyć budżet Powiatu o kwotę 15.450.660 zł, a największe zwiększenia dotyczyły działań:

- ochrony zdrowia – 4.269.255 zł,
- administracji publicznej – 2.953.307 zł,
- edukacji – 2.757.719 zł,
- transportu (dróg powiatowych) – 1.578.794 zł.

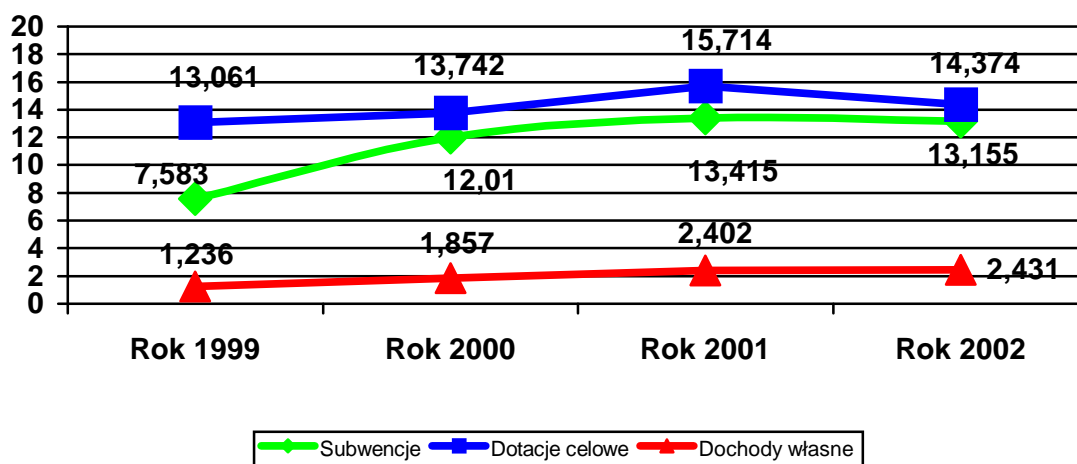
Wykres nr 10 - Budżet Powiatu Strzyżowskiego w latach 1999 – 2002 w mln zł wg wybranych części

W pierwszej kadencji samorządu powiatowego na podstawie analizy jego dochodów w kolejnych latach daje się zauważyć wyraźne wzmocnienie strony dochodowej budżetu powiatu, czego obrazem są m.in. wzrastające wydatki inwestycyjne – od 1.354.341,62 zł w 1999 r., poprzez 3.459.994,09 zł roku 2000, do 3.637.529,07 zł w 2001 r. i 3.294.379,17 zł w roku 2002⁹. Dobrze ilustruje tę tendencję także wysokość dochodów własnych powiatu, które w ciągu 4 lat zostały podwojone: z kwoty 1,236 mln zł w 1999 r. do kwoty 2,402 mln w 2001 r. i 2.431.000 w 2002 r. Ciągłe jednak środki, którymi dysponuje samorząd powiatowy są dalece niewystarczające w stosunku do zadań i potrzeb występujących w dziedzinach, którymi zarządza. Dodatkowo budżet powiatu, oparty o subwencje i dotacje celowe jest przez to obłożony wewnętrznymi barierami, które znacznie ograniczają swobodę działalności samorządowej i realizacji wyznaczonych zadań. W roku 1999 dotacje celowe stanowiły blisko 60 % dochodów powiatu, subwencja ogólna blisko 35 %, a dochody własne ok. 5 % dochodów. W roku 2001 dotacje celowe stanowiły 50 % całości dochodów, subwencja ogólna 42 % a dochody własne ok. 8 % dochodów Powiatu. W roku 2002 dotacje celowe stanowiły 48 %, subwencja ogólna 44 % a dochody własne 8 % dochodów samorządu powiatowego w Strzyżowie.

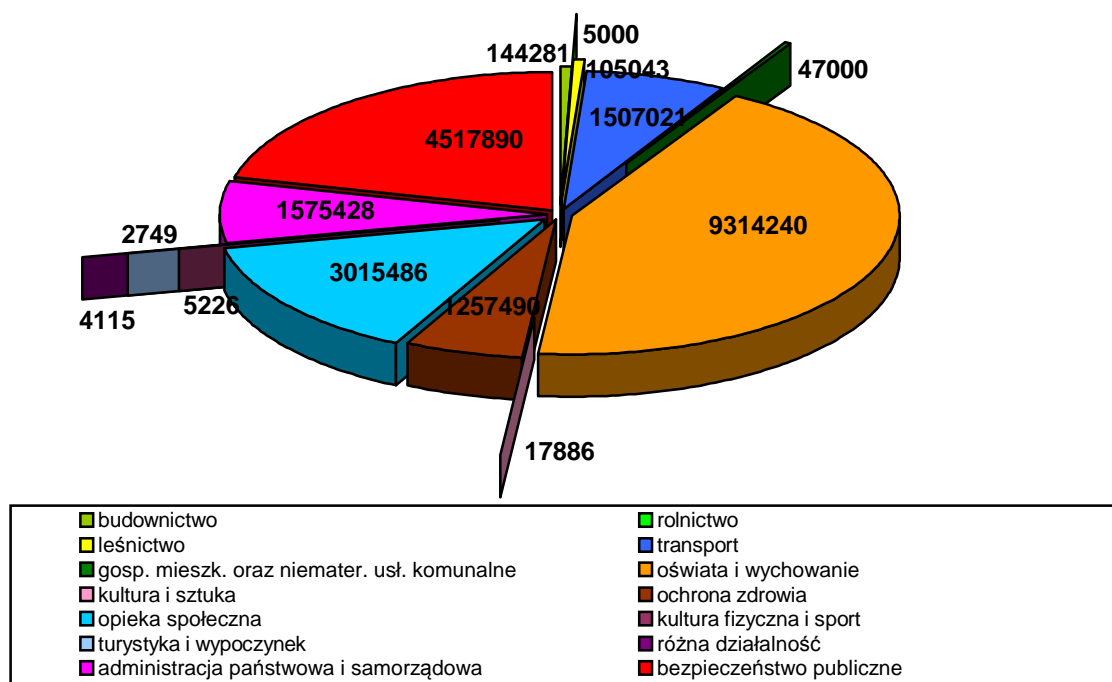
⁹ Z uwzględnieniem wydatków inwestycyjnych jednostek organizacyjnych i nadzorowanych przez Powiat Strzyżowski.

Wykres nr 11 - Dochody Powiatu Strzyżowskiego wg poszczególnych części w mln zł w latach 1999 - 2002

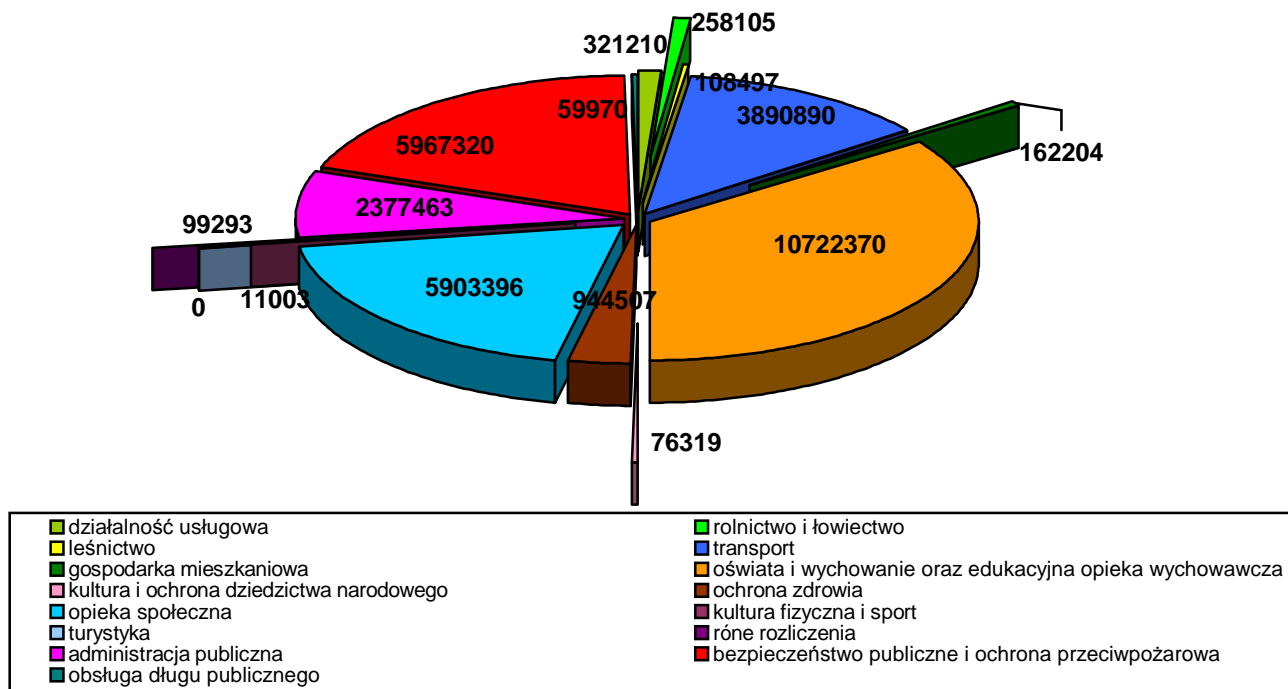
W roku 1999 największe pozycje w wydatkach powiatu zajmowały działy: oświata i wychowanie – 44%, bezpieczeństwo publiczne – 21 % i opieka społeczna 14 %, następnie administracja publiczna i transport – po 7 % oraz ochrona zdrowia 6 %.

Wykres nr 12 - Struktura wydatków Powiatu Strzyżowskiego w 1999 r. – wydatki ogółem 21.518.855 zł

W roku 2002 wydatki powiatu zwiększyły się do kwoty 30.902.547 zł, a największe kwoty wydatkowano na działy: oświata i wychowanie oraz edukacyjna opieka wychowawcza – 35 %, opieka społeczna, bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – po 19 %, transport – 13 % oraz administracja publiczna 8 %.

Wykres nr 13 - Struktura wydatków Powiatu Strzyżowskiego w 2002 r. – wydatki ogółem 30.902.547 zł

Potrzeby inwestycyjne, wieloletnie wcześniejsze zaniedbania w realizacji przyjętych przez Powiat Strzyżowski zadań wymusiły konieczność pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych, m.in. poprzez realizację różnorodnych programów pomocowych, a w ślad za tym konieczność uzupełnienia własnych środków finansowych środkami zaciąganych przez Powiat kredytów. Wg stanu na dzień 31.12. 2002 r. zadłużenie Powiatu wynosiło 1.449.983 zł, co stanowiło 4,9 % budżetu powiatu po stronie dochodów w roku 2002. Po wyłączeniu finansowania policji z budżetu powiatu od 01.01.2003 zadłużenie to wzrosło do 5,6 % planowanego budżetu powiatu na rok 2003. Zaciągnięte kredyty posłużyły realizacji zakupu budynku na siedzibę Starostwa Powiatowego w Strzyżowie (800.000 zł w 2000 r.) oraz modernizacji dróg powiatowych 1.000.000. zł w roku 2002. Ich okres spłaty kończy się w roku 2005. Większość środków pozyskanych do budżetu powiatu w latach 1999 – 2002 pochodziło z budżetu państwa. W latach 2001 – 2002 samorząd powiatowy uczestniczył także w realizacji programów, na które środki pochodziły ze źródeł zagranicznych. Programy te realizowano w sferze oświaty (Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich współfinansowany przez Bank Światowy) oraz w dziale transport (Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich, PHARE, SAPARD). Od roku 2002 Powiat Strzyżowski uczestniczy w realizacji kontraktu dla województwa podkarpackiego, na który środki pochodzą z budżetu centralnego, jest on jednak realizowany przez władze regionalne województwa. Środki z tego programu wydatkowane w okresie dwuletnim, tj. w latach 2002 – 2003 obejmują takie dziedziny jak: drogi powiatowe, opieka społeczna, ochrona zdrowia, turystyka. Realizacja różnorodnych programów pomocowych pozwoliła na pozyskanie do budżetu powiatu w latach 1999 – 2002 kwoty ok. 1.800.000 zł. Część z przygotowanych w tym okresie programów ze względu na obowiązujący harmonogram realizacji dostarczy środków do budżetu powiatu dopiero w roku 2003, tj. w pierwszym roku drugiej kadencji samorządu powiatowego.

Tabela nr 4 - Wydatki inwestycyjne i remontowe w poszczególnych jednostkach Powiatu Strzyżowskiego w latach 1999 – 2002 w zł¹⁰

Nazwa jednostki	Rok 1999		Rok 2000		Rok 2001		Rok 2002		Razem
	Wyd. rem.	Wyd. inwest.	Wyd. rem.	Wyd. inwest.	Wyd. rem.	Wyd. inwest.	Wyd. rem.	Wyd. inwest.	
Dom Dziecka Strzyżów	-	8186,20	82122,93	-	1891,20	19285,77	28647,01	-	140133,11
Dom Dziecka Żyżnów	372	26169	83324,86	-	2551,45	100000	5283,44	-	217700,75
DPS Babica	-	20000	-	-	-	-	215000	-	235000
DPS Glinik Dolny	14413,67	31455,18	13857	-	3862	-	34554	-	98141,85
Komenda Powiatowa Policji	59459,54	-	9197,60	28759,06	6500	-	4474	-	108390,2
Komenda Powiatowa PSP	-	18506	-	65771	-	385800	-	9500	479577
Poradnia Psych. – Ped.	-	-	-	9779	12269	-	7800	-	29848
SOSW Frysztak	94410,34	11946,52	116535,62	29224,95	68143,53	40865,30	63160	328022,17	752308,43
SOSW Strzyżów	-	63200	-	66285	-	10000	-	35977	175462
Zespół Szkół Czudec	38769,54	32024	32874,10	9212	80652,12	169133	10266,45	105856	478787,21
Zespół Szkół Strzyżów	49033,60	17121	80974	-	-	587510	118631	220785	1074054,60
Starostwo Powiatowe	-	38917	-	1645605	-	22585	-	95896	1803003
Powiatowy Urząd Pracy	-	-	-	61900	-	7800	-	25100	94800
Powiat. Insp. Nadz. Bud.	-	-	-	4000	-	-	-	-	4000
Pow. Insp. Wet.	-	-	6614	32500	114,23	-	2164,60	34000	75392,83
Pow. St. San. – Epid.	-	4667,72	-	4765,08	62871	10000	-	-	82303,80
SP ZOZ	-	1082149	-	1502193	-	1200633	6996	790952	4582923
PZD i drogi	1268240,52	-	1771869,81	-	1828128,39	1083917	1440979,87	1648291	9041426,59
Razem	1524699,21	1354341,62	2197369,92	3459994,09	2066982,92	3637529,07	1937956,37	3294379,17	19473252,37

¹⁰ Opracowano na podstawie informacji własnej jednostek organizacyjnych i danych Wydziału Budżetowo – Finansowego Starostwa Powiatowego w Strzyżowie. Dane uwzględniają wydatki pochodzące z budżetu powiatu oraz inne środki jednostek.

Tabela nr 5 - Wydatki inwestycyjne i remontowe Powiatu Strzyżowskiego w latach 1999 – 2002 wg działów klasyfikacji budżetowej oraz funduszy celowych w zł¹¹

Dział klas. budżet./ Fundusz celowy	1999	2000	2001	2002	Razem
Opieka społeczna	100596,05	192404,79	133290,42	287584,45	713875,71
Bezpieczeństwo publiczne	77965,54	103727,66	350300	13974	545967,20
Oświata i wychowanie oraz edukac. op. wych.	306505	344884,67	968572,95	890437,62	2510400,24
Administracja publ.	38917	1649605	22585	95896	1807003
Ochrona zdrowia	1086816,72	1506958,08	1273504	797921	4665199,80
Transport (drogi pow.)	1268240,52	1771869,81	2912045,39	2988270,87	8940426,59
Rolnictwo	5000	50225	9041,23	54162,60	118428,83
Turystyka¹²	-	-	-	99293	99293
Gospodarka mieszk.	-	-	-	136839	136839
Kultura i ochr. dziedz. nar.¹³	8000	28000	30000	36000	102000
Wydatki majątkowe PFGZGiK¹⁴	-	66245	75015,4	21307	162567,4
Wydatki majątkowe podm. gosp. tworzących stanowiska pracy ze środków PFRON¹⁵	395292	239547	201348	33000	869187
Wydatki majątkowe ze środków Pow. Fund. Ochr. Środ. i Gosp. Wodnej¹⁶	-	-	42000	-	42000
Wydatki majątkowe ze środków Funduszu Pracy¹⁷	-	48800	2100	21000	71900
Ogółem	3287332,83	6002267,01	6019802,39	5475685,54	20785087,77

¹¹ Opracowano na podstawie informacji własnej jednostek organizacyjnych i danych Wydziału Budżetowo – Finansowego Starostwa Powiatowego w Strzyżowie.

¹² Wydatki na realizację zadań w zakresie przystosowanie obiektów na terenie powiatu do turystycznej eksploatacji. Źródłem pokrycia wydatków były środki samorządów gminnych, dotacja z budżetu państwa w ramach kontraktu wojewódzkiego i środki budżetowe powiatu.

¹³ Wydatki na ochronę i konserwację zabytków dokonywane przez podmioty zewnętrzne jako realizacja dotacji przekazywanych przez samorząd powiatowy tym podmiotom.

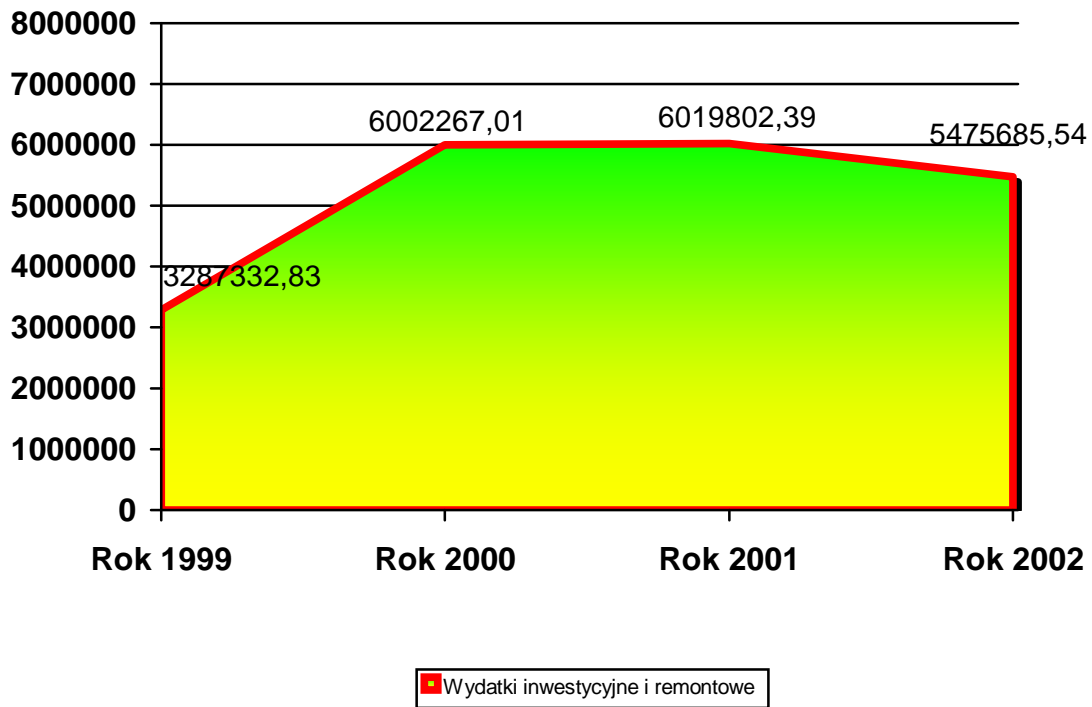
¹⁴ Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym – fundusz celowy zarządzany przez Starostę.

¹⁵ Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – fundusz celowy zarządzany przez Starostę za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, wykazane środki są przekazywane podmiotom gospodarczym na tworzenie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, w ramach tzw. rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

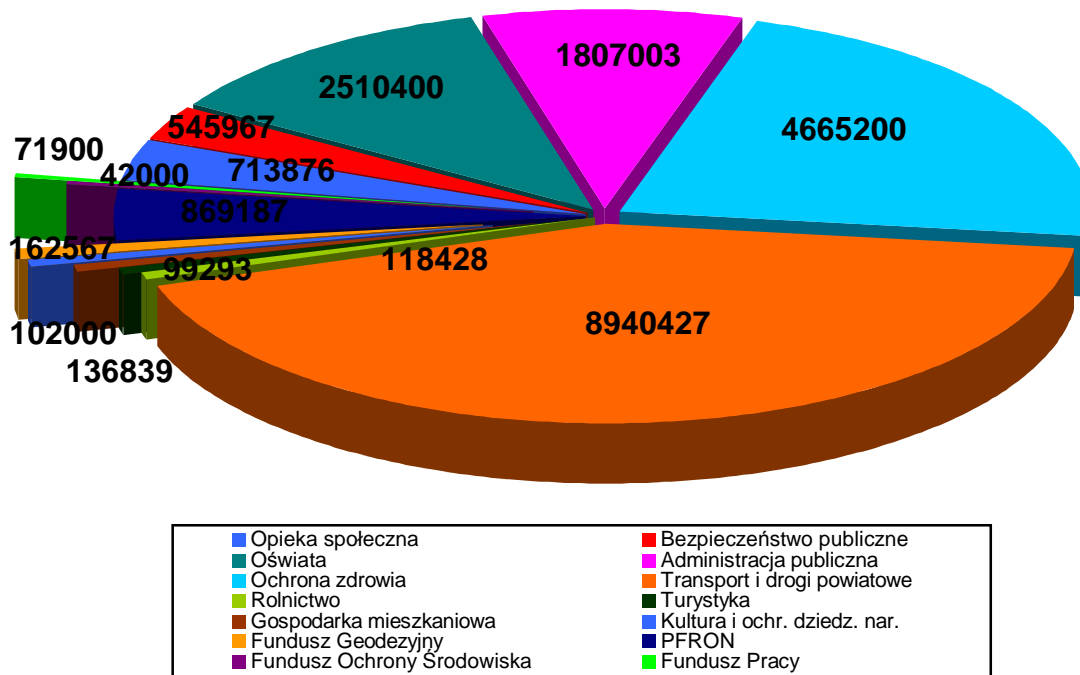
¹⁶ Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – fundusz celowy zarządzany przez organy samorządu powiatowego i Starostwo Powiatowe.

¹⁷ Fundusz Pracy – fundusz celowy zarządzany przez organy powiatu, obsługiwany przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzyżowie. Środki Funduszu przeznaczone są m.in. na wypłaty zasiłków dla bezrobotnych i innych świadczeń oraz na tzw. aktywizację zawodową osób bezrobotnych.

Wykres nr 14 - Wydatki inwestycyjne i remontowe Powiatu Strzyżowskiego ogółem w kolejnych latach w zł

Wykres nr 15 - Struktura wydatków inwestycyjnych i remontowych Powiatu Strzyżowskiego w latach 1999 – 2002 – ogółem 20.785.087,77 zł.

6. Stan mienia Powiatu Strzyżowskiego

Na mocy decyzji ustawodawcy nowopowstały samorząd powiatowy dla realizacji przypisanych mu zadań wyposażony został w mienie służące ich realizacji, stanowiące w głównej mierze wcześniej mienie Skarbu Państwa zarządzane przez jednostki organizacyjne, które z dniem 1 stycznia 1999 r. stały się jednostkami organizacyjnymi Powiatu Strzyżowskiego. W pierwszej kadencji funkcjonowania Powiatu działania Zarządu Powiatu skupiły się na przygotowaniu procedur związanych z przejęciem mienia powiatowego na mocy decyzji deklaratoryjnych wojewody podkarpackiego. W 1999 r. przejęto obiekty Szpitala Powiatowego, mienie ruchome Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej oraz samochód służbowy dla potrzeb Starostwa Powiatowego. Wartość przejętego w tym roku mienia to kwota 1.316.000 zł. W roku 2000 przejęto mienie jednostek oświatowych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia na kwotę ogółem 18.199.725,4 zł, w 2001 r. przejęto pozostałe obiekty ochrony zdrowia oraz na mocy decyzji uznaniowej wojewody budynek po byłym Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Wysokiej Strzyżowskiej. Wartość przejętego w tym roku mienia to kwota 939.113, 9 zł. Samorząd powiatowy I kadencji podjął także działania związane z powiększeniem mienia komunalnego powiatu poprzez zakup nieruchomości. W roku 2000 dokonano zakupu od banku PKO BP części budynku położonego w Strzyżowie na potrzeby Starostwa Powiatowego za kwotę 1.600.000 zł, w r. 2002 zakupiono od Miejskiego Przedsiębiorstwa Dróg i Mostów w Rzeszowie budynek zlokalizowany w Strzyżowie wraz z towarzyszącymi działkami pod potrzeby jednostek powiatowych, przede wszystkim Powiatowego Zarządu Dróg w Strzyżowie za kwotę 101.000 zł. W roku 2002 dokonano również ponownego przekazania na rzecz SP ZOZ w Strzyżowie w formie nieodpłatnego użyczenia nieruchomości służących realizacji jej zadań ustawowych, tj. budynków i działek Szpitala Powiatowego, przychodni powiatowych przy ul. Parkowej i Mostowej, budynku administracyjnego i warsztatów w Strzyżowie (podjęte uchwały Rady i Zarządu Powiatu nie zostały jeszcze dopełnione przez zawarcie stosownych umów ze względu na uwagi SP ZOZ w tej sprawie). W związku z koniecznością zaciągnięcia kredytu na zakup nieruchomości dla Starostwa Powiatowego oraz na potrzeby związane z działalnością SP ZOZ w Strzyżowie w pierwszej kadencji samorządu powiatowego dokonano obciążenia nieruchomości poprzez wpis hipoteki: budynku Starostwa Powiatowego do kwoty 800.000. zł, budynku administracyjnego SP ZOZ w Strzyżowie do kwoty 350.000. zł, budynku przychodni powiatowej do kwoty 750.000. zł. Od września 2002 r. po wygaszeniu zarządu SP ZOZ w Strzyżowie Starostwo Powiatowe prowadzi zarządzanie nieruchomościami ośrodków zdrowia w Pstrągowej, Gliniku Charzewskim, Godowej, Grodzisku, Wysokiej Strzyżowskiej i we Frysztaku.

Współpraca z samorządami gminnymi w zakresie gospodarowania nieruchomościami zaowocowała na mocy decyzji Rady Powiatu nieodpłatnym przekazaniem dla samorządów gmin Czudec, Niebylec, Wiśniowa i Frysztak budynków ośrodków zdrowia w Czudcu, Połomi, Niebylcu, Lutczy, Markuszowej i Gogołowie oraz dla samorządu gminy i miasta Strzyżów budynku po byłym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Wysokiej Strzyżowskiej. Ogółem wartość księgową mienia przekazanego nieodpłatnie gminom w roku 2002 stanowiła 1.168.292,30 zł. Z kolei gmina Czudec dokonała na rzecz powiatu darowizny nieruchomości po byłej Szkole Podstawowej w Pstrągowej Woli z przeznaczeniem na uruchomienie filii Domu Pomocy Społecznej w Babicy o wartości księgowej 170.000. zł. W roku 2001 po raz pierwszy zrealizowano zbycie nieruchomości pozostających we władaniu powiatu poprzez sprzedaż mieszkań w Domach Nauczyciela w Strzyżowie na rzecz najemców tych lokali – po ustanowieniu przez Radę Powiatu bonifikaty przy zakupie w ten sposób uzyskano kwotę 172.863, 30 zł do budżetu powiatu. W tym okresie również rozpoczęto przygotowania do zbycia nieruchomości: mieszkań w ośrodku zdrowia we Frysztaku i nieruchomości niezabu-

dowanej w Babicy, które zostały zrealizowane na początku II kadencji samorządu powiatowego. Wg stanu na dzień 30.09. 2002 r. mienie powiatu składało się z 28 budynków oraz 47 działek stanowiących własność Powiatu a także 4 działek z prawem użytkowania wieczystego. Wartość księgowa wszystkich budynków będących własnością powiatu oraz środków trwałych to kwota 20.288.671,17 zł, wartość działek zaś stanowiła kwotę 1.895.342,63 zł. Ogółem wartość mienia powiatu strzyżowskiego wg stanu na dzień 30.09. 2002 r. stanowiła kwotę 22.184.014,4 zł. Z tytułu dzierżaw i wynajmu nieruchomości wg stanu za II półrocze 2002 r. miesięczne wpływy do budżetu powiatu wyniosły 16.658,38 zł.

Tabela nr 6 - Mienie Powiatu Strzyżowskiego

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Stan mienia na dzień 30.09.2001 r.	Zwiększenie mienia od 01.10.2001 r. do 30.09. 2002 r.	Zmniejszenie mienia od 01.10.2001 r. do 30.09. 2002 r.	Stan mienia na 30.09.2002 r.
1.	Budynki, w tym:	11.689.193,16	2.943.700,14	2.456.182,22	12.176.711,08
	Jednostki oświatowe	6.217.713	625.780,79	134.810,6	6.708.683,19
	Domy Dziecka	761.786	-----	-----	761.786
	Powiatowy Zarząd Dróg	64.900,22	2.074	-----	66.974,22
	Domy Pomocy Społecznej	1.998.527,21	-----	-----	1.998.527,21
	Administracja	2.646.266,73	2.315.845,35	2.321.371,62	2.640.740,46
2.	Budowle	1.728.409,23	1.763.274,83	113.798,96	3.377.885,10
3.	Kotły i maszyny energetyczne	324.249,49	-----	-----	324.249,49
4.	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	688.279,20	26.304,92	12.910,68	701.673,44
5.	Maszyny, urządzenia i aparaty specjalne branżowe	40.025,55	4.250	----	44.275,55
6.	Urządzenia techniczne	244.633,21	----	----	244.633,21
7.	Środki transportowe	439.837,90	165.026	7.738,17	597.125,73
8.	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wy- posażenie	257.323,61	41.582,47	----	298.906,08
9.	Pozostałe środki trwałe w użytkowaniu	2.222.243,66	327.956,28	26.988,45	2.523.211,49
10	RAZEM POZ. 1-8	15.411.951,35	4.944.138,36	2.590.630,03	17.765.459,68
11.	OGÓŁEM ŚRODKI TRWAŁE	17.634.195,01	5.272.094,64	2.617.618,48	20.288.671,17

Starostwo Powiatowe, wypełniając zadania Starosty realizuje również zarządzanie mieniem Skarbu Państwa. Wykonując te zadania w r. 2001 dokonano nieodpłatnego przekazania nieruchomości zabudowanych obiektami schronu kolejowego i obiektów towarzyszących położonych w Stępinie i Cieszynie o łącznej wartości księgowej 2.486.500 zł na rzecz gminy Frysztak. Dokonano również wydzierżawienia obiektów nieczynnej cegielni w Dobrzechowie dla firmy „Excella – Polska”, uzyskując z tego tytułu roczne wpływy na rzecz Skarbu Państwa w wysokości 10.510,5 zł. Ogółem wg stanu na dzień 31.12.2002 r., prowadząc zadania w zakresie gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa Starostwo Powiatowe w Strzyżowie pozyskiwało w ciągu roku z tytułu dzierżaw nieruchomości kwotę 15.580,42 zł do budżetu państwa – dzierżawione w ten sposób nieruchomości położone są w Babicy, Strzyżowie i Dobrzechowie.

7. Rozwój rynku usług edukacyjnych i przekształcenia w szkolnictwie. Program stypendialny dla młodzieży szkół powiatowych i studentów.

Okres lat 1999 – 2002 przypadł na lata wdrażania reformy systemu edukacji, której zasadniczym celem stało się wprowadzenie trójszczeblowej organizacji szkolnictwa masowego, w tym zwłaszcza powołanie nowego typu szkoły, jakim jest gimnazjum, rozdzielającego edukację na poziomie podstawowym i średnim. Na obszarze powiatu strzyżowskiego samorządy gminne, zarządzając oświatą szczebla podstawowego, zobowiązane były do jej dostosowania do zmienionych realiów edukacyjnych. W wyniku tych działań ukształtowane zostały różne modele rozwiązań w zakresie wprowadzenia do systemu szkół gimnazjalnych: od utworzenia jednego gimnazjum w gminie, do którego dowożone są dzieci ze wszystkich miejscowości (Czudec) poprzez jedno gimnazjum z oddziałami zamiejscowymi (Wiśniowa), aż do Zespołów Szkół, łączących szkoły podstawowe i gimnazja (Frysztak, Strzyżów, Niebylec).

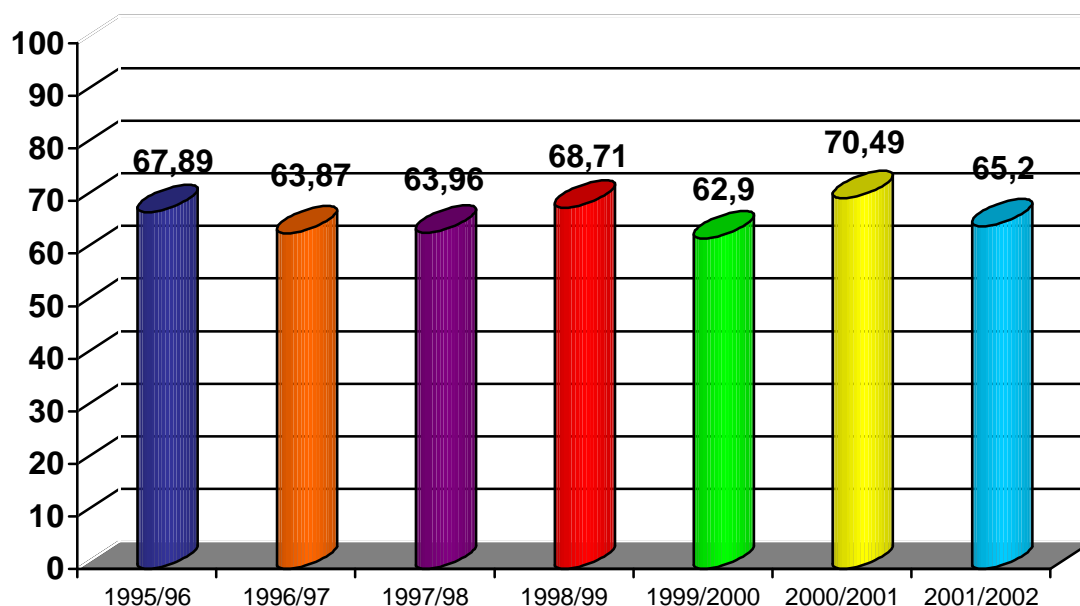
Budynki nowego Gimnazjum Publicznego w Czudcu

Samorząd powiatowy, zgodnie ze swoimi kompetencjami jest organem prowadzącym dla 5 jednostek oświatowych. Są to: Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy we Frysztaku, Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Strzyżowie, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Strzyżowie, Zespoły Szkół w Czudcu i Strzyżowie. Działania placówek oświatowych, Zarządu i Rady Powiatu w omawianym okresie zogniskowane były wokół dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb i oczekiwań rynku pracy i korzystających z usług edukacyjnych oraz do wymagań stawianych przez reformę systemu edukacji. W wyniku tych działań w tym okresie w szkołach i placówkach oświatowych utworzono 26 nowych typów szkół i kierunków kształcenia, w tym m.in. wprowadzono po raz pierwszy na tym terenie szkołę policealną o profilu technik – informatyk, rozszerzono kształcenie w szkołach specjal-

nych o szkoły zasadnicze zawodowe kształcące w zawodach dostosowanych do możliwości uczniów.

Podjęto także szereg działań mających na celu zweryfikowanie potrzeb i oczekiwań edukacyjnych młodzieży – absolwentów szkół podstawowych i gimnazjalnych co do kształcenia na dalszym etapie, w wyniku czego wypracowano jeden z zasadniczych kierunków pracy placówek oświatowych powiatu, którym jest stałe dążenie do zwiększania odsetka absolwentów wybierających szkoły prowadzone przez Powiat dla dalszego kształcenia.

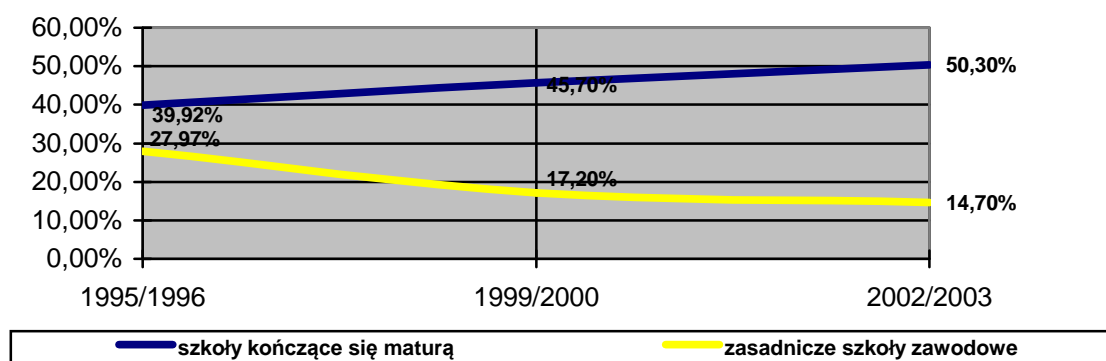
Wykres nr 16 - Odsetek absolwentów szkół niższego stopnia z terenu powiatu wybierających kształcenie w szkołach średnich powiatowych w poszczególnych latach¹⁸

W poszczególnych gminach powiatu stosunkowo najmniej absolwentów wybiera szkoły średnie powiatowe w gminie Niebylec – w badanych latach najmniej w roku szkolnym 1999/2000 – 19,89 %, najwięcej w roku szkolnym 1995/96 – 35,71%. Najwięcej gimnazjalistów wybiera zaś szkoły średnie powiatowe z gmin Strzyżów i Wiśniowa – 80 – 100%. Pozytywną tendencją jest z kolei wzrost odsetka uczniów wybierających kształcenie na poziomie średnim kosztem zmniejszania się liczby uczniów kształcących się w szkołach zawodowych – w roku 1999 szkoły średnie w powiecie wybrało 45,7% absolwentów szkół podstawowych (w roku szkolnym 1995/96 było to 39,92% absolwentów), w roku szkolnym 2002/2003 zaś 50,3% absolwentów gimnazjów. Liczba absolwentów szkół niższego stopnia wybierających szkoły zawodowe zmniejszyła się z 17,2 % w roku szkolnym 1999/2000 (27,98% w roku szkolnym 1995/96) do 14,7% w roku szkolnym 2002/2003.

¹⁸ Por. *Szkolnictwo ponadpodstawowe w powiecie strzyżowskim w świetle migracji absolwentów szkół podstawowych z terenu powiatu (lata 1995-2000)*, Strzyżów 2001. Za rok 2001/2002 podano dane wg informacji własnej Starostwa Powiatowego w Strzyżowie.

Wykres nr 17 - Odsetek absolwentów szkół niższego stopnia wybierających dla kontynuacji kształcenia powiatowe szkoły średnie i zawodowe

Nadal niewątpliwie oferta edukacyjna powiatu jest niepełna. Brakuje jeszcze wielu kierunków kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym możliwych do wdrożenia na tym terenie, kształcenia w systemie wieczorowym i oferty edukacyjnej dla dorosłych i pracujących, zwiększyć trzeba liczbę szkół policealnych, rozważyć należy dalsze zmiany organizacyjne w jednostkach powiatowych, w tym szczególnie w Zespole Szkół w Strzyżowie wydzielenie szkolnictwa ogólnokształcącego w formie samodzielnej placówki, a także utworzenie szkół średnich w gminach, w których największa liczba absolwentów wybiera szkoły zewnętrzne. Trzeba przy tym jednak pamiętać, że utworzenie w nowych miejscach szkół średnich nie przekłada się automatycznie na wzrost liczby absolwentów wybierających szkoły powiatowe, czego dowodzi przykład Czudca, w której to gminie mimo istnienia od wielu lat szkoły średniej znaczny odsetek młodzieży wybiera szkoły zewnętrzne.

Nowym zjawiskiem w systemie edukacyjnym powiatu jest powstawanie niepublicznych placówek oświatowych, które oferują obecnie kształcenie uzupełniające, różnego rodzaju kursy zawodowe, w szczególności zaś kształcenia w zakresie języków obcych. Pojawiają się też zewnętrzne oferty edukacyjne w postaci inicjatyw realizowanych przez różne podmioty we współpracy z placówkami oświatowymi z naszego terenu.

Odrębnym i stanowiącym istotną część oferty edukacyjnej powiatu zagadnieniem jest szkolnictwo dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. W latach 1999 – 2002 nastąpił dynamiczny rozwój tego szkolnictwa w powiecie poprzez inwestycje w bazę oświatową placówek, utworzenie szkół szczebla gimnazjalnego a także po raz pierwszy na tym terenie zasadniczych szkół zawodowych w SOSW we Frysztaku kształcącej w zawodach kucharz małej gastronomii, cukiernik, stolarz, oraz oddziału przysposabiającego do pracy w SOSW w Strzyżowie. Skutkiem tych działań jest wzrost liczby uczniów w Specjalnych Ośrodkach Szkolno – Wychowawczych ze 165 w roku 1999 do 209 w roku 2002. Tendencja ta jest szczególnie widoczna w SOSW we Frysztaku, w którym w ciągu tych lat liczba uczniów wzrosła o 34,9%.

W powiatowych szkołach średnich z kolei ze względu na wprowadzaną reformę systemu edukacji, której skutkiem było m.in. przedłużenie o 1 rok okresu nauczania w szkołach prowadzonych przez gminy (gimnazja) nastąpił spadek liczby uczniów, złagodzony przez podejmowane w latach 1999 – 2002 działania mające na celu tworzenie nowych typów szkół i kierunków kształcenia. Ogółem jednak w tym okresie w Zespołach Szkół w Strzyżowie i Czudcu nastąpił spadek liczby uczniów z 2605 w roku 1999 do 2229 w roku 2002 (o 14,4%), przy czym w Zespole Szkół w Czudcu nastąpił spadek o 12,6% (60 uczniów), a w Zespole Szkół w Strzyżowie o 18,3% (361 uczniów).

W latach 1999 – 2002 podjęto szereg działań mających na celu poprawę standardu obiektów oświatowych w szkołach powiatu. Wydatki remontowe i inwestycyjne samorządu powiatowego w zakresie obiektów edukacyjnych w tym okresie osiągnęły kwotę ogółem 2.510.400,34 zł, a otrzymane efekty rzeczowe to m.in. gruntownie zmodernizowana i przebu-

dowana hala sportowa Zespołu Szkół w Strzyżowie za kwotę 712.702 zł, rozbudowa SOSW we Frysztaku za kwotę 238.786,23 zł, budowa nowoczesnej kotłowni c.o. w SOSW w Strzyżowie za kwotę 105.000 zł, przygotowanie nowej siedziby dla Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Strzyżowie za kwotę 20.069 zł, remont budynku głównego i sali sportowej Zespołu Szkół w Czudcu za kwotę 399.683 zł i in. Wszystkie jednostki oświatowe zostały też wyposażone w nowoczesne wielostanowiskowe pracownie komputerowe z dostępem do sieci internetowej, dzięki czemu zyskały niezbędne we współczesnym systemie edukacyjnym pomoce naukowe.

Zmodernizowana hala sportowa Zespołu Szkół w Strzyżowie

W r. 2002 Rada Powiatu przyjęła Regulamin Powiatowego Funduszu Stypendialnego im. Jana Przecławczyka Dąbrowskiego, dzięki któremu ze środków budżetowych Powiatu możliwe stało się rokroczne wsparcie kilkunastu młodych ludzi kształcących się w placówkach powiatowych i na studiach wyższych. Obecnie ze środków Funduszu wypłacane są stypendia dla 10 uczniów, 4 słuchaczy szkół policealnych i 4 studentów.

Wprowadzana od 1999 r. reforma systemu edukacji stworzyła nowe możliwości dla zatrudnionych w placówkach oświatowych nauczycieli. Oznaczało to większe niż do tej pory obowiązki dla organów prowadzących placówki oświatowe, w tym dla Powiatu Strzyżowskiego, których zadaniem stało się przygotowywanie i przeprowadzenie działań związanych nie tylko z konstruowaniem nowej sieci szkolnej, ale także z wdrażaniem znacznej części tzw. awansu zawodowego nauczycieli. Kolejne stopnie awansu, tj. nauczyciel stażysta, nauczyciel kontraktowy, nauczyciel mianowany i nauczyciel dyplomowany dostarczyły nauczycielom nowych możliwości w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych, co wkrótce przełożyło się także na oczekiwany przez pedagogów wzrost wynagrodzeń. Podjęte przez Zarząd i Radę Powiatu I kadencji zadania związane z wprowadzaniem reformy systemu edukacji w zakresie dotyczącym pracowników oświaty zostały wypełnione poprzez m.in. sprawne przeprowadzenie mianowania uprawnionych nauczycieli wg nowych zasad we wszystkich jednostkach oświatowych, opracowanie jednolitych zasad odbywania stażu na stopień nauczyciela mianowanego oraz przygotowanie i przeprowadzanie postępowań kwalifikacyjnych zgodnie z kompetencjami organu prowadzącego. Po 3 latach funkcjonowania reformy systemu edukacji jej efektem stał się m.in. znaczący wzrost wynagrodzeń nauczycieli pracujących w powiatowych jednostkach oświatowych.

Tabela nr 7 - Średnie wynagrodzenie nauczycieli szkół prowadzonych przez Powiat Strzyżowski w porównaniu ze średnią gwarantowaną przez państwo wg stanu na dzień 31.12. 2002 r.¹⁹

Nazwa szkoły/placówki		Stopnie awansu zawodowego nauczycieli			
		stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany
Zespół Szkół w Strzyżowie	wynagrodzenie	6.359,00	16.751,00	223.030,00	16.234,00
	l. etatów	4,56	9,67	76,36	5
	średnie wynagrodzenie	1.395,00 +27	1.732,00 +22	2.921,00 +527	3.247,00 +169
Zespół Szkół w Czudcu	wynagrodzenie	1.173,00	4.880,00	51.887,00	9.387,00
	l. etatów	1	3,04	21,16	3
	średnie wynagrodzenie	1.173,00 -195	1.605,00 -105	2.452,00 +58	3.129,00 +51
SOSW we Frysztaku	wynagrodzenie	6.118,00	8.282,00	124.254,00	3.800,00
	l. etatów	4	4	47	1
	średnie wynagrodzenie	1.530,00 +162	2.071,00 +361	2.644,00 +250	3.800,00 +722
SOSW w Strzyżowie	wynagrodzenie	3.102,00	10.626,00	47.671,00	3.338,00
	l. etatów	2	5	18	1
	średnie wynagrodzenie	1.551,00 +183	2.125,00 +415	2.648,00 +254	3.338,00 +260
PPP w Strzyżowie	wynagrodzenie	1.220,00	1.508,00	14.528,00	0
	l. etatów	1	1	7	0
	średnie wynagrodzenie	1.220,00 -252	1.508,00 -409	2.075,00 -744	0,00
Powiat Strzyżowski	wynagrodzenie	17.972,00	42.047,00	461.370,00	32.759,00
	l. etatów	12,56	22,71	169,52	10
	średnie wynagrodzenie	1.431,00 +63	1.851,00 +141	2.722,00 +328	3.276,00 +198
Średnie wynagrodzenie gwarantowane przez państwo		1.368,00	1.710,00	2.394,00	3.078,00

W *Strategii rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 - 2010* rozwój edukacji stanowi jeden z najistotniejszych priorytetów umożliwiających rozwój powiatu określony jako „dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy”. W opracowaniu tym zwrócono uwagę na najważniejsze cechy sprawnego systemu edukacji, jakimi są: drożność, tj. możliwość kontynuacji kształcenia, elastyczność, czyli reagowanie systemu na zmienną sytuację społeczną i progresywność rozumiana jako kreowanie rozwoju powiatu²⁰. Wszystkie zmiany inicjowane w latach 1999 – 2002 przez Zarząd Powiatu i wpływające z jednostek oświatowych miały na celu realizację tych założeń. Jednak trudno obecnie uznać, że postawione zadania zostały w całości wypełnione. Przed nami ciągle jeszcze wiele nakładów na poprawę bazy oświatowej, dalsze przekształcanie kierunków kształcenia i tworzenie nowych typów szkół, poprawa i unowocześnienie kształcenia prozawodowego, m.in. poprzez stworzenie nowoczesnych pracowni zawodowych, nie zostało rozpoczęte tworzenie szkoły wyższej na terenie powiatu i powoływanie nowych szkół średnich w gminach Niebylec i Frysztak – te zadania mogą jednak zostać wypełnione tylko przy aktywnym wsparciu instytucji zewnętrznych, w wypadku szkół średnich przy aktywnej postawie samorządów gminnych. Ogółem

¹⁹ Rubryka **wynagrodzenie** obejmuje wynagrodzenie zasadnicze z pochodnymi (bez składek na ZUS i FP), godziny ponadwymiarowe, dodatki: motywacyjny, funkcyjny, wysługa lat itp., nagrody. Nie obejmuje świadczeń socjalnych: dodatku wiejskiego i mieszkaniowego oraz odpisów na Fundusz Świadczeń Socjalnych.

²⁰ Por. *Strategia rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010*, s. 141.

obecnie stopień realizacji zadań zapisanych w *Strategii rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010* związanych z systemem edukacji ocenić można na ok. 40 – 45%.

8. Proces zmian w organizacji ochrony zdrowia na terenie powiatu, rozwój usług medycznych i zaawansowanie prac w poprawie bazy lokalowej lecznictwa

Niewątpliwie jednym z najistotniejszych, ale i najtrudniejszych problemów, z jakimi przyszło się zmierzyć samorządowi powiatowemu w pierwszej jego kadencji był lokalny system ochrony zdrowia. W szczególności wypełnienie zadań organów założycielskich dla jednostek ochrony zdrowia przysporzyło samorządom szczebla powiatowego i wojewódzkiego wiele trudności, czego objawem są i obecnie w skali całego kraju narastające problemy finansowe, prowadzące w skrajnych wypadkach nawet do upadłości tych jednostek i pokrycia zobowiązań z budżetu samorządów.

Powiat strzyżowski od roku 1999 wypełnia funkcję organu założycielskiego dla SP ZOZ w Strzyżowie. Staraniem Zarządu, Rady Powiatu, Rady Społecznej SP ZOZ w latach 1999 – 2002 była poprawa kondycji finansowej tej jednostki, czemu towarzyszyły m.in. odpowiednie decyzje personalne. Dla uzdrowienia finansów jednostki w tym okresie pozyskano od Skarbu Państwa środki w wysokości 3.800.000 zł, które pozwoliły na pokrywanie zobowiązań wynikających m.in. z podejmowanych procesów restrukturyzacyjnych. Trzeba jednak jednoznacznie stwierdzić, że SP ZOZ obecnie musi jak najszybciej odzyskać pełną równowagę finansową, aby zrealizować m.in. swoje zobowiązania wobec pracowników, które w drodze negocjacji rozłożono na kilka lat.

O znaczeniu tej jednostki dla powiatu świadczy liczba zatrudnionych w niej pracowników – w roku 1999 było to 616 osób, w roku 2000 526 osób, w roku 2001 488 osób (wg stanu na dzień 31 XII), a w roku 2002 456 osób (wg stanu na dzień 31. 10. 2002 r.), ale i roczne przychody osiągające wielkość w omawianym okresie od 18.901.478,28 zł w 1999 r., 20.724.869,22 zł w 2000 r. do 16.629.547,96 zł w 2001 r., które trafiają do tej jednostki bez pośrednictwa budżetu powiatu. W poszczególnych latach SP ZOZ w Strzyżowie osiągnął wynik bilansowy: za rok 1999 +28.512,36 zł, za rok 2000 +2.539.360,81, za rok 2001 SP ZOZ osiągnął wynik ujemny w wysokości – 1.380.191,18 zł, na co największy wpływ miała wypłata zwiększonych wynagrodzeń dla pracowników zgodnie z tzw. „ustawą 203” (koszt wypłat z tego tytułu za rok 2001 to 1.380.191,18 zł). Wg informacji SP ZOZ w Strzyżowie za rok 2002 w okresie od stycznia do końca grudnia wynik finansowy tej jednostki zamknął się stratą w wysokości 1.696.764,91 zł (strata na sprzedaży stanowiła za ten okres kwotę 1.167.123,43 zł, ujemny wynik finansowy zaś stanowił za ten okres kwotę 1.370.391,52 zł), co przekłada się na narastające zobowiązania zarówno wobec dostawców jak i pracowników. Wg stanu na dzień 31.12.2002 r. zobowiązania SP ZOZ w Strzyżowie ogółem wynosiły 4.591.515,79 zł, w tym zobowiązania przeterminowane 2.250.209 zł, w tych zaś największą pozycję stanowiły zobowiązania z tytułu dostaw i usług – 1.336.156 zł. Działalność SP ZOZ obciążają także zobowiązania wobec pracowników z tytułu niewypłaconej tzw. „trzynastki” za lata 1999 - 2001, które wg stanu na dzień 31.12.2002 r. stanowią kwotę 2.051.814,64 zł.

Na lata 1999 – 2002 przypadł okres wdrażania reformy systemu ochrony zdrowia, co w realiach powiatu strzyżowskiego oznaczało utratę przez SP ZOZ pozycji monopolisty świadczącego finansowane przez państwo usługi medyczne. W wyniku zachodzących przekształceń powstały na terenie powiatu niepubliczne podmioty ochrony zdrowia obejmujące swoją działalnością takie dziedziny usług medycznych jak: stomatologia, podstawowa opieka zdrowotna, lecznictwo specjalistyczne, opieka pielęgniarska i in. Obecnie w powiecie funkcjonuje ok. 30 tego typu podmiotów oferujących swoje usługi na mocy kontraktu z Kasą Chorych, a następnie Narodowym Funduszem Zdrowia. Ich działalność należy rozwijać, dzięki niej stale poszerzana jest bowiem dostępność pacjentów do usług medycznych, wzmocniana

jest też konkurencyjność, co skutkuje wzrastającym standardem oferowanych usług. Po zaistnieniu w/w. zmian w organizacji ochrony zdrowia SP ZOZ zarządza obecnie Szpitalem Powiatowym w Strzyżowie, częścią poradni specjalistycznych i w niewielkim zakresie podstawową opieką zdrowotną. Miarą zmian zachodzących w powiatowym systemie ochrony zdrowia jest z kolei liczba pacjentów korzystających z usług SP ZOZ w Strzyżowie, która zmalała z 253.279 w roku 1999 do 105.504 w roku 2002 (108.202 w roku 2001), tj. o ponad 58% - tytułu pacjentów zyskały też podmioty, które wraz z reformą wyodrębniły się z SP ZOZ.

Odrębnym zagadnieniem, istotnym z punktu widzenia potrzeb i oczekiwań powiatowej społeczności jest poprawa stanu bazy lokalowej lecznictwa. Powiat strzyżowski, wstępując w obowiązki organu założycielskiego dla SP ZOZ, przejął w latach 1999 – 2002 od Skarbu Państwa 17 obiektów, w których świadczone są usługi medyczne. Obiekty te to ośrodki zdrowia w 12 miejscowościach w powiecie, budynek szpitala powiatowego i inne obiekty w Strzyżowie. Budynki ochrony zdrowia niedoinwestowane przez kilka dziesięcioleci wymagały i nadal wymagają zaangażowania inwestycyjnego i remontowego. Aby możliwe stało się jednocześnie wykonywanie prac zarówno w szpitalu powiatowym, jak i w ośrodkach zdrowia, w roku 2002, po uzyskaniu akceptacji społecznej dokonano darowizny ośrodków zdrowia dla gmin Czudec, Niebylec, Wiśniowa, Frysztak, samorząd powiatowy zaś w latach 1999 – 2002 skupił się na inwestowaniu w budynkach szpitala powiatowego w Strzyżowie. Ogółem w tym okresie SP ZOZ wydatkował na te cele kwotę 4.582.923 zł, z czego 2.195.880 zł pochodziło z budżetu powiatu. Dzięki tym środkom m.in. dokonano modernizacji oddziałów Szpitala Powiatowego: wewnętrznego, ginekologiczno – położniczego, noworodkowego, bloku operacyjnego, izby przyjęć. W budynkach szpitala powstały też nowe jednostki organizacyjne takie jak pododdział kardiologiczny i zakład opiekuńczo – pielęgnacyjny. Dzięki tym zmianom liczba łóżek szpitalnych zwiększyła się o 39% - ze 107 w r. 1999 do 149 w roku 2002. W tym okresie dokonywano też inwestycji w budynkach ośrodków zdrowia i przychodni powiatowej, wydatkując kwotę 278.408 zł. Środki na realizację tych zadań zostały w większości pozyskane spoza budżetu powiatu, przede wszystkim z dotacji celowych budżetu państwa, z sektora prywatnego, z Kasy Chorych, ale także z budżetu powiatu i ze środków własnych SP ZOZ.

Szpital powiatowy w Strzyżowie – pododdział kardiologiczny

W okresie pierwszej kadencji samorządu powiatowego położono też nacisk na rozwój ratownictwa medycznego na terenie powiatu. Powstało Powiatowe Centrum Powiadamiania Ratunkowego, w którym pełnią wspólną służbę funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej i pracownicy oddziału pomocy doraźnej. W roku 2002 dzięki staraniom Zarządu Powiatu pozyskano nowoczesny samochód ratownictwa medycznego o wartości 179.000. zł, którego zakup sfinansowało Ministerstwo Zdrowia. Wydaje się, że kończona obecnie budowa strażnicy dla jednostki ratowniczo – gaśniczej PSP w Strzyżowie umożliwi realizację kolejnego etapu

integracji i unowocześniania służb ratowniczych w powiecie, którego ukoronowaniem z punktu widzenia medycznego powinno stać się powołanie w szpitalu powiatowym pododdziału ratowniczego.

Poświęcenie nowej karetki reanimacyjnej przy Oddziale Pomocy Doraźnej SP ZOZ w Strzyżowie

W dziedzinie ochrony zdrowia do zrealizowania na terenie powiatu pozostało jeszcze wiele istotnych zadań, które skupić można wokół trzech głównych zagadnień. Po pierwsze należy jak najszybciej doprowadzić do poprawy sytuacji finansowej SP ZOZ, aby umożliwić temu zakładowi niezagrożony rozwój w następnych latach. Po drugie konieczne są dalsze inwestycje w bazę lokalową lecznictwa, w szczególności jak najszybsze dokończenie budowy pomieszczeń pod zakład opiekuńczo – leczniczy w obiektach szpitalnych, modernizacji izby przyjęć i pozostałych oddziałów szpitalnych. Konieczne są także działania rozwojowe mające na celu wzrost konkurencyjności w ochronie zdrowia na terenie powiatu, wzrost dostępności usług tego typu dla pacjentów i wreszcie inicjowanie nowych dziedzin lecznictwa, niedostępnych na tym terenie do tej pory. W *Strategii rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010* zadania te zostały ujęte w ramach priorytetu nr 5 „Aktywizacja i integracja społeczności powiatu strzyżowskiego wokół programów wspierających jego rozwój”, jako cel strategiczny nr 4 „Przedsięwzięcia dotyczące rozwoju usług zdrowotnych i opieki społecznej na terenie powiatu”. Aktualnie stopień realizacji nakreślonych zadań ocenić można na ok. 50 %.

9. Powiatowy system opieki społecznej

W roku 1999 Powiat Strzyżowski stał się organem prowadzącym dla czterech istniejących wcześniej jednostek pomocy społecznej, którymi są Dom Pomocy Społecznej w Babicy, Dom Pomocy Społecznej w Gliniku Dolnym, Dom Dziecka w Żyznowie i Dom Dziecka im. Janusza Korczaka w Strzyżowie. Pewne problemy zrodziło przejście w roku 2000 Domów Dziecka z finansowego i organizacyjnego usytuowania w systemie oświaty do systemu pomocy społecznej. W roku 1999 powstała też nie istniejąca wcześniej jednostka pomocy społecznej w powiecie, jaką jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które przejęło w większości zadania wcześniej działających przy wojewodzie Wojewódzkich Zespołów Pomocy Społecznej oraz w części oddziałów wojewódzkich PFRON. W roku 2000 do administracji zespolonej powiatu włączone zostały Powiatowe Urzędy Pracy. Obecnie w kompetencji powiatu za pośrednictwem tych jednostek pozostają więc sprawy związane z działalnością opiekuńczo – wychowawczą w Domach Dziecka, finansowaniem zadań związanych z funkcjonowaniem rodzin zastępczych, opieką nad pensjonariuszami Domów Pomocy Społecznej dla psychicznie chorych mężczyzn, pomocą dla osób niepełnosprawnych mieszkających na terenie powiatu finansowaną ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełno-

sprawnych za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, przy którym również działa Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, pomocą dla osób bezrobotnych ze środków Funduszu Pracy udzielaną przez Powiatowy Urząd Pracy w Strzyżowie. Jak widać z powyższego zestawienia zadania powiatu w zakresie opieki i pomocy społecznej ogniskują się wokół prowadzenia stacjonarnych placówek pomocy społecznej oraz udzielania świadczeń dla osób potrzebujących w dziedzinach pozostających w kompetencjach powiatu. Umiejscowione na terenie powiatu strzyżowskiego placówki stacjonarne pomocy społecznej, tj. 2 domy dziecka i 2 domy pomocy społecznej wypełniają funkcje usługowe o znacznie szerszym zasięgu niż obszar powiatu, przebywają w nich bowiem wychowankowie i pensjonariusze z różnych powiatów województwa. Jednostki te należy rozwijać, gdyż nie tylko wypełniają one ważne społecznie zadania, ale tworzą też miejsca pracy dla mieszkańców powiatu, są akceptowaną i właściwą formą zagospodarowania nieużywaných, często zabytkowych obiektów znajdujących się na tym terenie.

W latach 1999 – 2002 na różnego rodzaju remonty i zakupy inwestycyjne w jednostkach pomocy społecznej prowadzonych przez powiat wydatkowano ogółem kwotę 713.875,71 zł, a osiągnięte efekty rzeczowe to m.in. zakup samochodu dla Domu Dziecka w Żyznowie, zakupy sprzętu, remont dachu i instalacji w Domu Pomocy Społecznej w Gliniku Dolnym, powstanie placu zabaw w Domu Dziecka w Strzyżowie i in.

Budynek DPS w Babicy

W roku 2002 Powiat Strzyżowski przejął od gminy Czudec budynek po byłej szkole podstawowej w Pstrągowej Woli, który został przeznaczony na utworzenie filii Domu Pomocy Społecznej w Babicy. W najbliższym czasie należy doprowadzić do pełnego zafunkcjonowania tego obiektu zgodnie z zamierzonym przeznaczeniem, umieszczając tam odpowiednią liczbę pensjonariuszy. Również Dom Pomocy Społecznej w Gliniku Dolnym wymaga działań modernizacyjnych i rozbudowy, zgodnie z przyjętym przez Radę i Zarząd Powiatu programem naprawczym i dostosowawczym. Dzięki tym zmianom zwiększy się liczba pensjonariuszy a przez to wysokość dochodów powiatu, możliwe też będzie zwiększenie zatrudnienia w tych jednostkach. Zgodnie ze stosownymi aktami prawnymi do 2006 r. należy dostosować organizację i bazę jednostek pomocy społecznej do standardów określonych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Działania w tym zakresie na terenie powiatu objąć muszą Domy Pomocy Społecznej i Domy Dziecka. W zakresie działalności opiekuńczo - wychowawczej niezbędne jest wzmocnienie systemu rodzin zastępczych poprzez ich profesjonalizację, a w perspektywie również tworzenie rodzinnych domów dziecka, pogotowia opiekuńczego i innych finansowanych przez państwo rodzinnych form opieki. Konieczne jest także pełne zaistnienie w powiecie Ośrodka Interwencji Kryzysowej, w którym na jakiś czas mogłyby znaleźć schronienie osoby potrzebujące – prowadzenie Ośrodka stanowi bowiem zadanie własne powiatu.

Analizując potrzeby i zadania inwestycyjne pod kątem wyzwań rozwojowych należy przyjąć, że priorytetowe inwestycje na lata 2002 – 2006 to rozbudowa i modernizacja Domu Pomocy Społecznej w Gliniku Dolnym, pełna adaptacja budynku w Pstrągowej Woli na filię DPS w Babicy, podłączenie do sieci kanalizacyjnej poszczególnych placówek, modernizacja i remonty Domów Dziecka. Ze względu na to, iż Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zlokalizowane jest na II piętrze Przychodni Powiatowej w Strzyżowie należy podjąć działania mające na celu zlokalizowanie windy w tym budynku, co ułatwiłoby osobom niepełnosprawnym dostęp do tej jednostki.

Zadania z powyższego zakresu, dotyczące rozwoju stacjonarnych placówek opieki społecznej zapisane są w *Strategii rozwoju powiatu* w ramach priorytetu nr 5 „Aktywizacja i integracja społeczności powiatu strzyżowskiego wokół programów wspierających jego rozwój” jako cel strategiczny nr 4, kierunek działania nr 3 i 5 „Poprawa standardu świadczonych usług w placówkach stałych pomocy społecznej na obszarze powiatu strzyżowskiego” a także „Wzrost konkurencyjności w oferowaniu usług medycznych oraz tworzenie nowych placówek świadczących usługi w dziedzinie ochrony zdrowia i pomocy społecznej”²¹.

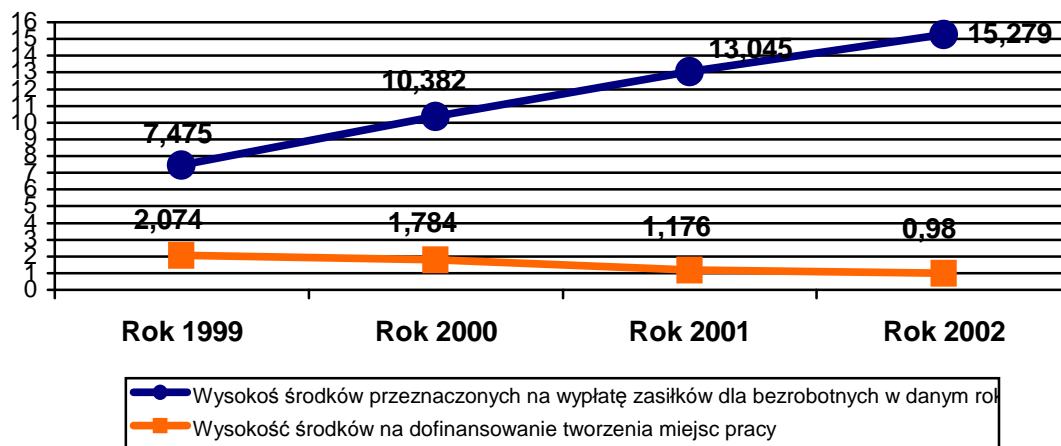
Kierunkiem działania nr 4 zapisanym w *Strategii* w ramach w/w. priorytetu jest z kolei „Rozwój usług pomocy społecznej świadczonych przez podmioty spoza sfery budżetowej”²². Kierunek ten w dalszym ciągu powinien być wspierany, a jego celem powinna być jak najmocniejsza współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność w dziedzinie pomocy społecznej i dziedzinach pokrewnych. W pierwszej kadencji samorządu powiatowego owocem tej współpracy stało się powołanie w Różance Warsztatów Terapii Zajęciowej dla osób niepełnosprawnych prowadzonych przez Caritas Diecezji Rzeszowskiej. Z działalności warsztatów korzysta obecnie ok. 30 osób niepełnosprawnych z terenu powiatu. Niewątpliwie w następnych latach należy wzmacniać ten kierunek, poszukując nowych obszarów, w których aktywność społeczna poprzez działalność organizacji pozarządowych może być ukierunkowywana na pomoc osobom potrzebującym

W zakresie zwalczania bezrobocia i pomocy osobom bezrobotnym konieczne jest położenie znacznie większego nacisku niż do tej pory na aktywne formy przeciwdziałania i zwalczania bezrobocia, w szczególności poprzez wsparcie podejmowania samodzielnej działalności gospodarczej oraz tworzenia nowych miejsc pracy. Zasadniczym kierunkiem działania powinno stać się wspieranie rozwoju przedsiębiorczości organizowane zarówno przez samorządy jak i utworzone dla tych celów instytucje wsparcia biznesu, jak też przede wszystkim przez Powiatowy Urząd Pracy, którego zadaniem będzie inicjowanie działań w celu pozyskiwania środków zarówno na realizację różnorodnych programów aktywizacji bezrobotnych jak i służących rozwojowi gospodarki i przedsiębiorczości.

²¹ Por. *Strategia rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010*, Strzyżów 2002, s. 158 – 166.

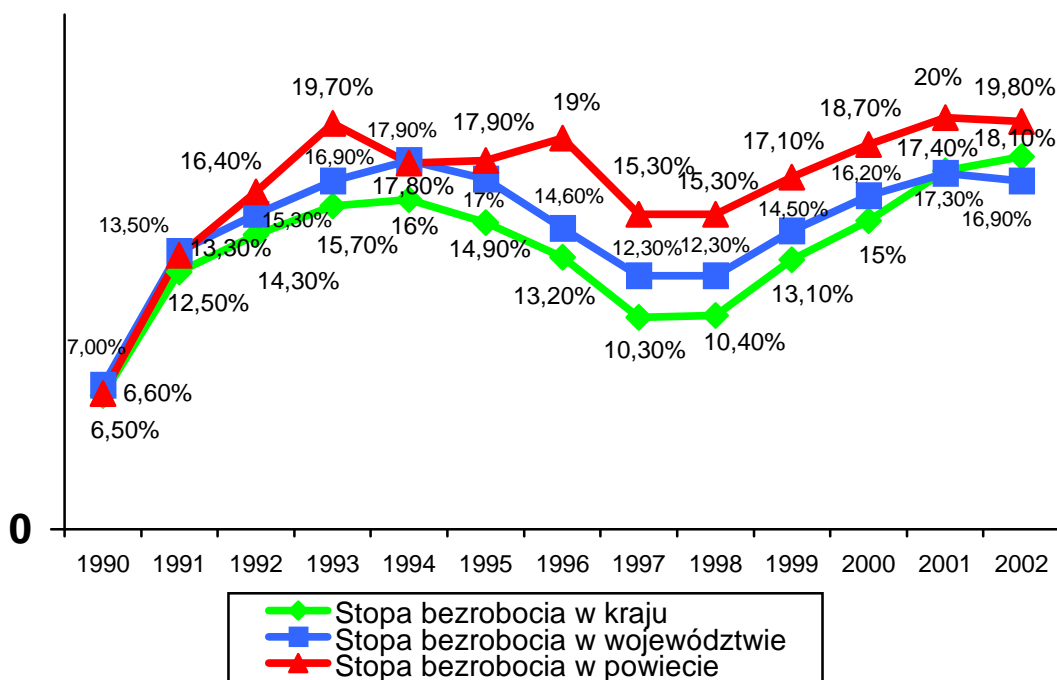
²² Tamże, s. 166.

Wykres nr 18 - Wysokość środków przekazanych w poszczególnych latach z Funduszu Pracy na zasiłki dla bezrobotnych i dofinansowanie tworzenia miejsc pracy w mln zł

Przeciwdziałanie bezrobociu musi bowiem w pierwszej kolejności oznaczać tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju gospodarczego i pod tym kątem wykorzystywanie wszystkich dostępnych funduszy, co zapisane zostało w części niniejszego opracowania dotyczącej gospodarki powiatu. Konieczna jest również organizacja obsługi bezrobotnych ułatwiająca przede wszystkim znalezienie pracy, ale także korzystanie ze wszelkiego rodzaju oferowanej pomocy i usług, co oznacza decentralizację obsługi bezrobotnych przeprowadzoną we współpracy z poszczególnymi samorządami gminnymi.

Wykres nr 19 – Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 1991 – 2002 wg stanu na dzień 31.12.²³

²³ Wykres na podstawie danych Wojewódzkiego i Powiatowego Urzędu Pracy. Za lata 1990 – 1991 podano dane szacunkowe.

Szereg zadań w zakresie opieki społecznej pozostających w kompetencji samorządu powiatowego realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które nie tylko nadzoruje działalność stacjonarnych placówek pomocy społecznej, ale także wykonuje inne zadania związane m.in. z prowadzeniem Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, udzielaniem pomocy osobom niepełnosprawnym poprzez m.in. zarządzanie środkami PFRON, a także udzielaniem pomocy dla rodzin zastępczych pełniących coraz poważniejszą rolę w państwowym systemie pomocy dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych. W latach 1999 – 2002 pomocą objęto ogółem 56 rodzin zastępczych na terenie powiatu, w których przebywało 77 dzieci. Na ten cel przeznaczono środki w wysokości 1.454.358,54 zł, z czego 304.214,97 zł przeznaczono dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych m.in. na ich usamodzielnienie. W tym okresie średnia miesięczna pomoc pieniężna przekazywana jednej rodzinie wynosiła 607,9 zł (w granicach min. – maks.: od 300 zł do 1134,7 zł).

Szczególnie istotnym zadaniem powiatu w zakresie opieki społecznej jest pomoc dla osób niepełnosprawnych. Na poziomie powiatu realizowane jest zadanie w zakresie prowadzenia Powiatowego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności, które wykonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we współpracy z lekarzami orzecznikami. W latach 1999 – 2002 ogółem złożono 3907 wniosków o wydanie orzeczeń, przy czym od roku 2002 Zespół orzeka także w sprawach niepełnosprawności dzieci – w tym roku złożono 1194 tego rodzaju wniosków. W tym okresie orzeczono niepełnosprawność u 2483 osób dorosłych i 960 dzieci, z czego dla 1287 osób orzeczono lekki stopień niepełnosprawności, dla 817 umiarkowany, a dla 231 znaczny. Nie zaliczono oraz odmówiono wydania opinii 144 osobom dorosłym i 455 dzieciom, 229 osób złożyło odwołania od decyzji składów orzekających.

Pomocy osobom niepełnosprawnym służą uprawnienia wynikające z zarządzania przez struktury powiatu środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Dzięki tym środkom realizowana jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych z terenu powiatu strzyżowskiego. W latach 1999 – 2002 z różnych form pomocy w tej dziedzinie skorzystało 1124 osoby niepełnosprawne, w tym dla 89 osób sfinansowano utworzenie stanowisk pracy, dla 115 zrefundowano wynagrodzenia, dofinansowano turnusy rehabilitacyjne dla 665 osób, dla 45 sfinansowano likwidację barier funkcjonalnych, a 299 osobom dofinansowano zakup środków ortopedycznych.

Ogółem poziom realizacji zadań ujętych w *Strategii rozwoju powiatu strzyżowskiego* w dziedzinie pomocy społecznej do chwili obecnej ocenić można na ok. 30%.

Tabela nr 8 - Działalność samorządu powiatowego w zakresie gospodarowania środkami PFRON na rzecz osób niepełnosprawnych w latach 1999 - 2002

ROK	REHABILITACJA ZAWODOWA NIEPEŁNOSPRAWNYCH							REHABILITACJA SPOŁECZNA NIEPEŁNOSPRAWNYCH				
	Liczba utworzonych stanowisk pracy (nowych) dla osób niepełnosprawnych	Wydatki PFRON na dopłaty do utworzenia stanowisk pracy w zł	Liczba refundacji (ogółem) osób zatrudn. na stanowiskach pracy dla osób niepełnosprawnych	Wydatki na refundację zatrudnionych osób niepełnosprawnych w zł	Liczba osób niepełnosprawnych skierowanych na szkolenia	Wydatki na szkolenia osób niepełnosprawnych w zł	Liczba pożyczek (nowych) na prowadzenie działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne	Wydatki PFRON na udzielenie pożyczek w zł	Liczba osób skierowanych na turnusy rehabilitacyjne	Wydatki na dopłaty do turnusów rehabilitacyjnych w zł	Liczba dofinansowań likwidacji barier, ortopedycznych i in.	Wydatki na likwidację barier, ortopedycznych i in. w zł
1999	25	395292	39	149217	0	0	2	35666	185	79760	52	50630
2000	24	239547	70	252866	18	8433	2	25000	154	73258	111	57101
2001	30	201348	110	444320	10	6381	1	10000	182	87089	126	74561
2002	10	33000	115	482055	5	3000	0	-	144	69615	55	41600
RA-ZEM	89	869187	115 (stan na koniec 2002 r.)	1328458	33	17814	5	70666	665	309722	344	223892

10. Organizacja systemu bezpieczeństwa publicznego w powiecie strzyżowskim

Rok 1999 wraz z reformą ustrojową państwa i powołaniem nowych szczebli samorządu terytorialnego przyniósł znaczące zmiany w systemie bezpieczeństwa na terenie powiatu strzyżowskiego. Powiatowe służby, inspekcje i straże stały się częścią działającej przy staroście administracji zespolonej powiatu, przez co znacznie wzmocniona została łączność takich jednostek jak Policja, Państwowa Straż Pożarna, specjalistyczne inspekcje z terenowymi organami władzy, przy czym finansowanie tych jednostek ujęte zostało jako dotacja na zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiat. Niebagatelne znaczenie miało też usamodzielnienie i wzmocnienie tych jednostek, gdyż wcześniej pozostawały one najczęściej w ścisłej zależności od decydenta ze szczebla centralnego i wojewódzkiego, co dotyczyło zarówno ich działalności merytorycznej, jak i finansowej, gospodarowania powierzonymi środkami, mieniem itp. W roku 1999 w skład administracji zespolonej Powiatu Strzyżowskiego weszły następujące jednostki: Komenda Powiatowa Policji w Strzyżowie, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Strzyżowie, Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Strzyżowie, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Strzyżowie. Zadania w zakresie Inspekcji Weterynaryjnej dla obszaru powiatu wykonywał Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Rzeszowie. W r. 2000 udało się powołać w Strzyżowie Powiatowy Inspektorat Weterynarii, dzięki czemu powiatowa administracja zespolona mogła już na terenie powiatu funkcjonować w pełnym składzie. Od roku 2002 na mocy decyzji ustawodawcy z powiatowej administracji zespolonej wyłączone zostały Powiatowe Stacje Sanitarno – Epidemiologiczne. Wg stanu za rok 2001 wydatki na powiatowe inspekcje służby i straże stanowiły w budżecie powiatu kwotę 6.817.474 zł, co stanowiło 21,4% budżetu powiatu.

Wręczenie odznaczeń dla funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Strzyżowie

Utworzenie powiatowej administracji zespolonej, której ze szczebla lokalnego zwierzchnikiem jest starosta, pozwoliło na nową jakość w organizacji zarządzania bezpieczeństwem na szczeblu lokalnym, tj. w powiecie – przede wszystkim na sprawną koordynację działalności poszczególnych służb, inspekcji i straży w razie zaistnienia sytuacji kryzysowych, nie naruszając ich kompetencji i realizacji przypisanych im zadań. Starosta, pełniąc funkcję Przewodniczącego Powiatowego Zespołu ds. Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa, Przewodniczącego Rejonowego Komitetu Przeciwpowodziowego a od początku br. poprzez Powiatowy Zespół Reagowania Kryzysowego nadzoruje organizację i działalność poszczególnych służb, inspekcji i straży w szczególności w razie wystąpienia wszelkiego rodzaju sytuacji kryzysowych, jakimi mogą być klęski żywiołowe i katastrofy. Również w zakresie

działalności Policji samorząd lokalny zyskał pewne możliwości wpływu na jej funkcjonowanie, a przez to poprawę stanu bezpieczeństwa w lokalnej społeczności. Zgodnie z zapisami ustawowymi Rada Powiatu może uchwalić kierunki działania dla Policji, Starosta kieruje zaś pracą Komisji Bezpieczeństwa i Porządku. Te ustawowe kompetencje tworzą instrumenty wpływania na stan bezpieczeństwa na swoim terenie przez samorządowe organy powiatu. Dlatego też wszelkie tendencje zmierzające do wyłączenia poszczególnych jednostek tworzących administrację zespoloną powiatu czy to finansowego czy organizacyjnego z punktu widzenia potrzeb i oczekiwań lokalnych wspólnot a także z punktu widzenia nowoczesnej i sprawnej organizacji państwa ocenić można jednoznacznie negatywnie.

Dobra współpraca w ramach powiatowej administracji zespolonej pozwoliła w latach 1999 – 2002 na realizację kilku zadań, niezwykle istotnych dla stanu bezpieczeństwa w powiecie. W tym okresie na usuwanie skutków klęsk żywiołowych na terenie powiatu wydatkowano ogółem 1.112.517 zł, z czego 1.035.075 zł przeznaczono na usuwanie zniszczeń na drogach powiatowych. Środki te w większej części pochodziły spoza budżetu powiatu, przede wszystkim z rezerw celowych budżetu państwa.

W roku 2000 miała miejsce najpoważniejsza w ostatnich dziesięcioleciach sytuacja kryzysowa, jaką była klęska osuwisk, w wyniku której ucierpiało na terenie powiatu 49 budynków mieszkalnych, 18 budynków gospodarczych, 5 budynków mieszkalno - gospodarczych, 18 odcinków dróg i kilkadziesiąt innych obiektów infrastrukturalnych. Dzięki sprawnej koordynacji działań poszczególnych służb, inspekcji i straży reakcja na zaistniałe zagrożenie była natychmiastowa, tak też organizowano pomoc dla mieszkańców. Niezwykle istotne jest to, że działalność powiatowej administracji zespolonej nie zakończyła się w momencie ustania bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, ale oznaczała też zaangażowanie w likwidację zaistniałych szkód zarówno w obiektach prywatnych jak i komunalnych, jak również w długofalowe działania mające na celu objęcie pomocą i monitoringiem państwa zagrożeń związanych z ruchami masowymi ziemi. Oznaczało to m.in. pozyskanie z budżetu państwa środków na opracowanie ekspertyz i projektów zabezpieczeń uszkodzonych budynków, dzięki którym Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Strzyżowie koordynował zabezpieczenie 38 budynków mieszkalnych, 13 budynków gospodarczych i 3 budynków mieszkalno – gospodarczych za kwotę ogółem 39.700 zł.

Uszkodzenia budynku mieszkalnego wskutek osuwisk – Gwoźnica Górna

Dzięki tym działaniom obecnie usuwanie szkód osuwiskowych objęło praktycznie wszystkie budynki mieszkalne, budynki gospodarcze a także ok. 50 % zniszczeń na drogach powiatowych, co najistotniejsze - praktycznie każda rodzina dotknięta klęską osuwisk otrzymała pomoc finansową i rzeczową ze strony instytucji państwowych, samorządowych i pozarządowych. W latach 1999 – 2002 inne klęski żywiołowe na obszarze powiatu strzyżowskie-

go miały charakter lokalny, były to głównie lokalne powodzie i podtopienia, sporadycznie wichury i silne wiatry oraz obfite opady śniegu, szczególnie w sezonie zimowym 2001/2002. Inne potencjalne zagrożenia występujące na obszarze powiatu związane są głównie z transportem kołowym, przede wszystkim materiałów chemicznych przez drogę krajową i drogi wojewódzkie, powstające w okresie zimowo – wiosennym zatory lodowe na rzekach, zagrożenia biologiczne związane głównie z chorobami zwierzęcymi i in. Zagrożenia te są stale monitorowane przez poszczególne służby, inspekcje i straże działające na obszarze powiatu, na bieżąco też realizowana jest współpraca z ochotniczymi strażami pożarnymi zrzeszającymi w powiecie ok. 2500 strażaków działających w 61 jednostkach OSP wyposażonych w sprzęt ratowniczy i środki łączności, uzupełniającymi działalność służb zawodowych. Dla lepszej realizacji zadań w zakresie przeciwpowodziowej ochrony ludności w roku 1999 podjęto starania o utworzenie w powiecie magazynu przeciwpowodziowego, co zakończono pozytywnym skutkiem, pozyskując jego wyposażenie z innych magazynów na terenie województwa podkarpackiego.

Pod względem zagrożeń przestępczością powiat strzyżowski w latach 1999 – 2002 lokował się w czołówce powiatów najmniej zagrożonych. Sporadycznie występowały na tym terenie ciężkie przestępstwa jak rozboje czy zabójstwa, wysoka też była wykrywalność popełnianych przestępstw, co jest zasługą sprawnej działalności Komendy Powiatowej Policji w Strzyżowie i pracy samych policjantów. Szczególnie ważna jest też stale realizowana i wzmacniana działalność prewencyjna Policji, reagująca na potencjalne zagrożenia i umacniająca poczucie bezpieczeństwa w lokalnej wspólnotce. Działalność ta powinna zostać wzmocniona poprzez objęcie całego powiatu działalnością stowarzyszenia, które będzie realizować zadania związane z umocnieniem i poprawą stanu bezpieczeństwa na obszarze powiatu, co jest zapisane w *Strategii rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010* jako kierunek działania nr 2 „Realizacja programu „Bezpieczny powiat” angażującego różne środowiska w powiecie w działalności prewencyjnej na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa” w ramach celu strategicznego nr 3 „Realizacja programów dotyczących stanu bezpieczeństwa na obszarze powiatu” i priorytetu nr 5 „Aktywizacja i integracja społeczności powiatu strzyżowskiego wokół programów wspierających jego rozwój”²⁴ Stale rosnącym zagrożeniem na terenie powiatu jest wzrastający ruch kołowy na drogach, co skutkuje zwiększającą się liczbą wypadków i kolizji drogowych, w tym ze skutkiem śmiertelnym. Dlatego też niezwykle istotne jest przeciwdziałanie temu zagrożeniu, co można osiągnąć m.in. poprzez odpowiednią działalność policji ruchu drogowego oraz poprawę stanu bezpieczeństwa dróg, ale także coraz lepszą organizację służb ratowniczych, skutkującą możliwością coraz szybszego dotarcia do poszkodowanych i udzielenia im fachowej pomocy. Dobrą płaszczyzną tej działalności jest utworzone w 2002 r. Powiatowe Centrum Powiadamiania Ratunkowego w Strzyżowie, w którym wspólne dyżury pełnią funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej i pracownicy medyczni Oddziału Pomocy Doraźnej SP ZOZ w Strzyżowie. Działalność Centrum powinna być unowocześniana i wzmacniana, m.in. poprzez coraz lepsze wyposażenie sprzętowe, ściślejszą koordynację działań także z innymi służbami i in. Decydujące znaczenie dla przyszłości Centrum będzie miał ostateczny kształt dyskutowanej *Ustawy o ratownictwie medycznym*, która powinna m.in. odpowiedzieć na pytania dotyczące finansowania tej działalności.

²⁴ Por. *Strategia rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010*, Strzyżów 2002, s. 163.

Nowa siedziba Państwowej Straży Pożarnej w Strzyżowie – etap budowy

Jeszcze w 1998 roku we współpracy Starosty i Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej podjęte zostały działania mające na celu zapewnienie nowej siedziby dla Państwowej Straży Pożarnej w Strzyżowie, ze względu na to, iż obecna w centrum miasta nie spełnia podstawowych wymogów operacyjnych. Działania te zaowocowały włączeniem budowy strażnicy Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej PSP w Strzyżowie do planu ogólnokrajowego, finansowanego z budżetu państwa. Dzięki temu, po nawiązaniu współpracy z samorządem gminy i miasta Strzyżów i zapewnieniu działki pod tę inwestycję możliwa stała się oczekiwana od kilkudziesięciu lat na tym terenie budowa nowej strażnicy. Obecnie w inwestycję tę zaangażowano środki w wysokości ok. 4,5 mln zł pochodzące w całości spoza budżetów lokalnych samorządów (samorząd powiatowy i samorząd gminy i miasta Strzyżów sfinansował pozyskanie terenu dla lokalizacji tej inwestycji). Dzięki tym środkom w Strzyżowie powstaje jeden z najnowocześniejszych i najciekawszych architektonicznie obiektów tego typu w regionie.

Dobra współpraca samorządu powiatowego z Państwową Strażą Pożarną zaowocowała także wieloma innymi inicjatywami, w tym m.in. dofinansowaniem ze środków budżetowych powiatu zakupu nowoczesnego samochodu ratowniczo – gaśniczego dla potrzeb Państwowej Straży Pożarnej, który w sposób istotny uzupełnił wyposażenie sprzętowe Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej w Strzyżowie. Samorząd powiatowy dofinansowywał też działalność policji m.in. poprzez dofinansowanie zakupu samochodu operacyjnego, wydatków na paliwo, modernizacji pojazdów służbowych. Kwota tego wsparcia w latach 1999 – 2002 to ok. 150.000. zł.

W dziedzinie bezpieczeństwa publicznego zaawansowanie realizacji zadań zapisanych w *Strategii rozwoju powiatu strzyżowskiego* ocenić można na ok. 60-70%.

11. Stan i jakość środowiska naturalnego w powiecie strzyżowskim. Działalność na rzecz ochrony środowiska naturalnego i inicjatywy proekologiczne

Środowisko naturalne powiatu, ze względu na istotne walory krajobrazowe, bogactwo fauny i flory, dobrze zachowane ekosystemy leśne, znaczne obszary poddane różnym formom ochrony przyrody stanowi jeden z najistotniejszych potencjałów, wokół których może odbywać się rozwój powiatu. Atrakcyjność przyrody i krajobrazu w połączeniu z wyrazistą tożsamością kulturową tego obszaru stanowi dobrą podstawę do podejmowania przedsięwzięć służących rozwojowi turystyki i rekreacji na tym terenie. Stąd też także z tego względu niezwykle istotna jest troska o zachowanie dobrego stanu środowiska naturalnego, o ochronę powietrza, wód i gleby.

Stan środowiska naturalnego w powiecie strzyżowskim został szeroko omówiony w opracowaniu *Strategia rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010*²⁵. Wg danych instytucji monitorujących najmniej stosunkowo zanieczyszczeń na tym obszarze występuje w powietrzu, zarówno w zakresie emisji gazów jak i pyłów, najwięcej zaś w rzekach i strumieniach i są to głównie zanieczyszczenia o charakterze komunalnym, w niewielkim tylko stopniu przemysłowe. Z roku na rok wzrasta też ilość powstających odpadów, w szczególności w grupie odpadów komunalnych. Stąd też inwestycje służące ochronie środowiska naturalnego, przede wszystkim wód i gleby stanowią jedno z najistotniejszych zadań samorządów.

Krajobraz doliny Wisłoka w Wiśniowej

Inwestycje w ochronę środowiska pozostają głównie w kompetencji samorządów gminnych, które odpowiadają za gospodarkę ściekową, zagospodarowanie odpadów, są też podstawowym ogniwem kreowania ładu przestrzennego. Kompetencje samorządu powiatowego w dziedzinie ochrony środowiska mają głównie charakter kontrolny i administracyjny, związane są m.in. z wydawaniem decyzji na wydobywanie kopalin, wprowadzanie zanieczyszczeń do środowiska, i in. Powiat gospodaruje też Powiatowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z którego środki przeznaczone są na różnorodne działania proekologiczne – w latach 1999 – 2002 było to m.in. dofinansowanie działalności gmin w zakresie gospodarki odpadami, organizacja konkursów ekologicznych dla dzieci i młodzieży, dofinansowanie badania opryskiwaczy, dofinansowanie zakupu samochodu ratowniczo – gaśniczego, przystosowanego do likwidacji skażeń środowiska dla Państwowej Straży Pożarnej w Strzyżowie. Wydatkowanie środków na działania służące ochronie środowiska z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ukazuje poniższa tabela

²⁵ Por. *Strategia rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010*, Strzyżów 2002, s. 54 – 68, 96 – 99.

Tabela nr 9 - Wydatkowanie środków z Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w latach 1999 – 2002

Rok/ Zadanie	1999	Kwota w zł	2000	Kwota w zł	2001	Kwota w zł	2002	Kwota w zł
Konkurs ekologiczny dla młodzieży	x	x		2.775,23		1.395,7		1.727
Dofinansowanie selektywnej zbiórki odpadów przez samorzady gminne	x	x	x	x		20.960	x	x
Szkolenie pracowników	x	x	x	x		865,5		1.449,1
Dofinansowanie zakupu samochodu ratowniczo – gaśniczego dla PSP w Strzyżowie	x	x	x	x		42.000.	x	x
Dofinansowanie atestacji i modernizacji opryskiwaczy rolniczych	x	x	x	x	x	x		7.000.
Razem				2.775,23		65.221,2		10.176,1

W dziedzinie zadań służących ochronie środowiska naturalnego w okresie I kadencji samorządu powiatowego, tj. w latach 1999 – 2002 na obszarze powiatu samorzady gminne dokonały znaczących inwestycji, dzięki którym w najbliższych latach możliwa będzie większa niż do tej pory troska o ochronę zasobów wodnych i racjonalne gospodarowanie odpadami na tym terenie. Inwestycje te to powstanie nowych oczyszczalni ścieków w gminach, w których do tej pory nie funkcjonowały, tj. w Niebylcu i we Frysztaku oraz wspólna inwestycja w składowisko odpadów w Strzyżowie przez gminę i miasto Strzyżów i gminę Frysztak, a także rozbudowa sieci kanalizacyjnych w gminach Czudec i Strzyżów. Dzięki tym działaniom możliwe jest obecnie na terenie całego powiatu zintensyfikowanie działań, których celem będzie rozbudowa sieci kanalizacyjnych, a tym samym coraz mocniejsza ochrona środowiska przed wprowadzaniem nieoczyszczonych ścieków komunalnych. Przykład dwóch gmin wspólnie inwestujących w budowę składowiska odpadów powinien stać się z kolei zachętą do współpracy w rozwiązaniu tego problemu dla całego obszaru powiatu, w czym rolę wspierającą i inicjującą powinien wypełniać samorząd powiatowy.

Odrębną sprawą związaną z ochroną naturalnego środowiska w powiecie jest rozwijające się na tym terenie rolnictwo ekologiczne, które może stać się dla części gospodarstw rolnych istotnym kierunkiem ich rozwoju a także wykorzystanie potencjału przyrodniczego powiatu. Obecnie 1 gospodarstwo w powiecie posiada certyfikat produkcji ekologicznej, kilka podjęło starania o jego uzyskanie. Z kolei zasoby przyrodnicze, w znacznej części obszary poddane różnym formom ochrony przyrody w niewielkim tylko stopniu wykorzystane są jako ścieżki i szlaki turystyczne, przyrodnicze czy kulturowe, wiele jest też jeszcze do zrobienia pod względem promocji tych obszarów i ich zagospodarowania dla turystycznej i rekreacyjnej eksploatacji. Warto wspomnieć, że wg planów państwowej służby ochrony przyrody ze względu na istotne wartości przyrodnicze planuje się objęcie nowych obszarów powiatu różnymi formami ochrony przyrody, głównie w formie rezerwatów częściowych.

Formą ochrony środowiska naturalnego są także realizowane przez zarządców cieków wodnych działania służące umocnieniu brzegów rzek, dzięki czemu przed erozją chronione są grunty rolne, przeznaczone pod zabudowę oraz drogi publiczne. Działania te także w następnych latach muszą być kontynuowane, także ze względu na konieczność przeciwdziałania zagrożeniom powodziowym. W latach 1999 – 2002 w tej dziedzinie zarządcy cieków wodnych dokonali znaczących inwestycji zabezpieczających brzegi przed erozją na większości cieków wodnych, w tym na rzece Wisłok za kwotę ogółem ok. 1.500.000 zł. Dzięki pozyskaniu środków z rezerw celowych budżetu państwa udało się także dokonać przebudowy i zabezpieczeń kilkunastu odcinków dróg powiatowych objętych działaniem osuwisk, które wystąpiły na tym terenie w 2000 r.

Zadania związane z ochroną środowiska ujęte są w *Strategii rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010* w ramach priorytetu nr 1 „Wykorzystanie warunków glebowo – klimatycznych i walorów przyrodniczo – krajobrazowych obszaru powiatu w celu rozwoju opłacalnych gałęzi produkcji rolniczej oraz różnych form rekreacji i turystyki”, a także priorytetu nr 4 „Rozwój infrastruktury poprzez rozbudowę i modernizację układu komunikacyjnego oraz działania służące ochronie środowiska naturalnego”²⁶. Aktualnie stopień realizacji wyznaczonych zadań ocenić można na ok. 40 %.

12. Działalność kulturalna, ochrona dziedzictwa kulturowego, sport, turystyka i rekreacja

Powiat strzyżowski to teren obfitujący w różnorodne formy działalności kulturalnej i tej tradycyjnej znanej na tym terenie od wieków, i innych form artystycznego wyrazu upowszechnianych w działających w każdej gminie Domach i Ośrodkach Kultury, bibliotekach, placówkach oświatowych, niejednokrotnie nawet w poszczególnych rodzinach czy środowiskach.

Dożynki powiatowe w Niebylcu

Działalność kulturalna na obszarze powiatu ma więc przede wszystkim charakter amatorski, kultywowana jest przez tworzących tutaj rzeźbiarzy, malarzy, artystów słowa, jak i zespoły folklorystyczne, dęte orkiestry strażackie, chóry czy zespoły muzyki nowoczesnej. Zespoły te zdobywały i zdobywają liczne laury w regionalnych i ogólnopolskich konkursach. Kulturę muzyczną powiatu w znacznym stopniu wzmacnia działalność utworzonej w 1992 r. Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Strzyżowie, która w dziesięciolecie swojego istnienia przyjęła za swego patrona wybitnego kompozytora II połowy XX wieku Zygmunta Mycielskiego pochodzącego z Wiśniowej. Z kolei organizowane cyklicznie imprezy kulturalne tworzą coroczny kalendarz kulturalnych wydarzeń powiatu – do imprez tego typu o najdłuższej tradycji zaliczyć można Festiwal Teatrów Dziecięcych w Strzyżowie, Przegląd Kapel Ludowych w Wiśniowej, Niebyleckie Kabaretowisko, Międzyszkolny Festiwal Piosenki w Strzyżowie, do grona imprez cyklicznych próbują też dołączyć imprezy organizowane przez samorząd powiatowy: dożynki powiatowe i Podkarpackie Prezentacje „Agromania”. W latach 1999 – 2002 samorząd powiatowy współuczestniczył w wielu przedsięwzięciach kulturalnych i artystycznych na terenie powiatu, przeznaczając na ten cel stosowne środki finansowe. W tym okresie z udziałem samorządu powiatowego na terenie powiatu odbyło się 52 imprezy i wydarzenia kulturalne.

²⁶ Por. *Strategia rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010*, Strzyżów 2002, s. 125 – 131, 150 – 158.

Tabela nr 10 - Dotacje z budżetu powiatu do podmiotów zewnętrznych w latach 1999 – 2002 (z wyłączeniem dotacji dla gmin na realizację zadań administracji architektoniczno – budowlanej i porozumień dotyczących budowy dróg powiatowych)

Podmiot otrzymujący dotację	Przeznaczenie	Kwota dotacji w zł w roku				Razem
		1999	2000	2001	2002	
1. Strzyżowskie Towarzystwo Muzyczne	Dofinansowanie Festiwalu Piosenki Dziecięcej, wydania płyty z okazji 10 – lecie PSM I st. W Strzyżowie, organizację koncertów		1.000.	1.000.	1.000.	3.000.
2. Dom Kultury „Sokół” w Strzyżowie	Dofinansowanie Podkarpackiego Przeglądu Teatrów Dziecięcych			1.000.	1.000.	2.000.
3. Gminny Ośrodek Kultury w Wiśniowej	Dofinansowanie Międzywojewódzkich Spotkań Kapel Ludowych, działalności chóru „Echo”		1.000.	1.000.		2.000.
4. Gminny Ośrodek Kultury w Niebylcu	Dofinansowanie Spotkań Kabaretów Amatorskich „Niebyleckie Kabaretowisko”			1.000.	1.000.	2.000.
5. Parafia Rzymskokatolicka w Czudcu	Ochrona i konserwacja zabytków		5.000.	4.000.	5.000.	14.000.
6. Parafia Rzymskokatolicka w Dobrzechowie	Ochrona i konserwacja zabytków		6.000.	4.000.	4.000.	14.000.
7. Parafia Rzymskokatolicka w Gogołowie	Ochrona i konserwacja zabytków		5.000.	4.000.	4.000.	13.000.
8. Parafia Rzymskokatolicka w Lubli	Ochrona i konserwacja zabytków		6.000.	4.000.	4.000.	14.000.
9. Parafia Rzymskokatolicka w Lutczy	Ochrona i konserwacja zabytków		6.000.	4.000.	4.000.	14.000..
10. Parafia Rzymskokatolicka w Niewodnej	Ochrona i konserwacja zabytków			3.000.		3.000.
11. Parafia Rzymskokatolicka w Połomi	Ochrona i konserwacja zabytków				4.000.	4.000.
12. Parafia Rzymskokatolicka w Pstrągowej	Ochrona i konserwacja zabytków				1.000.	1.000.
13. Parafia Rzymskokatolicka w Strzyżowie	Ochrona i konserwacja zabytków				4.000.	4.000.
14. Parafia Rzymskokatolicka w Wysokiej Strzyżowskiej	Ochrona i konserwacja zabytków			3.000.	3.000.	6.000.
15. Parafia Rzymskokatolicka w Żyznowie	Ochrona i konserwacja zabytków			4.000.	3.000.	7.000.

16. Stowarzyszenie „Tak Życiu”	Dofinansowanie kosztów do- wozu dzieci niepełnosprawnych		1.000.	2.000.		3.000.
17. Towarzystwo na Rzecz Rehabilitacji Zdrowotnej im F. Chrapkiewicza w Strzyżowie	Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego			5.000.		5.000.
18. Fundacja na Rzecz Rozwoju Kultury Ziemi Strzyżowskiej	Dofinansowanie działalności czasopiśmienniczej				3.000.	3.000.
19. Towarzystwo Przyjaciół Dobrzechowa	Dofinansowanie wydania książ- ki T. Szeteli „Dzieje Dobrze- chowa”				3.000.	3.000.
20. Gmina Niebylec	Zakup strojów dla Zespołu Śpiewaczego „Malina”				2.000.	2.000.
21. Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży przy Parafii Dobrego Pasterza w Babicy	Dotacja na organizację Miste- rium Męki Pańskiej		1.500.		1.500.	3.000.
22. Gmina i Miasto Strzyżów	Dotacja na realizację zadań Po- wiatowej Biblioteki Publicznej				10.000.	10.000.
23. Gminny Ośrodek Kultury we Frysztaku	Dofinansowanie Strażackiej Orkiestry Dętej we Frysztaku		1.000.			1.000.
24. Towarzystwo Miłośników Ziemi Czudeckiej	Dofinansowanie wydania tomi- ku wierszy A. Oliwińskiej - Wacko		1.600.			1.600.
25. Stowarzyszenie IDOKAN Polska	Dofinansowanie kosztów wy- jazdu reprezentanta na zawody sportowe		1.500.			1.500.
26. Podkarpackie Stowarzyszenie Agroturystyczne	Dofinansowanie kosztów dzia- łalności promocyjnej		1.000.			1.000.
27. Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej	Dofinansowanie kosztów bu- dowy Pomnika Żołnierzy AK w Rzeszowie	1.000.				1.000.
OGÓLEM		1.000.	37.600.	41.000.	58.500.	138.100.

Szczególną troską powiatowej społeczności powinna być dbałość o ślady wielowiekowej, bogatej przeszłości tego terenu obecnej przede wszystkim w dziedzictwie materialnym minionych wieków. Jego najcenniejsze zachowane do dzisiaj ślady to przede wszystkim zabytki architektoniczne: architektury sakralnej, w tym unikalne kościoły i cerkwie drewniane, architektury dworskiej – pałace i dwory, coraz rzadsze już budowle chłopskich zagrod, kaplice i kapliczki przydrożne. Cenne przedmioty z przeszłości gromadzą działające na terenie powiatu muzea i izby pamięci, w tym największe Społeczne Muzeum Towarzystwa Miłośników Ziemi Strzyżowskiej w Strzyżowie, Parafialne Muzeum Narzędzi Rolniczych w Szufnarowej, Muzeum – Dom Juliana Przybosia w Gwoźnicy i in. Samorząd powiatowy od początku podjął współpracę ze służbami konserwatorskimi oraz z gospodarzami obiektów zabytkowych w celu wspomagania inicjatyw renowacyjnych. Dzięki m.in. tym działaniom wiele pięknych, zabytkowych obiektów na terenie powiatu odzyskuje dawny blask: są wśród nich:

kościół drewniany w Lubli, Lutczy, Gogołowie, kościół w Czudcu, Połomi, cerkwie w Bonarówce i Oparówce i in.

Zabytkowy, drewniany Kościół pw. Św. Katarzyny w Gogołowie

Zgodnie z zapisami zawartymi w *Strategii rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010* obiekty zabytkowe na terenie powiatu w równym stopniu co atrakcyjność krajozrazu stać się powinny jednym z potencjałów służących rozwojowi obszarów wiejskich powiatu poprzez rozwój turystyki i rekreacji na tym terenie. Temu celowi służy m.in. realizowany przez samorząd powiatowy we współpracy z samorządami gminnymi program rozwoju bazy turystycznej finansowany w ramach kontraktu dla województwa podkarpackiego ze środków budżetu państwa. W ramach tego programu w roku 2002 wykonano parkingi w okolicach kościoła w Połomii, góry zamkowej w Czudcu, dokonano prac przygotowawczych i porządkujących do turystycznej eksploatacji zespół schronów z okresu II wojny światowej w Stępinie – Cieszynie. Program ten będzie kontynuowany w roku 2003. Pozytywnym zjawiskiem związanym z rozwojem turystyki i rekreacji na terenie powiatu są inwestycje sektora prywatnego w tworzenie nowych obiektów gastronomicznych i infrastruktury rekreacyjnej. Dzięki tym działaniom w ostatnich latach znacznie wzrosła liczba obiektów gastronomicznych na terenie powiatu, zmodernizowano też nieczynne od wielu lat wyciągi narciarskie w Babicy i Strzyżowie. Nadal jednak baza turystyczno – rekreacyjna powiatu jest niewielka i niekompletna, brakuje miejsc hotelowych, które próbują uzupełniać powstające gospodarstwa agroturystyczne, potrzebne są nowe obiekty sportów zimowych, trasy i ścieżki rekreacyjne, konieczne jest dopełnienie oferty powiatu przez budowę krytej pływalni, co oferują już sąsiednie miasta powiatowe.

Stadion w Strzyżowie podczas Podkarpackich Prezentacji „Agromania”

W dziedzinie sportu aktywność samorządu powiatowego skupia się przede wszystkim na organizacji współzawodnictwa powiatowego dzieci i młodzieży w ramach przyjętego we współpracy ze Szkolnym Związkiem Sportowym kalendarza imprez sportowych. Rocznie w ramach tej działalności przeprowadzanych jest ok. 40 zawodów w różnych dyscyplinach, w których rokrocznie bierze udział ok. 1500 dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i gimnazjów z terenu powiatu. Z inicjatywy samorządu powiatowego podejmowane są też próby organizacji różnorodnych imprez sportowych o charakterze masowym takich jak m.in. 3 - majowy Bieg Uliczny o Puchar Starosty w Strzyżowie, Międzygminne Zawody w Piłce Siatkowej i in.

Bieg uliczny o puchar Starosty w Strzyżowie

W zakresie bazy sportowej w latach 1999 – 2002 na terenie powiatu dokonano istotnego postępu – przede wszystkim w zakresie budowy sal sportowych przy szkołach podstawowych i gimnazjach. Owocem tych działań było m.in. powstanie w Strzyżowie nowoczesnej hali sportowej przy Miejskim Zespole Szkół, kilku innych sal gimnastycznych w różnych miejscowościach. Nadal jednak w wielu miejscach na terenie powiatu potrzebna jest budowa nowych sal sportowych, umożliwiających dzieciom i młodzieży stały dostęp do uprawiania sportu, sprzyjających zdrowemu rozwojowi młodych organizmów, ale także rozwojowi turystyczno – rekreacyjnemu powiatu.

W zakresie bazy sportowej powiatowych placówek oświatowych w I kadencji samorządu powiatowego podjęto modernizację sal sportowych Zespołów Szkół w Czudcu i Strzyżowie, które niemal w całości zakończono (do pełnej realizacji potrzeba jeszcze dokończenia wymiany okien w hali sportowej Zespołu Szkół w Czudcu). Na szczególną uwagę zasługuje dokonana modernizacja hali sportowej Zespołu Szkół w Strzyżowie, która objęła m.in. wykonanie nowej kotłowni, przykrycie dachem, odwodnienie i wentylację podłoża, wymianę okien, ocieplenie i odnowę elewacji budynku – koszt modernizacji ogółem to 712.702 zł.

Zadania związane z kulturą i ochroną dziedzictwa narodowego w *Strategii rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010* ujęte są w ramach priorytetu nr 1 „Wykorzystanie warunków glebowo – klimatycznych i walorów przyrodniczo – krajobrazowych obszaru powiatu w celu rozwoju opłacalnych gałęzi produkcji rolniczej oraz różnych form rekreacji i turystyki”²⁷. Działania w tym obszarze mają służyć m.in. stworzeniu i wypromowaniu spój-

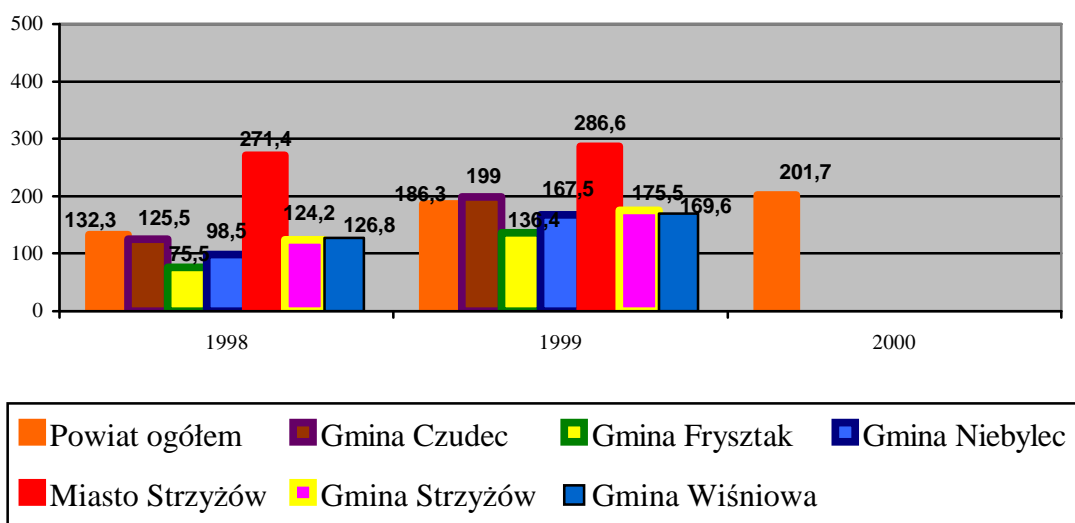
²⁷ Por. *Strategia rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010*, Strzyżów 2002, s. 125 – 131.

nego produktu turystyczno – rekreacyjnego powiatu. Ich stopień realizacji ocenić można na 40%.

13. Rozwój infrastruktury, drogi powiatowe

Pod względem wyposażenia w sieci infrastrukturalne obszar dzisiejszego powiatu strzyżowskiego w roku 1998, tj. przed powstaniem powiatu był stosunkowo dobrze wyposażony w sieci wodociągowe pokrywające niemal w całości zapotrzebowanie mieszkańców, zaopatrywane w wodę z ujęć komunalnych, ujęć zarządzanych przez spółki wodno – wodociągowe tworzone przez grupy mieszkańców oraz ujęć gospodarczych zaopatrujących jedno lub kilka gospodarstw rolnych. Również sieć elektroenergetyczna pokrywała praktycznie cały obszar powiatu, z tym że w wielu miejscowościach wymagała i nadal wymaga modernizacji, przebudowy, dołożenia nowych stacji transformatorowych w celu dostosowania do współczesnych wymogów. Sieć gazowa w tym okresie wymagała rozbudowy w kilkunastu miejscowościach na terenie powiatu, co zostało praktycznie w całości zrealizowane w latach 1999 – 2002. W roku 1998 największym problemem dla niemal całego obszaru powiatu, jednak szczególnie dla gmin Frysztak, Czudec i Niebylec była dostępność do sieci telefonicznej, wiele gospodarstw domowych w tym okresie pozbawionych było dostępu do telefonu, w wielu miejscach funkcjonowały przestarzałe obsługiwane ręcznie centrale telefoniczne, brak było aparatów wrzutowych. Dzięki zgodnej inicjatywie samorządów gminnych i samorządu powiatowego oraz współpracy z firmami telekomunikacyjnymi w latach 1999 - 2002 zrealizowano na obszarze całego powiatu powszechną telefonizację wszystkich miejscowości, wykorzystując także łączność radiową dla podłączenia abonentów z bardziej odległych miejsc. Po zakończeniu tych działań obecnie praktycznie każdy mieszkaniec powiatu dysponuje dostępem do stacjonarnej sieci telefonicznej, uzupełnianej przez dynamicznie rozwijającą się także sieć telefonii komórkowej, rozszerzającej swoje działanie dzięki instalowaniu kolejnych przekazników. Problemem do rozwiązania na najbliższe lata jest zwiększenie możliwości korzystania ze stałego dostępu do internetu we wszystkich miejscowościach w powiecie z wykorzystaniem istniejącej sieci telefonicznej.

Wykres nr 20 - Abonenci telefonii przewodowej na terenie powiatu strzyżowskiego w przeliczeniu na 1000 ludności w latach 1998 – 2000²⁸

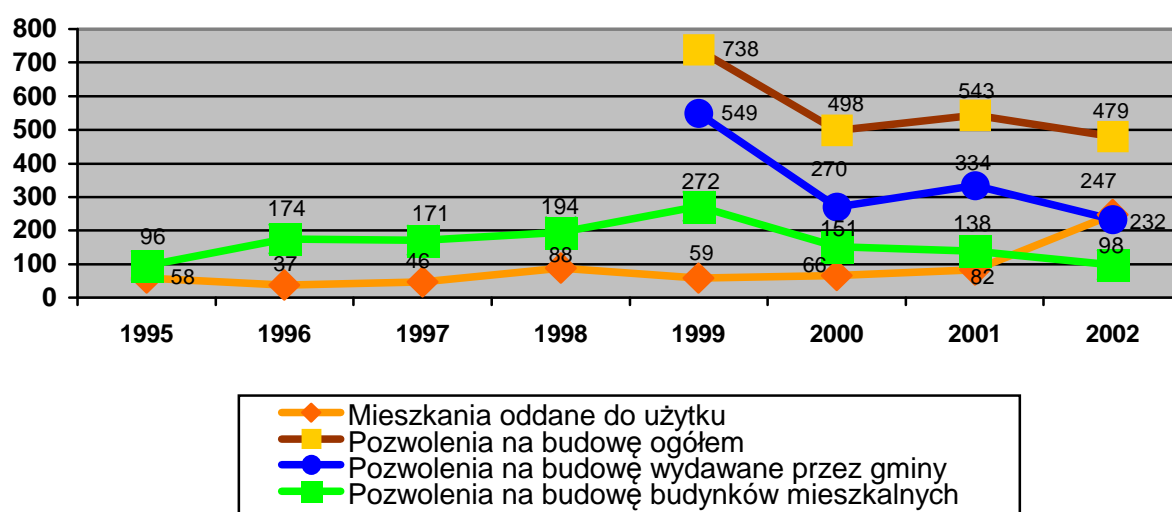

²⁸ Informacja podana wg danych dostępnych w Wojewódzkim Urzędzie Statystycznym w Rzeszowie. Urząd Statystyczny nie dysponuje dokładniejszymi danymi za lata 2001 – 2002.

Z kolei najistotniejszą inwestycją infrastrukturalną będącą w zakresie kompetencji samorządów gminnych jest rozbudowa sieci kanalizacyjnych, istotna szczególnie ze względu na konieczność ochrony środowiska naturalnego. W latach 1999 – 2002 samorządy gminne znaczną część swojej aktywności poświęciły tej dziedzinie, dzięki czemu obecnie we wszystkich gminach powiatu funkcjonują nowoczesne oczyszczalnie ścieków komunalnych pozwalające na rozbudowę sieci kanalizacyjnych. Również w zakresie gospodarki odpadami konieczne są dalsze działania samorządów służące ochronie środowiska naturalnego, poprzez rozbudowę i modernizację składowisk odpadów, przy czym szczególnie wskazana byłaby współpraca różnych samorządów w inwestycje służące gospodarce odpadami.

W dziedzinie budownictwa w latach 1999 – 2002 samorządy gminne realizowały kolejne inwestycje służące głównie rozbudowie bazy oświatowej i sportowej – najistotniejsze z nich to budowy nowych obiektów oświatowych: gimnazjum w Czudcu wraz z halą sportową, szkoły podstawowej w Szufnarowej, Hucie Gogołowskiej, budowa nowej hali sportowej w Strzyżowie, nowych sal sportowych w Konieczkowej, Zaborowie, Pstrągowej, modernizacja szkół podstawowych m.in. w Konieczkowej, Zaborowie, Lubli, Stępinie, budowa nowych kotłowni centralnego ogrzewania. Samorząd powiatowy z kolei inwestował w modernizację i rozbudowę obiektów oświatowych - hala sportowa Zespołu Szkół w Strzyżowie, obiekty Zespołu Szkół w Czudcu, Specjalnych Ośrodków Szkolno – Wychowawczych we Frysztaku i w Strzyżowie i in., obiektów ochrony zdrowia – szpital powiatowy, przychodnia i budynki ośrodków zdrowia, pomocy społecznej. W latach 1999 – 2002 dzięki inicjatywie i zaangażowaniu samorządu powiatowego oraz wsparciu gminy i miasta Strzyżów a także wykorzystaniu środków z budżetu państwa przeprowadzono od podstaw budowę nowej strażnicy dla Państwowej Straży Pożarnej w Strzyżowie – obecnie stanowi ona jeden z najnowocześniejszych i najciekawszych architektonicznie obiektów tego typu w regionie. Z kolei w budownictwie indywidualnym daje się zauważyć w latach 1999 – 2002 stałe zainteresowanie obszarem powiatu nie tylko przez mieszkańców, ale także przez inwestorów zewnętrznych ze względu na uroki krajobrazowe i walory środowiska na tym terenie – obrazem tej tendencji jest stale zmniejszające się ujemne saldo migracji dla ludności powiatu oraz liczba wydawanych pozwoleń na budowę w kolejnych latach.

Wykres nr 21 - Pozwolenia na budowę i mieszkania oddane do użytku na terenie powiatu strzyżowskiego w latach 1995 - 2002²⁹

²⁹ Dane z lat 1995 – 1998 na podstawie informacji Urzędu Statystycznego w Rzeszowie od r. 1999 na podstawie informacji Wydziału Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Strzyżowie.

Dla samorządu powiatowego niewątpliwie najistotniejszym obszarem działalności w dziedzinie infrastruktury pozostającym w zakresie jego kompetencji są drogi powiatowe. Drogi te stanowią istotny element infrastruktury lokalnej, są to bowiem centralne w powiecie szlaki komunikacyjne o znaczeniu lokalnym: tworzą sieć uzupełniającą dla drogi krajowej i dróg wojewódzkich, w wielu wypadkach stanowiąc alternatywne dla tych dróg połączenia komunikacyjne, łączą między sobą poszczególne miejscowości, gminy, tworzą ciągi komunikacyjne łączące miejscowości z powiatu stryżowskiego i powiatów sąsiednich. Sama gęstość sieci komunikacyjnej w odniesieniu do dróg powiatowych nie wymaga w zasadzie uzupełnienia, zaspokaja praktycznie wszystkie potrzeby poszczególnych miejscowości. Drogi te jednak budowane w latach 1955 - 1975, zaniedbane w następnych dziesięcioleciach wymagają obecnie dużych nakładów, przede wszystkim związanych z budową nowych nawierzchni, ale także z poprawą stanu mostów i przepustów, odwodnieniem i remontami cząstkowymi. Dodać przy tym należy, że obecnie ok. 6,8 % dróg powiatowych ma nawierzchnię gruntową. Jest faktem, że stan i jakość dróg powiatowych wpływa na dostępność komunikacyjną poszczególnych obszarów powiatu, warunkując ich rozwój gospodarczy, możliwość eksploatacji turystycznej i każdej innej aktywności mieszkańców.

Odbudowany fragment infrastruktury drogi powiatowej w Niewodnej

Dlatego też budowa i modernizacja dróg powiatowych stała się jednym z priorytetów działalności samorządu powiatowego w Strzyżowie, zapisanym w *Strategii rozwoju powiatu stryżowskiego na lata 2002 – 2010* jako priorytet nr 4 „Rozwój infrastruktury poprzez rozbudowę i modernizację układu komunikacyjnego oraz działania służące ochronie środowiska naturalnego”³⁰

Tabela nr 11 - Długość dróg powiatowych

Gmina	Długość ogółem w km	% całkowitej długości dróg w powiecie	Długość dróg gruntowych w km	Długość dróg o nawierzchni twardej	Liczba odcinków dróg powiatowych
Czudec	31,861	15,8	2,575	29,286	8
Frysztak	33,227	16,4	-	33,227	7
Niebylec	38,717	19,2	2,050	36,667	8
Stryżów	58,806	29,1	7,900	50,906	11
Wiśniowa	39,504	19,5	1,175	38,329	10
RAZEM:	202,115	100	13,7	188,415	37³¹

³⁰ Por. *Strategia rozwoju powiatu stryżowskiego na lata 2002 – 2010*, Strzyżów 2002, s. 150 - 158

³¹ Podano liczbę całkowitą odcinków dróg, w wierszach powyżej podano liczbę odcinków dróg w poszczególnych gminach, dlatego też jeden ciąg drogowy jest wykazywany w różnych gminach, zgodnie z lokalizacją.

Drogi powiatowe stanowiły w roku 1999 jedną z najbardziej zaniedbanych dziedzin przekazanych do kompetencji nowopowstałego samorządu powiatowego. Ich stan w roku 1999 przedstawiał się następująco:

Tabela nr 12 - Stan techniczny nawierzchni dróg powiatowych w poszczególnych gminach Powiatu Strzyżowskiego w 1999 r. – drogi o nawierzchni twardej

Gmina	Stan zły	Stan niezadowalający	Stan dobry i zadowalający
Czudec	31%	32%	37%
Frysztak	43%	41%	16%
Niebylec	18%	42%	40%
Stryżów	13%	58%	28%
Wiśniowa	35%	19%	46%
Ogółem:	30%	38%	32%

Po 4 latach funkcjonowania samorządu powiatowego stan dróg powiatowych na terenie całego powiatu uległ poprawie. Wg danych Powiatowego Zarządu Dróg w Strzyżowie o 9% zmniejszył się w powiecie odsetek dróg o złym stanie nawierzchni, o 4% zmniejszył się odsetek dróg o nawierzchni niezadowalającej i wzrósł o 13% odsetek dróg o nawierzchni dobrej i zadowalającej.

Tabela nr 13 - Stan techniczny nawierzchni dróg powiatowych w poszczególnych gminach Powiatu Strzyżowskiego w końcu 2002 r. – drogi o nawierzchni twardej

Gmina	Stan zły	Stan niezadowalający	Stan dobry i zadowalający
Czudec	24%	20%	56%
Frysztak	29%	39%	32%
Niebylec	6%	41%	50%
Stryżów	20%	46%	34%
Wiśniowa	29%	14%	57%
Ogółem:	21%	34%	45%

Podjęmowane działania na drogach powiatowych w okresie pierwszej kadencji samorządu powiatowego dotyczyły nie tylko samej nawierzchni dróg, ale również poprawy odwodnienia, likwidacji szkód powodziowych i osuwiskowych, poprawy bezpieczeństwa i oznakowania. Szczególnym zadaniem stały się także remonty mostów w ciągach dróg powiatowych oraz naprawa i przebudowa przepustów. W okresie pierwszej kadencji samorządu powiatowego dokonano gruntownego remontu 10 mostów i 17 przepustów w ciągach dróg powiatowych na terenie wszystkich gmin powiatu, ustawiono 1585 mb barier energochłonnych, poprawiono odwodnienie na odcinkach dróg powiatowych o łącznej długości 48.000 mb. W latach 1999- 2002 Powiat Strzyżowski otrzymał z budżetu państwa jako część drogową subwencji ogólnej kwotę 7.237.000 zł. Z tego na utrzymanie Powiatowego Zarządu Dróg przeznaczono w tym okresie 903.633 zł Z subwencji bezpośrednio na drogi powiatowe przekazano więc kwotę 6.333.367 zł. Faktyczne wydatki bezpośrednio na drogi powiatowe w tym okresie jednak wyniosły 8.791.166,17 zł i były o 39% wyższe w stosunku do przekazanych z budżetu państwa

Tabela nr 14 - Wydatki z budżetu powiatu bezpośrednio na drogi powiatowe ogółem w poszczególnych gminach w latach 1999 – 2002 w zł

Rok	Czudec	Frysztak	Niebylec	Strzyżów	Wiśniowa	Ogółem
1999	252387,14	250460,58	225895,93	297358,15	222454,30	1.248.556,1
2000	306633,11	332782,46	406458,83	439246,65	286098,76	1.771.219,81
2001	720976,69	483030,05	463972,02	619242,75	584657,88	2.871.879,39
2002	473182,14	559049,73	665109,10	671601,26	530568,64	2.899.510,87
Razem	1.753.179,08	1.625.322,82	1.761.435,88	2.027.448,81	1.623.779,58	8.791.166,17

Samorządy gminne z terenu powiatu, zwłaszcza w latach 1999 i 2000 prowadziły również działania modernizacyjne na drogach powiatowych, wydatkując środki na ten cel bezpośrednio z budżetów gminnych.

Tabela nr 15 - Wydatki z budżetów gmin na drogi powiatowe w latach 1999 – 2002 w zł

Gmina	1999	2000	2001	2002	Razem w latach 1999 – 2002
Czudec	247380,92	149956,39	7998	19.000.	424.335,31
Frysztak	-	100000,95	79778,87	-	179.779,82
Niebylec	119894,65	54325,04	40000	-	214.219,69
Strzyżów	-	-	34000	-	34.000
Wiśniowa	-	-	-	-	-
Ogółem:	367.275,57	304.282,38	161.776,87	19.000	852.334,82

W ciągu 4 pierwszych lat funkcjonowania samorządu powiatowego w zakresie wydatków w dziale transport najwięcej środków wydatkowano na odnowy i modernizacje nawierzchni dróg powiatowych:

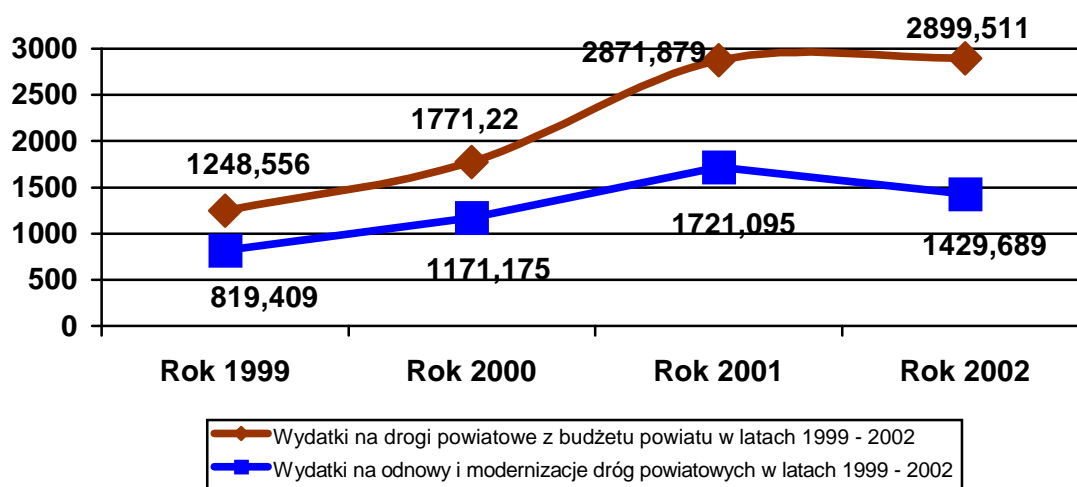
Tabela nr 16 - Wydatki na odnowy i modernizację nawierzchni dróg powiatowych z budżetu powiatu w poszczególnych gminach w latach 1999 – 2002 w zł

Rok	Czudec	Frysztak	Niebylec	Strzyżów	Wiśniowa	Ogółem
1999	162957,99	169360,13	162513,17	163701,57	160875,94	819.408,8
2000	192714,47	207509,05	264871,63	308131,54	197948,79	1.171.175,48
2001	332480,4	325473,22	375519,93	339805,26	347816,53	1.721.095,34
2002	242236,8	328709,99	305673,99	282569,08	270499,10	1.429.688,96
Razem	930.389,66	1.031.052,39	1.108.578,72	1.094.207,45	977.140,36	5.141.368,58

Wydatkowane środki pozwoliły na wykonanie nowych nawierzchni na 77 odcinkach 28 dróg powiatowych zlokalizowanych we wszystkich gminach powiatu o łącznej długości 36,061 mb., w tym na zmodernizowanie połączeń strategicznych dla powiatu – Niebylec ze Strzyżowem poprzez drogę Żarnowa – Niebylec, na której w całości zakończono modernizację nawierzchni oraz poprzez drogę Połomia – Glinik Charzewski. Dzięki staraniom Zarządu Powiatu na modernizację dróg powiatowych zaangażowano środki pochodzące nie tylko z dostępnych funduszy krajowych, ale także z programów zagranicznych – z Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich współfinansowanego przez Bank Światowy, w r. 2002 przygotowano projekty, które zostaną zakończone w r. 2003, na które środki pochodzą z programów przedakcesyjnych Unii Europejskiej – programy PHARE i SAPARD. W wydatkach realizowanych w latach 1999 – 2002, których źródłem pokrycia były środki zewnętrzne największą pozycję stanowiły środki przeznaczone na usuwanie skutków powodzi i osuwisk – 701.071 zł, następnie z Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich Banku Światowego i rządu polskiego

– 673.323 zł, kontraktu regionalnego – 200.000 zł oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa 45.330 zł.

Wykres nr 22 - Wydatki bezpośrednie na drogi powiatowe i modernizacje dróg powiatowych z budżetu Powiatu Strzyżowskiego w latach 1999 – 2002 w tys. zł

Stopień realizacji zadań zapisanych w *Strategii rozwoju powiatu strzyżowskiego* w zakresie dróg powiatowych i infrastruktury ocenić można na ok. 30%.

14. Działania aktywizujące społeczność lokalną, współpraca z organizacjami pozarządowymi

Potrzeba aktywności obywatelskiej jest jednym z elementów demokratycznego porządku społecznego. Funkcjonowanie samorządów terytorialnych powinno sprzyjać i wyzwalać aktywność obywateli, idea samorządności pozostaje bowiem w ścisłym związku z fundamentalnym prawem wolności obywatelskiej i społecznej, leżącym u podstaw każdego państwa demokratycznego, w tym III Rzeczypospolitej. Z samej idei samorządności wypływa też naturalny związek pomiędzy aktywnością obywatelską a lokalnym otoczeniem, w którym aktywność ta w najbardziej naturalny sposób może się uzewnętrzniać.

Laureaci Nagrody Honorowej Zarządu Powiatu w 2002 r.

Powstanie samorządowych powiatów w 1999 r., bardziej nawet niż powstanie w tym samym okresie samorządowych województw, miało za zadanie zwiększenie udziału obywateli w działaniach na rzecz swoich lokalnych wspólnot a tym samym na rzecz całego państwa, poprzez poddanie kompetencji tych wspólnot spraw ich dotyczących, realizowanych do tej

pory przez rządową administrację terenową i rządową administrację specjalną. Niestety, okazało się, że skonstruowana w ten logiczny i nowoczesny sposób administracja terenowa poddana została wkrótce procesowi recentralizacji, co doprowadziło do wyłączenia z powiatowej administracji zespolonej, a w ślad za tym z systemu finansowego powiatów inspekcji sanitarnej, policji a obecnie trwają prace mające na celu wyłączenie z administracji powiatowej inspekcji weterynaryjnej. W ten sposób poszerzana jest sfera zadań realizowanych na rzecz lokalnych wspólnot poza kontrolą ich przedstawicieli w jednostkach samorządowych – ciągle jeszcze też znaczne ilości środków finansowych wydatkowanych na obszarze powiatu i przez jednostki działające na tym terenie trafiają tutaj poza budżetem powiatu – uwzględniając środki Funduszu Pracy, środki przekazywane na świadczenia medyczne, na działalność jednostek administracji rządowej z wyłączeniem sfery sądownictwa są to w każdym roku środki w wysokości ok. 150% budżetu powiatu.

Zasadniczym objawem aktywności obywatelskiej, poza działalnością samorządową i aktywnością gospodarczą jest działalność w tzw. „trzecim sektorze” – organizacjach pozarządowych działających w różnego rodzaju zrzeszeniach, stowarzyszeniach, fundacjach i in. Na terenie powiatu strzyżowskiego istnieje znacząca liczba tego typu organizacji funkcjonujących w dziedzinie sportu, kultury i regionalizmu, ochrony zdrowia, opieki społecznej, rolnictwa i rozwoju wsi, bezpieczeństwa i in. Zgodnie z ustawą *Prawo o stowarzyszeniach* Starosta pełni funkcję organu nadzorującego działalność stowarzyszeń – chociażby z tego względu istotna jest więc rola samorządu powiatowego w pobudzaniu obywatelskiej aktywności na swoim terenie.

Grupa wieńcowa z Glinika Zaborowskiego

W latach 1999 – 2002 z inicjatywy samorządu powiatowego powołano na obszarze powiatu nowe stowarzyszenia takie jak: Związek Samorządów Powiatu Strzyżowskiego, Powiatowe Forum Gospodarcze, Stowarzyszenie Bezpieczny Powiat Strzyżowski działające w obszarach związanych z rozwojem samorządności, pobudzaniem rozwoju gospodarczego i wzrostu przedsiębiorczości oraz umacnianiem bezpieczeństwa w powiecie. Stowarzyszenia te mają też za zadanie również wzmocnienie zdolności absorpcyjnych powiatu strzyżowskiego poprzez uzupełnianie inicjatyw samorządów w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na teren powiatu. Realizując to założenie w 2002 r. podjęto we współpracy z Powiatowym Forum Gospodarczym próbę powołania na terenie powiatu inkubatora przedsiębiorczości – zakończoną niepowodzeniem ze względu na bariery prawne i finansowe. W r. 2003 Powiatowe Forum Gospodarcze w Strzyżowie realizuje przygotowany rok wcześniej program „Centrum Wspierania Przedsiębiorczości” w ramach Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich Banku Światowego.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi na terenie powiatu oznacza także wspieranie środkami pochodzącymi z budżetu powiatu inicjatyw tych organizacji. Wsparcie w ten sposób uzyskały organizacje działające w sferze kultury, sportu, opieki społecznej, bezpieczeństwa i in. Od 2002 r. funkcjonuje też pierwsza w powiecie placówka pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych prowadzona przez organizację pozarządową – Warsztaty Terapii Zajęciowej w Różance prowadzone przez Caritas Diecezji Rzeszowskiej.

Otwarcie Warsztatów Terapii Zajęciowej Caritas Diecezji Rzeszowskiej w Różance

W okresie 1999 – 2002 Starostwo Powiatowe było wydawcą czasopisma powiatowego „Bardo”, które stało się płaszczyzną wymiany doświadczeń i informacji o życiu społeczności Powiatu Strzyżowskiego, ukazując także aktywność obywatelską mieszkańców szerszemu gronu czytelników.

Zdjęcie okładki ostatniego numeru „Bardo”

Uwzględniając potrzeby społeczne i konieczność pobudzania aktywności obywatelskiej także w II kadencji samorządu powiatowego niezbędne jest wspieranie i umacnianie or-

ganizacji pozarządowych działających na terenie powiatu i jak najlepsza współpraca pomiędzy samorządem powiatowym a tymi organizacjami.

15. Wybrane informacje o organizacji oraz potrzebach inwestycyjnych i remontowych jednostek Powiatu Strzyżowskiego

Powstanie samorządowego powiatu zespoliło w jeden organizm określoną liczbę jednostek funkcjonujących do tej pory na tym terenie w różnych strukturach administracji rządowej. Stąd też konieczne jest stopniowe, w miarę możliwości prawnych ujednoczenie zasad funkcjonowania wszystkich jednostek powiatowych, tworzenie rzeczywistego i sprawnego organizmu zdolnego w pełni i kompetentnie realizować zadania Powiatu. Aktualny stan organizacyjny jednostek powiatowych przedstawiono w poniższej tabeli wg wybranych informacji.

Tabela nr 17 Wybrane informacje o jednostkach organizacyjnych Powiatu Strzyżowskiego

1. Nazwa jednostki	2. Liczba zatrudnionych ogółem (etatów)	3. Liczba osób pracujących ogółem	4. Liczba pracowników merytorycznych ³²	5. Średni staż pracy pracowników zatrudnionych w jednostce	6. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w grupie pracowników merytorycznych (wym. w kol. 4)	7. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w grupie pracowników pozostałych	8. Liczba godzin ponadwymiarowych i nadliczbowych w jednostce w miesiącu listopadzie 2002 r.
Dom Dziecka im. J. Korczaka w Strzyżowie	21	19	9	19	2.239,02	1.533,48	191
Dom Dziecka w Żyznowie	21	22	11	14	1.855	1.399	129
Dom Pomocy Społecznej w Babicy	49	49,5	28,7	13,8	1.249	1.493	0
Dom Pomocy Społecznej w Gliniku Dolnym	32	30	10	21	1.419,35	1.276,43	37
Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Strzyżowie	47,5	48	47	17,6	2.041,16	1.174,23	26,5
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Strzyżowie	10,75	11	9	16	1.786.	1.275.	0
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie	4,5	5	4	14	1.396,94	600 (1/2 et.)	0
Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Strzyżowie	3	4	3	12	1.666	-	-
Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Strzyżowie	5	5	3	12	2.470	1.574	0
Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Strzyżowie	3	3	3	20,7	1.405.	-	0

³² W przypadku jednostek oświatowych należy wpisać liczbę zatrudnionych nauczycieli, w przypadku SP ZOZ liczbę lekarzy i pielęgniarek (w kol. 6. należy podać odrębnie wynagrodzenie przeciętne dla grupy lekarzy i dla grupy pielęgniarek), w przypadku jednostek stacjonarnych opieki społecznej liczbę osób zatrudnionych bezpośrednio przy obsłudze wychowanków i pensjonariuszy, w przypadku jednostek administracyjnych z wyłączeniem pracowników obsługi i pomocniczych

Powiatowy Urząd Pracy w Strzyżowie	31	31	30	18	1.428	1.375	0
Powiatowy Zarząd Dróg w Strzyżowie	9	9	6	17	1.099		0
Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności w Strzyżowie	2	2	2	2	835	-	0
Pracownia Technicznej Obsługi Zespołu Uzgadniania Dokumentacji Projektowej i PODGiK w Strzyżowie	2	2	2	13	1.525,24	-	0
Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Strzyżowie	459	473	219	20	lekarze: 2.609 pielęgniarki i położne: 1.536	1.279	0
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy we Frysztaku	78	79	56	18	2.435,08	1.134,75	868
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Strzyżowie	40	39	27	20	2.170,35	1.093,95	253
Starostwo Powiatowe w Strzyżowie	49	49	46	13	1.690,23 1.293,18 – z wył prac. zatr. na podst. wyboru i powoł.		
Zespół Szkół w Czudcu	35,8	42	34	20	2.433 zł	1.366	433
Zespół Szkół w Strzyżowie	143	126	103	16	2.547,33	1.362	1.461
RAZEM/ŚREDNIO	1045,55	1048,5	652,7	15,8	1778,58	1197,26	169,9

Powstały w 1999 r. samorząd powiatowy przejął do swojej kompetencji zadania publiczne w zakresie oświaty, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, bezpieczeństwa publicznego, transportu, drogownictwa i in., które wcześniej zarządzane były przez administrację rządową szczebla wojewódzkiego. Brak inwestowania w te dziedziny, sięgający niejednokrotnie kilku dziesięcioleci ujawnił wkrótce skalę zaniedbań i potrzeb, przed którymi stanęły powiaty w całej Polsce. Jednym z najistotniejszych zadań samorządów powiatowych stało się poszukiwanie środków na podjęcie działalności inwestycyjnej i remontowej w przejętych jednostkach i powierzonych zadaniach. Było to tym trudniejsze, że budżet powiatu składający się niemal w całości z subwencji i dotacji, w niewielkim tylko stopniu z dochodów własnych stanowił istotną barierę w swobodnym dysponowaniu środkami. Samorząd powiatowy w Strzyżowie pierwszej kadencji podjął działalność inwestycyjną i remontową we wszystkich dziedzinach powierzonych mu zadań – skala zaniedbań jest jednak tak wielka, że wiele zadań pozostało nadal niezrealizowanych, co wykazano w tabeli przygotowanej na podstawie informacji przedstawionej przez dyrektorów jednostek organizacyjnych Powiatu Strzyżowskiego wg stanu na dzień 31.12. 2003 r.

Tabela nr 18 - Potrzeby inwestycyjne i remontowe jednostek organizacyjnych Powiatu Strzyżowskiego

1. NAZWA JEDNOSTKI	2. PROPONOWANE ZADANIE INWESTYCYJNE	3. PO-SIADANA DOKUMENTACJA	4. SZACUNKOWY KOSZT ZADANIA (2) W ZŁ	5. PROPONOWANY ZAKUP INWESTYCYJNY	6. SZACUNKOWY KOSZT ZAKUPU (5) W ZŁ	7. PROPONOWANE PRACE REMONTOWO - MODERNIZACYJNE	8. SZACUNKOWY KOSZT ZADANIA (7) W ZŁ	9. RAZEM ZŁ
Dom Dziecka im. J. Korczaka w Strzyżowie				1. Zakup wirówki do pralni	8.000.	1. Odnowa i remont elewacji budynku placówki – wstępne uzgodnienia ze służbami konserwatorskimi, nakaz Państwowej Inspekcji Pracy 2. Wymiana lub kapitalny remont stolarki zewnętrznej i wewnętrznej placówki 3. Remont nawierzchni asfaltowej podwórza – kosztorys inwestorski 4. Remont pomieszczeń kąpielni wychowanków 5. Wymiana instalacji elektrycznej budynku	250.000. 35.000. 80.300. 6.500. 83.000.	462.800.
Dom Dziecka w Żyznowie	1. Budowa pralni, suszarni, garażu, rozwiązanie problemu zabytkowego obiektu towarzyszącego nie nadającego się do eksploatacji		100.000.			1. Odnowa i remont elewacji zewnętrznej budynku 2. Renowacja zabytkowego parku dworskiego	300.000. 100.000.	500.000.
Dom Pomocy Społecznej w Babicy	1. Adaptacja budynku w Pstrągowej Woli pod potrzeby filii DPS w Babicy 2. Kanalizacja obiektów DPS w Babicy 3. Oczyszczalnia kontenerowa dla filii DPS w Pstrągowej	Pozwolenie na budowę Dokumentacja techniczna, kosztorys Brak	600.000. 113.600. 60.000.	1. Zakup samochodu osobowo - dostawczego 2. Zakup wyparzacza	100.000. 6.000.	1. Rozgęszczanie pokoi 2. Osuszenie ścian budynków w Babicy 3. Wykonanie archiwum 4. Wykonanie platformy schodowej w budynku w Babicy 5. Remont piwnicy do przechowywania produktów	5.000. 20.000. 5.000. 50.000. brak szacunku	1.052..600.

	Woli 4. Wymiana pokrycia dachu na blachodachówkę w budynku w Babicy	brak	85.000.			rolnych 6. Zwiększenie liczby sanitariatów 7. Tynkowanie kominów 8. Renowacja lamperii w kuchni i zapleczu w Babicy	brak szacunku 3.000. 5.000.	
Dom Pomocy Społecznej w Gliniku Dolnym	1. Rozbudowa i modernizacja DPS w Gliniku Dolnym	dokumentacja geologiczno - inżynierska, koncepcja rozbudowy i modernizacji	3.500.000.					3.500.000.
Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Strzyżowie				1. Zakup samochodu ratowniczego z wysięgnikiem 2. Zakup systemu łączności dla nowej Komendy	800.000. 100.000.			900.000.
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Strzyżowie				1. Zakup drukarki laserowej	1.200.			1.200.
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie				1. Zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania	10.000.	1. Wynajęcie 2 dodatkowych pokoi, remont i wyposażenie	5.000.	15.000.
Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Strzyżowie	-	-	-	-	-	-	-	-
Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Strzyżowie	-	-	-	-	-	-	-	-
Powiatowy Ośro-				1. Zakup drukarki	1.500.	1. Malowanie wynajmowa-	2.500.	4.000.

dek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Strzyżowie				laserowej 2. Instalacja wewnętrznej sieci komputerowej	brak szacunku	nych pomieszczeń		
Powiatowy Urząd Pracy w Strzyżowie	-	-	-	-	-	-	-	-
Powiatowy Zarząd Dróg w Strzyżowie				1. Zakup samochodu osobowego	20.000.	1. Docieplenie budynku	25.000.	45.000.
Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności w Strzyżowie	-	-	-	-	-	-	-	-
Pracownia Technicznej Obsługi Zespołu Uzgadniania Dokumentacji Projektowej i PODGiK w Strzyżowie	-	-	-	1. Zakup sprzętu komputerowego i biurowego	7.000.	-	-	7.000.
Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Strzyżowie	1. Nadbudowa, rozbudowa i przebudowa budynku warsztatowo – garażowego z przeznaczeniem parteru na aptekę i poddasza na Zakład Opieki Długoterminowej 2. Przebudowa Izby Przyjęć i zmiana sposobu użytkowania apteki na OIOM w budynku Szpitala Powiatowego 3. Wdrożenie szpitalnego systemu komputerowego w Szpitalu Powiatowym 4. Zmiana sposobu ogrzewa-	Inwestycja rozpoczęta w 2002 r., pozwolenie na budowę, kosztorys robót budowlanych, inst. c.o. i wod.- kan., elektr. Inwestycja rozpoczęta i częściowo wdrożona	387.712. 1.334.665 400.000. 120.000.			1. Modernizacja instalacji centralnego ogrzewania i węzła cieplnego 2. Remont Poradni Chorób Płuc oraz dokończenie remontu Przychodni Powiatowej	100.000. 60.000.	2.402.377.

	nia Przychodni Powiatowej z węglowej na gazową wraz z zewnętrznym przyłączem gazowym							
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy we Frysztaku	1. Nadbudowa i zmiana konstrukcji dachu budynku stołówki	Kosztorys, pozwolenie na budowę	456.988.	1. Doposażenie klas i świetlic w pomoce dydaktyczne i sprzęt audiowizualny	-	1. Remont sypialń, klas świetlic, zaplecza kuchennego i magazynów 2. Remont parkingu	-	456.988.
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Strzyżowie	1. Wykonanie spadowej konstrukcji i pokrycia dachu 2. Budowa centrum rehabilitacji dla niepełnosprawnych	- -	70.000.	1. Zakup wyposażenia do sali gimnastyki korekcyjnej	8.000.	1. Wymiana grzejników c.o. 2. Modernizacja zaplecza sanitarnego 3. Osuszenie fundamentów budynku 4. Dokończenie wymiany okien 5. Wymiana instalacji elektrycznej w budynku 6. Wykonanie elewacji i docieplenie budynku	18.000. 30.000. 20.000. 4.000. 40.000. 50.000.	240.000.
Starostwo Powiatowe w Strzyżowie	1. Przystosowanie Urzędu do obsługi osób niepełnosprawnych	-	19.000.	1. Zakup kseropiarki A3 2. Zakup 4 zestawów komputerowych 3. Zakup kolorowej drukarki laserowej A4	4.000. 14.000. 5.000.	1. Malowanie pomieszczeń biurowych oraz ciągów komunikacyjnych 2. Wymiana wykładzin podłogowych w pomieszczeniach biurowych	10.000. 10.500.	62.500
Zespół Szkół w Czudcu	1. Modernizacja więźby dachowej i wymiana pokrycia dachu zabytkowego budynku szkoły	Kosztorys inwestorski	250.000.			1. Dokończenie wymiany okien na sali gimnastycznej 2. Wymiana instalacji elektrycznej w budynku głównym szkoły 3. Remont wewnętrznej drogi dojazdowej do obiektów szkolnych 4. Dokończenie remontu strzelnicy sportowej	30.000. 35.000. 53.000. 10.000.	378.000.

Zespół Szkół w Strzyżowie	1. Zakup działki w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów szkolnych	-	100.000.	1. Urządzenie siłowni	20.000.	1. Wykonanie elewacji budynków szkolnych z izolacją pionową	130.000.	1.080.000.
	2. Budowa kotłowni c.o. dla obiektów szkolnych	-	300.000.			2. Adaptacja piwnic na szatnie	100.000.	
						4. Wymiana wykładzin na płytki	50.000.	
						5. Remont łazienek	30.000.	
						6. Położenie asfaltu na boisku sportowym	30.000.	
						7. Adaptacja pomieszczeń na strzelnicę	20.000.	
						8. Remont drogi dojazdowej i chodników	50.000.	
RAZEM			7.896.965.		1.104.700.		2.105.800.	11.107.465

16. Najważniejsze zadania do podjęcia przez samorząd powiatowy w Strzyżowie w kadencji 2002 – 2006

ZADANIA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU POWIATU STRYŻOWSKIEGO NA LATA 2002 – 2010

PRIORYTET NR 1 „Wykorzystanie warunków glebowo – klimatycznych i walorów przyrodniczo – krajobrazowych obszaru powiatu w celu rozwoju opłacalnych gałęzi produkcji rolniczej oraz różnych form rekreacji i turystyki”

- **w zakresie rolnictwa:**
- wspieranie producentów rolnych w podejmowaniu opłacalnych form gospodarowania, w szczególności rozwoju gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych na terenie powiatu, upowszechnianie pozytywnych przykładów w tych dziedzinach,
- poszukiwanie inwestorów w sektorze przetwórstwa produktów rolnych i współpraca z funkcjonującymi zakładami przetwórstwa rolno – spożywczego, podjęcie współpracy z producentami biopaliw,
- współpraca Starostwa Powiatowego z ODR, ARiMR, AWRSP i innymi instytucjami z otoczenia rolnictwa we wspieraniu pozytywnych zmian w tym obszarze,
- modernizacja i informatyzacja baz danych służących m.in. potrzebom rolników, pod kątem ich dostosowania do wykorzystania pomocy UE dla gospodarstw rolnych,
- przygotowanie obszaru powiatu do sprawnego wykorzystania przekazywanych na rzecz rolnictwa i gospodarstw rolnych środków pomocowych i funduszy Unii Europejskiej, w tym dopłat bezpośrednich do gospodarstw rolnych (zadanie będzie realizowane w razie zawarcia traktatu akcesyjnego pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Unią Europejską),
- koordynowanie prac związanych z wspieraniem programu zalesień na gruntach rolnych i porolnych, przeklasyfikowań gruntów zdegradowanych, przejmowaniem gospodarstw na własność Skarbu Państwa wg stosownych procedur prawnych,
- przejęcie przez samorząd powiatowy wybranych nieruchomości na terenie powiatu od AWRSP;
- **w zakresie turystyki i rekreacji:**
- współpraca z samorządami gminnymi w kontynuacji programów mających na celu adaptację najbardziej atrakcyjnych obiektów na terenie powiatu do ich turystycznej eksploatacji,
- przygotowanie wydawnictw i publikacji ukazujących atrakcje turystyczne powiatu strzyżowskiego,
- podejmowanie inicjatyw we współpracy z innymi samorządami oraz podmiotami z sektora prywatnego w tworzeniu i podnoszeniu jakości bazy turystyczno – rekreacyjnej powiatu,
- organizowanie i współorganizowanie imprez o charakterze turystycznym, rekreacyjnym i sportowym w celu pobudzania zainteresowania obszarem powiatu strzyżowskiego;

PRIORYTET NR 2 „TWORZENIE WARUNKÓW ORAZ WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARKI I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM SEKTORA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW JAKO PODSTAWOWE DZIAŁANIE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU NA TERENIE POWIATU STRYŻOWSKIEGO”

- **w dziedzinie gospodarki:**
- wspieranie przedsiębiorstw powiatowych w podnoszeniu ich konkurencyjności, realizacji procesów restrukturyzacyjnych, poszukiwaniu rynków zbytu, inwestorów i partnerów handlowych,
- umiejętne wykorzystywanie dostępnych funduszy zarządzanych przez samorząd powiatowy w celu pobudzania rozwoju gospodarczego powiatu,
- aktywne poszukiwanie i pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych tworzących miejsca pracy na obszarze powiatu strzyżowskiego,
- przygotowanie inicjatywy w zakresie stworzenia jasnego i zgodnego z prawem systemu ulg i preferencji dla tworzących miejsca pracy w powiecie,
- ułatwianie przedsiębiorstwom powiatowym dostępu do zewnętrznych funduszy pomocowych;
- **w dziedzinie rozwoju i promocji przedsiębiorczości:**
- tworzenie i rozwijanie instytucji otoczenia biznesu działających na terenie powiatu strzyżowskiego,
- współpraca z przedsiębiorcami z terenu powiatu strzyżowskiego w popularyzacji idei przedsiębiorczości,
- realizacja kolejnych programów finansowanych z funduszy zewnętrznych służących rozwijaniu przedsiębiorczości w powiecie,
- modelowanie systemu edukacyjnego w powiecie pod kątem upowszechniania wiedzy ekonomicznej i rozwoju przedsiębiorczości,
- monitorowanie i likwidacja barier w rozpoczynaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej na obszarze powiatu,
- podejmowanie inicjatyw służących upowszechnianiu i popularyzacji osiągnięć przedsiębiorców i przedsiębiorstw z terenu powiatu,
- realizacja działań służących ułatwieniu dostępu osób rozpoczynających działalność gospodarczą do szkoleń, kapitału a także programów pomocowych;

PRIORYTET NR 3 „DOSTOSOWANIE SYSTEMU KSZTAŁCENIA DO POTRZEB RYNKU PRACY”

- **w dziedzinie szkolnictwa średniego, ponadśredniego i zawodowego:**
- modyfikacja powiatowego systemu edukacyjnego pod kątem potrzeb i oczekiwań rynku pracy poprzez m.in. tworzenie nowych typów szkół i profili kształcenia w istniejących placówkach,
- tworzenie nowych typów szkół policealnych,
- wzrost odsetka młodzieży uzyskującej wykształcenie średnie, zmniejszenie liczby uczniów w zasadniczych szkołach zawodowych,
- przygotowanie przez placówki powiatowe oferty kształcenia dorosłych poprzez m.in. utworzenie kształcenia w systemie wieczorowym i zaocznym,
- wsparcie działań samorządów gminnych na terenie powiatu w zakresie utworzenia nowych szkół średnich w gminach Niebylec i Frysztak,
- przygotowanie akceptowalnego społecznie podziału Zespołu Szkół w Strzyżowie na dwie odrębne placówki,
- stałe działanie na rzecz podnoszenia konkurencyjności powiatowych placówek oświatowych poprzez m.in. intensyfikację działań na rzecz zwiększania naboru do szkół ponadgimnazjalnych absolwentów gimnazjów zamieszkałych na terenie powiatu strzyżowskiego,

- unowocześnienie kształcenia zawodowego w placówkach powiatowych poprzez m.in. stworzenie nowoczesnych pracowni zawodowych,
- działania na rzecz rozwoju nauczania przedsiębiorczości, informatyki i języków obcych w placówkach powiatowych;
- **w dziedzinie szkolnictwa dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej:**
- umocnienie i rozwój oferty edukacyjnej Powiatu Strzyżowskiego w zakresie kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, poprzez m.in. pozyskiwanie uczniów spoza terenu powiatu strzyżowskiego,
- tworzenie nowych typów kształcenia w zakresie szkolnictwa ponadgimnazjalnego dla młodzieży niepełnosprawnej,
- utworzenie centrum rehabilitacyjnego dla niepełnosprawnych przy SOSW w Strzyżowie;
- **w zakresie wspierania programów rozwojowych Powiatu Strzyżowskiego przez system edukacyjny:**
- wspieranie tendencji tworzenia na terenie powiatu placówek niepublicznych, uzupełniających ofertę oświatową placówek publicznych,
- stałe dążenie do tworzenia partnerstwa pomiędzy powiatowymi placówkami oświatowymi a podmiotami gospodarczymi i uczelniami wyższymi,
- przygotowanie programów służących nawiązaniu partnerstwa pomiędzy placówkami oświatowymi powiatu a podobnymi placówkami za granicą,
- kontynuacja i usprawnienie programu stypendialnego dla uczniów i słuchaczy szkół prowadzonych przez Powiat Strzyżowski oraz dla studentów z terenu powiatu,
- wykorzystanie bazy oświatowej i rekreacyjnej placówek oświatowych Powiatu Strzyżowskiego do pozyskiwania funduszy zewnętrznych, rozwoju turystyki i rekreacji na terenie powiatu, wzmacniania więzi społecznych,
- podejmowanie we współpracy z samorządami gminnymi oraz z uczelniami wyższymi działań na rzecz powstania w powiecie szkoły wyższej oferującej kształcenie na poziomie licencjackim;
- **w zakresie modernizacji bazy lokalowej i wyposażenia placówek oświatowych:**
- stałe działanie na rzecz poprawy bazy lokalowej szkół i oszczędnego ich funkcjonowania poprzez m.in. inwestycje termomodernizacyjne, remonty, rozbudowę i inwestycje w obiektach oświatowych,
- dążenie do wyposażenia placówek oświatowych w nowoczesny sprzęt dydaktyczny i pomoce naukowe;

PRIORYTET NR 4 „ROZWÓJ INFRASTRUKTURY POPRZEZ ROZBUDOWĘ I MODERNIZACJĘ UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO ORAZ DZIAŁANIA SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA NATURALNEGO”

- **w zakresie dróg powiatowych:**
- budowa i modernizacja nawierzchni dróg powiatowych we wszystkich gminach powiatu strzyżowskiego,
- poszukiwanie funduszy zewnętrznych z programów regionalnych, ogólnokrajowych i zagranicznych na budowę nowych nawierzchni na drogach powiatowych,
- współpraca z samorządami gminnymi w działaniach na rzecz budowy nowych nawierzchni na drogach powiatowych,
- działania na rzecz poprawy stanu mostów i przepustów na drogach powiatowych,

- działania na rzecz poprawy odwodnienia i stosunków wodnych w pasach dróg powiatowych,
- działania na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa na drogach powiatowych poprzez m.in. właściwe oznakowanie i ustawienie barier energochłonnych,
- **w zakresie wspierania rozwoju powiatu poprzez rozwój układu komunikacyjnego i transportu:**
 - współdziałanie z zarządcami poszczególnych kategorii dróg w tworzeniu spójnego i komplementarnego układu komunikacyjnego powiatu,
 - wsparcie działań na rzecz budowy drogi szybkiego ruchu Rzeszów – Barwinek, w szczególności w zakresie uzyskanie porozumienia i akceptowalnego społecznie jej przebiegu,
 - współpraca z samorządem gminy i miasta Strzyżów oraz samorządem województwa podkarpackiego w zakresie budowy obwodnicy wokół Strzyżowa,
 - współpraca z Podkarpackim Zarządem Dróg Wojewódzkich oraz zarządami dróg krajowych w zakresie modernizacji dróg krajowych i wojewódzkich na terenie powiatu strzyżowskiego,
 - współpraca z zarządcami poszczególnych kategorii dróg w zakresie zarządzania i koordynacji ruchu,
 - współpraca z przewoźnikami i firmami transportowymi z terenu powiatu w szczególności w uruchamianiu nowych, społecznie użytecznych połączeń komunikacyjnych,
 - współpraca przedsiębiorstwem PKP w lepszym wykorzystaniu transportu kolejowego i zagospodarowaniu mienia PKP na terenie powiatu;
- **w zakresie infrastruktury ochrony środowiska:**
 - inicjowanie działań na rzecz współpracy międzysamorządowej w zakresie gospodarki odpadami, w tym tworzenia dostosowanych do współczesnych standardów składowisk odpadów,
 - wspieranie działań samorządów gminnych w dziedzinie rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej,
 - działania na rzecz zabezpieczenia infrastruktury przed wystąpieniem klęsk żywiołowych, w szczególności powodzi i osuwisk oraz likwidacji powstałych szkód,
 - stałe nadzorowanie stanu środowiska i współpraca w tym zakresie z WIOŚ w Rzeszowie i innymi instytucjami monitorującymi i działającymi w tym obszarze,
 - działania na rzecz poprawy stosunków wodnych na gruntach w powiecie oraz racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych, w tym dla potrzeb turystyki i rekreacji (m.in. gorące źródła i zbiornik retencyjny w Wiśniowej)
- **w zakresie infrastruktury telekomunikacyjnej i innych systemów nowoczesnego przekazu informacji:**
 - wspieranie dostępności mieszkańców powiatu do usług telekomunikacyjnych,
 - wspieranie działań na rzecz zwiększania zasięgu operatorów telefonii komórkowej na terenie powiatu,
 - współpraca z firmami telekomunikacyjnymi i innymi podmiotami w upowszechnieniu dostępu do sieci teleinformatycznych na terenie powiatu,
 - współdziałanie z samorządami gminnymi, samorządem województwa, firmami medialnymi i innymi podmiotami w zakresie zwiększenia zasięgu sygnału telewizyjnego ze stacji naziemnych na obszar całego powiatu;

PRIORYTET NR 5 „AKTYWIZACJA I INTEGRACJA SPOŁECZNOŚCI POWIATU STRYŻÓWSKIEGO WOKÓŁ PROGRAMÓW WSPIERAJĄCYCH JEGO ROZWÓJ”

- **w zakresie promocji powiatu:**
- przygotowanie i rozpowszechnianie wydawnictw informacyjno – promocyjnych o powiecie,
- organizacja i współorganizacja różnorodnych imprez kulturalnych i in. oraz zawodów sportowych, w części o charakterze cyklicznym,
- nawiązanie partnerskiej współpracy z jednostkami administracyjnymi o podobnym charakterze za granicą pod kątem współpracy w zakresie wymiany młodzieży, partnerstwa jednostek organizacyjnych, wymiany kulturalnej, sportowej i współpracy gospodarczej,
- opracowanie i stałe uaktualnianie stron internetowych i serwisu internetowego Powiatu Strzyżowskiego, zawierającego m.in. Biuletyn Informacji Publicznej,
- stała współpraca i utrzymywanie kontaktu z mediami, w szczególności regionalnymi i lokalnymi, dbałość o dobry wizerunek powiatu i samorządu powiatowego,
- **w zakresie współpracy z innymi podmiotami:**
- stałe działania na rzecz ułatwienia dostępu obywateli do usług administracyjnych, poprzez m.in. decentralizację obsługi bezrobotnych, informatyzację i wdrożenie elektronicznej obsługi interesantów w Starostwie Powiatowym,
- stała i bliska współpraca z samorządami gminnymi z terenu powiatu,
- stała współpraca i pomoc dla organizacji pozarządowych działających na obszarze powiatu, inicjowanie powstawania nowych organizacji pozarządowych,
- współpraca z samorządem województwa podkarpackiego, w szczególności w realizacji różnorodnych programów rozwojowych,
- współpraca z administracją rządową, agencjami rządowymi i innymi jednostkami w zakresie wykonywania zadań powiatu oraz realizacji programów rozwojowych,
- **w dziedzinie bezpieczeństwa i porządku publicznego:**
- umocnienie stanu bezpieczeństwa zbiorowego w powiecie poprzez stworzenie i wdrożenie skutecznych mechanizmów zarządzania kryzysowego,
- umocnienie i rozwinięcie systemu zintegrowanego ratownictwa w powiecie, mającego na celu szybsze dotarcie i udzielenie niezbędnej pomocy ofiarom i poszkodowanym w wypadkach,
- wsparcie działań instytucji odpowiedzialnych za stan bezpieczeństwa przez inicjatywy społeczne w tym obszarze, m.in. poprzez działalność stowarzyszenia „Bezpieczny powiat strzyżowski”,
- poprawa stanu bezpieczeństwa drogowego w powiecie,
- stałe działania na rzecz zmniejszenia przestępczości i wykrywalności przestępstw na terenie powiatu realizowane przez odpowiedzialne służby, m.in. we współpracy ze środowiskiem lokalnym;
- **w dziedzinie ochrony zdrowia:**
- działania na rzecz poprawy kondycji finansowej SP ZOZ w Strzyżowie,
- modernizacja bazy lokalowej i wyposażenia sprzętowego szpitala powiatowego,
- stałe dążenie do poprawy dostępności i konkurencyjności usług zdrowotnych dla pacjentów na terenie powiatu poprzez m.in. współpracę z różnych podmiotów świadczących usługi medyczne na terenie powiatu,
- realizacja różnorodnych programów profilaktycznych służących ochronie zdrowia,
- podnoszenie standardów obiektów ochrony zdrowia zarządzanych przez Starostwo Powiatowe oraz poszukiwanie gospodarzy dla poszczególnych obiektów i lokali poprzez m.in. dzierżawienie powierzchni użytkowych i mieszkalnych oraz zbywanie nieruchomości;
- **w dziedzinie pomocy społecznej:**

- zakończenie prac budowlanych i uruchomienie w Pstrągowej Woli filii Domu Pomocy Społecznej w Babicy,
- rozpoczęcie i przeprowadzenie rozbudowy i modernizacji Domu Pomocy Społecznej w Gliniku Dolnym,
- stałe działanie na rzecz zmniejszania bezrobocia na terenie powiatu oraz pomocy osobom bezrobotnym,
- stałe działania w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym, inicjowanie i prowadzenie działań służących likwidacji różnorodnych barier uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym normalne funkcjonowanie,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w dziedzinie pomocy społecznej, inicjowanie i wspieranie powstawania organizacji pozarządowych działających w tym obszarze na terenie powiatu,
- współpraca pomiędzy powiatowymi jednostkami pomocy społecznej a innymi podmiotami, w szczególności gminnymi i wojewódzkimi jednostkami pomocy społecznej i administracją rządową,
- uruchomienie Powiatowego Punktu Interwencji Kryzysowej służącego osobom potrzebującym,
- udzielanie osobom potrzebującym pełnej pomocy zgodnie z zadaniami kompetencjami powiatu;

17. Zakończenie

Raport o stanie powiatu strzyżowskiego 1999 – 2002 powstał z potrzeby podsumowania działalności samorządu powiatowego w Strzyżowie w pierwszej jego kadencji oraz wyznaczenia kierunków działań i zadań do realizacji na progu II kadencji Rady i Zarządu Powiatu w Strzyżowie. W przyjętym sposobie opisu uwzględniono ponadto zapisany w *Strategii rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 - 2010* postulat oceny realizacji wyznaczonych zadań³³. Wiele z podanych informacji w niniejszym opracowaniu nie byłoby możliwych do przekazania bez osobistego zaangażowania i udziału wielu osób w Starostwie Powiatowym i jednostkach organizacyjnych Powiatu Strzyżowskiego, za co pragniemy serdecznie podziękować.

Rolą niniejszego opracowania jest także dostarczenie rzetelnego materiału do podjęcia dyskusji o koniecznych działaniach naszego samorządu w kontekście tworzenia i wdrażania Narodowego Planu Rozwoju oraz bliskiego już członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Przedstawione informacje powinny posłużyć do jak najlepszego przygotowania stosownych programów i procedur ich realizacji, których głównym celem będzie rozwój naszego powiatu i zahamowanie występujących na tym terenie zjawisk regresywnych.

Planowanie rozwoju, poszukiwanie jak najlepszych rozwiązań, przygotowywanie rzetelnej analizy istniejącego stanu rzeczy i uczciwe przedstawianie dokonań stanowią bowiem podstawowe instrumenty działalności samorządowej. W obecnej sytuacji, gdy coraz głośniejszemu kwestionuje się potrzebę istnienia samorządów powiatowych, przede wszystkim rzetelna analiza dokonań i możliwości, jakie poprzez istnienie samorządowych powiatów rysują się przed społecznościami lokalnymi, stanowić może o wartości powiatu jako drugiego szczebla samorządowego w Polsce i na naszym terenie.

³³ Por. *Strategia rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010*, Strzyżów 2002, s. 171.

18. Bibliografia

W opracowaniu wykorzystano publikacje i opracowania:

1. Strategia rozwoju powiatu strzyżowskiego na lata 2002 – 2010, Strzyżów 2002.
2. Powiat strzyżowski w liczbach, Rzeszów 2001.
3. Rocznik statystyczny województwa podkarpackiego, Rzeszów 2001.
4. Powiaty województwa podkarpackiego 2002 – wybrane dane statystyczne, Rzeszów 2002.
5. Szkolnictwo ponadpodstawowe w powiecie strzyżowskim w świetle migracji absolwentów szkół podstawowych z terenu powiatu (lata 1995 – 2000), Strzyżów 2000.
a także opracowania własne Urzędu Statystycznego w Rzeszowie, Urzędu Skarbowego w Strzyżowie, jednostek organizacyjnych i nadzorowanych Powiatu Strzyżowskiego